

ДРУШТВО ЗА РУСИНСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРУ
ДРУЖТВО ЗА РУСКИ ЈАЗИК, ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ

STUDIA RUTHENICA

STUDIA RUTHENICA

25

ЗБОРНИК РАДОВА
ЗБОРНІК РОБОТОХ

НОВИ САД, 2020

ДРУШТВО ЗА РУСИНСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРУ
ДРУЖТВО ЗА РУСКИ ЈАЗИК, ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ

STUDIA RUTHENICA
STUDIA RUTHENICA

25
(38)

ЗБОРНИК РАДОВА
ЗБОРНИК РОБОТОХ

НОВИ САД, 2020.

ДРУШТВО ЗА РУСИНСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРУ
С А Д Р Ж А Ј
ЗБОРНИК РАДОВА „STUDIA RUTHENICA“ БРОЈ 25 (38)
2020.

Предговор	6
Уводне слово	7
Preface	8

I
РУСИНСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ

Девојачке песме	11
Момачке песме	47
Девојачке и момачке песме	77
Свадбене песме	80
Војничке песме и песме о рату	92
Песме о брачном животу	111
Америчке песме	132
Песме о свакодневном животу	136
Песме о животињама	143
Речник мање познатих речи	145
Русинске народне песме – наслови	155
Извори	166

II
ХРОНИКА ДРУШТВА ЗА РУСИНСКИ ЈЕЗИК,
КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРУ

Активности Друштва за русински језик, књижевност и културу 2019. године	171
Календар месечних активности Друштва у 2020. години	180
План развоја и делатности Друштва (2020-2030)	183
Нови чланови Друштва	186
Издавање часописа <i>Studia Ruthenica</i> 25, 2020. године помогли	187

ДРУЖТВО ЗА РУСКИ ЯЗИК, ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ

З М И С Т
ЗБОРНІК РОБОТОХ „STUDIA RUTHENICA“ ЧИСЛО 25 (38)
2020.

Предговор	6
Уводне слово	7
Preface	8

I
РУСКИ НАРОДНИ ПИСНІ

Дзивоцки писні.....	11
Легиньски писні	47
Дзивоцки и легиньски писні	77
Свадзєбни писні	80
Вояцки писні и писні о войни.....	92
Писні з малженского живота.....	111
Америцки писні.....	132
Писні з каждодньового живота.....	136
Писні о животиньох	143
Словнік меней познатих словох.....	145
Руски народни писні – наслови	155
Жридла	166

II
ХРОНІКА ДРУЖТВА ЗА РУСКИ ЯЗИК,
ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ

Активносци Дружтва за руски язык, литератур и культуру 2019. року.....	171
Календар мешачних активносцох Дружтва у 2020. року.....	180
План розвою и діялносци Дружтва (2020-2030)	183
Нови члени Дружтва.....	186
Видаване часопису <i>Studia Ruthenica</i> 25, 2020. року помогли	187

ПРЕДГОВОР

Друштво за русински језик, књижевност и културу (основано 1970. године у Новом Саду) издаје свој гласник од 1975. године. Гласник је до 1987. године носио назив *Творчосц* (*Стваралацтво*), а од 1988. године излази под називом *Studia Ruthenica*. Објављено је 13 бројева часописа *Творчосц* и 24 *Studia Ruthenica* (укупно 37 гласника). Од трећег броја, *Studia Ruthenica* излази као зборник радова.

У двадесет петом броју зборника *Studia Ruthenica* (тридесет осмом броју гласника), објављене су русинске народне песме. Циљ нашег рада био је да припремино што потпуније издање русинских изворних народних песама.

Изворне русинске народне песме досад су издате у више зборника. Највећи број песама објављен је у издањима:

Без нотног записа:

1. В. Гнатюк: Етнографічний збірник Наукового товариства ім Шевченка – т. IX: Етнографічні матеріали з Угорської Руси, т. III, Пісні Бач–Бодрогського комітату, у Львові, 1900, 117–227 (430 песама);
2. Южнославянских Русиних народни писні. Позберили и ушорели Дюра Биндас и Осиф Костелник – Руски Керестур – Нови Сад, 1927 (око 220 песама);
Са нотним записом:
3. *Žganec Vinko: Pjesme jugoslavenskih Rusina. Tisak nakladnog zavoda Hrvatske, Zagreb, 1946* (116 песама);

У два издања објављене су изворне русинске народне, у мањем броју русинске уметничке у народном духу и украјинске народне песме:

4. Онуфриј Тимко: *Наша писня*. Интегралне видане кніжкох I–III зоз преушорену нотну часпу и IV кніжку як новим додатком, Руске слово, Нови Сад, 1989 (око 350 изворних народних песама);
5. Писня над Дунаєм. Народні пісні русинів (українців) Сербії, Запис текстів і мелодій ... І. В. Хланги, Ужгород: ТДВ „Патент“, 2014 – 790 с.

Овде не наводимо зборнике русинских уметничких песама писаних у народном духу последњих деценија. Прва четири зборника нису више доступна читаоцима (давно су распродати), а зборник под 5 (издат у Украјини) такође је готово недоступан русинском читаоцу. Зато је Друштво за русински језик, књижевност и културу унело у свој издавачки план нови зборник русинских изворних народних песама. У приложеном рукопису има (не рачунајући по две-три варијанте исте песме) око 400 песама преузетих из досад објављених издања, или забележених од појединачца.

У другом делу *Studia Ruthenice* је хроника Друштва са прегледом активности у 2019. години, календаром месечних активности у 2020. години, планом развоја и делатности Друштва (2020-2030), списком нових чланова Друштва и списком чланова Друштва који су помогли издавању Зборника у 2020. години.

Уредништво

УВОДНЕ СЛОВО

Дружтво за руски язык, литературу и культуру (основане 1970. року у Новим Садзе) выдава свой глашнік од 1975. року. Глашнік по 1987. рок мал назву *Творчосци*, а од 1988. року виходзи як *Studia Ruthenica*. Обявени 13 числа *Творчосци* и 24 числа часопису *Studia Ruthenica* (ведно 36 глашніки). Од трецога числа *Studia Ruthenica* виходзи як зборнік роботох.

У дваецц пиятим чишле зборніку *Studia Ruthenica* (триецц осмим глашніку) обявени руски народни писні. Циль нашей роботи бул пририхтац цо подполнейше видане руских жридлових народних писньох.

Жридлово руски народни писні потераз видати у вецей зборнікох. Найвекше число писньох обявене у виданьох:

Без нотних записох:

1. В. Гнатюк: Етнографічний збірник Наукового товариства ім Шевченка – т. ІХ: Етнографічні матеріали з Угорської Руси, т. ІІІ, Пісні Бач–Бодрогського комітату, у Львові, 1900, 117–227 (430 писні);
2. Южнославянских Русиных народни писні. Позберали и ушорели Дюра Биндас и Осиф Костелник – Руски Керестур – Нови Сад, 1927 (коло 220 писні);

Зоз нотнима записами:

3. Žganec Vinko: Pjesme jugoslavenskih Rusina. Tisak nakladnog zavoda Hrvatske, Zagreb, 1946 (116 писні).

У двох виданьох обявени жридлово руски народни, у меншим чишле руски уметнічки у народном духу и українски народни писні:

4. Онуфрий Тимко: *Наша писня*. Интегралне видане кніжкох І–ІІІ зоз преушорену нотну часцу и ІV кніжку як новим додатком, Руске слово, Нови Сад, 1989 (коло 350 жридлово народни писні);
5. Писня над Дунаєм. Народні пісні русинів (українців) Сербії. Запис текстів і мелодій ... І. В. Хланги, Ужгород: ТДВ „Патент“, 2014 – 790 с.

Ту не наводзиме зборніки руских уметніцких писньох писаних у народном духу остатніх деценийох. Перши штири зборніки вецей не доступни читачом (давно су разпредани), а зборнік под 5 (видати у Україні) тиж мало доступни руским читачом. Прето Дружтво за руски язык, литературу и культуру унесло до свойого видавательного плану обявиц нови зборнік руских жридлових народних писньох. У приложеним рукопису ест (не рахуюци по два-три вариянти истей писні) коло 400 писні хтори превжати зоз потераз обявених виданьох, або призначених од поєдинцох.

У другой часци часопису *Studia Ruthenica* хроніка Дружтва зоз препатрунком активносцох у 2019. року, календаром мешачних активносцох у 2020. року, планом розвою и діялносци (2020-2030), списком нових членох Дружтва и списком членох Дружтва хтори помогли видаванє Зборніку у 2020. року.

Редакция

PREFACE

The Society of the Ruthenian Language, Literature and Culture (founded in 1970 in Novi Sad) has been publishing its herald since 1975. Till 1987 the herald's title was *Tvorčosc* (*Творчосц* = *Creative Work*), but since 1988 it has been published under the name of *Studia Ruthenica*. 13 issues of *Tvorčosc* and 24 issues of *Studia Ruthenica* have been published so far (the total of 37 issues of the herald). *Studia Ruthenica* has been published as a collection of works since its third issue.

In the twenty fifth issue of the collection *Studia Ruthenica* (the thirty eighth issue of the herald) Ruthenian folk songs are published. The aim of our work was to prepare as fully as possible a compilation of Ruthenian original folk songs.

The original Ruthenian folk songs have been published in several collections. Most songs have been published in editions:

Without musical notation:

1. V. Hnačuk: Etnografičnij zbirnik Naukovoho tovaristva im. Ševččenka – vol. IX: Etnografični materiali z Uhors`koji Rusi, vol. III, Pisni Bač-Bodrogs`koho komitatu. L`vov, 1900, 117-227 (430 folk songs)
2. Južnoslavjanskih Rusinoh narodni pisnji. Collected and edited Djura Bindas and Osif Kostelnik, Ruski Kerestur – Novi Sad, 1927 (about 220 folk songs).

With musical notation:

3. Žganec Vinko: Pjesme jugoslavenskih Rusina. Tisak nakladnog zavoda Hrvatske, Zagreb, 1946 (116 folk songs).

Original Ruthenian folk songs, to a lesser extent Ruthenian art songs in folk spirit and Ukrainian folk songs, have been published in two editions:

4. Onufrij Timko: Naša pisnja. Integral issue of books I-III with revised music part and book IV as a new supplement. Ruske slovo, Novi Sad, 1989 (about 350 original folk songs).
5. Pisnja nad Dunajem. Narodni pisni rusiniv (ukrajinciv) Serbiji. Texts and melodies collected by I. V. Hlanta). Užhorod: TDV Patent, 2014, 790 pages.

We have not included the collections of Ruthenian art songs written in folk spirit of recent decades here. The first four volumes are no longer available to readers (they were sold out long time ago), and the volume 5 (issued in Ukraine) is slightly accessible to the Ruthenian reader. That is why the Society of the Ruthenian Language, Literature and Culture has introduced a new collection of Ruthenian original folk songs in its publishing plan. The enclosed manuscript contains (not counting two or three variants of the same song) about 400 songs taken from previously published editions or recorded by individuals.

The second part of *Studia Ruthenica* contains the chronicle of the Society with an overview of activities in 2019, a calendar of monthly activities in 2020, a plan for the development and activities of the Society (2020-2030), a list of new members of the Society and a list of members of the Society who helped to publish the Collection in 2020.

Editorial Board

I

РУСИНСЬКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ

РУСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

ДЗИВОЦКИ ПИСНІ

ПАЧА ШЕ МИ, ПАЧА

Пача ше ми, пача чарни очи, пача,
мала я милого, молодого ковача.
Справел ми острожки зоз самого стрибла
же би ми служели як голубу кридла.
Острожочки мойо, давайце ми огня,
бо ме приду питац три младенци додня,
єдному дам ручку, а другому фатьол,
з ковальом пришагнем и дому доцагнем.

(Бинд-Кост 83; записал и Михал Лікар)

ДАКОГО БОГ ЦЕШИ

Дакого Бог цеши, а мне Бог зармуцел,
бо ме мой наймилши зоз шерца вируцел.
Зато ме вируцел же я не богата,
а вон ше ожені, бо ме вжац не годзен.

(Бинд-Кост 60-61)

ПОВЕДАЛИ ЛЮДЗЕ

Поведали людзе же поля горели,
а то моєй милей лічка руменели.
Ище поведали же ше з гори мрачи,
а то моєй милей ше чарнели очи.
Очка ей як тарки, лічка як фіялки,
оберва як шнурки, власи як канджурки

(Гнатюк ч. 70)

ДАРМО МЕ ЛАСЦЕ

Дармо ме лаєце, дармо ме биєце,
знаце же не пойдзем за кого ви сєце,
лем за того пойдзем за кого мам волю,
гоч ніч не будзе мац, лем єдну кошулю.
Єдну вон будзе мац, другу му ушиєм,
ише за нього пойдзем, бо го барз любуєм.

(Бинд-Кост 71)

ЕЙ, НАГНУТИ КОНАРИКИ

Ей, нагнути конарики кадзи витор цага,
випатрали красни очка дзе милого драга.
Конарики, конарики уж ше подзвигали,
красни очка, мили очка дармо випатрали...
Док ше добре конарики сциха закивали,
зуновали красни очка, та и поплакали...

(Тон ч. 182)

А ТАМ ДОЛУ ХИЖКА ВИБИЛЕНА

А там долу хижка вибилена, а у хижки посцель висцелена,
на посцелі барнаста невеста, при посцелі чадо и коліска.
То коліска з ядлового древа, тото чадо оца, мацер не ма.
Ма воно, ма свою мацер власну, ноши варгоч долу аж до пасу.
Ви дзивчата, ви ше зо мне кайце, ви легиньом бочкац ше не дайце!
Бо вас легинь барз скоро окламе, та вам слиза на коліску спадне.

(Бинд-Кост 76)

НЕ БУДЗЕМ КАШУ ЕСЦ

Не будзем кашу есц, бо каша горуца,
будзем панох любиц, бо я на то суца,
бо я на то суца, на то обецана:
младим паном шедац вечар на колена.

(Гнатюк ч. 78)

ХТОРА ДЗИВКА ПРЕЗ ФРАЄРА

Хтора дзивка през фраєра, най до карчми не зажера!
Волі дома очка виспац як у карчми долчок вистац.
„Ма мой оецц штири воли цо завожи тоти доли”.

(Гнатюк ч. 235)

ДАЙЦЕ ВИ МНЄ, МАМО

Дайце ви мнє, мамо, тераз ме питаю,
най ми стари баби роки не читаю.
А кед би я знала хтора ми читала,
та бим єй наляла вина до погара,
вина до погара, води до скленіци,
побий, Боже, побий тоти клеветніци!

Умрем, Боже, умрем, гоч ме ніч не болі
кед не мам питача мацери по волі!

(ОКост 160)

ИШЛО ДЗИВЧЕ ДО ЗАГРАДКИ

Ишло дзивче до заградки з мотичку,
викопало розмарию желену,
пошло воно гу мацери ше радзиц
дзе воно ма розмарию засадзиц.
„Засадз ти ю, моя дзивко, гу плоту,
кадзи буду дзивки ходзиц на воду,
дзивки буду з жимну воду полївац,
там ше будзе розмария розвивац.”

(Гнатюк ч. 65)

КЕД Я БУЛА МАЛА

Кед я була мала, мала, мац ме колїсала,
а тераз сом велька, хлапцова фраерка.

(Гнатюк ч. 71)

А ХТО ВИДЗЕЛ, А ХТО ЧУЛ

А хто видзел, а хто чул хто тей ноци у нас бул:
Були у нас питаче, бриго моя, аж да человек заплаче.
Хто же тото могол знац: седем волки сцели дац,
а я дурна не брала, голем би сом зоз шейсцома орала.
За седмого могла мац – поганяча себе вжац.
А я дурна не знала, дармо ше я по вашаре каяла.

(Тон ч. 132)

А ЧИЯ ТО ЛУЧКА

А чия то лучка некошена? Було би на ней кочик шена,
кочик шена, коч отави би зме ше з милим любовали.
Горела ліпа до кореня. „Вежні ме, мили, на колена!”
„Кед це вежнем, будзем це биц, бо ти, дзивче, не знаш робиц!”
„Не моя вина, мацерица, бо ме роботи не учела,
лем ме до карчми посилала би я ей крашне танцовала.
Кед сом пришла дому, та сом спала, ніч ми роботи не давала!”

(Гнатюк ч. 102; Бинд-Кост 33)

А ЧИЙ ЖЕ ТО ЛЕГІНЬ ЯК РУЖА

А чий же то легінь як ружа? Сцела бим го себе за мужа!
Ані бим му робиц не дала, лем би сом му лічка бочкала.

(Бинд-Кост 40; Жганец ч. 28)

БУЛА ЄДНА ГЕРЛІЧКА

Була одна герлічка, ховала соколїчка;
ховала го седем лет, а на осми пошол гет.
Як вон ше вжал, так лецел, аж на цинтор одлецел,
так вон крашне зашпивал, аж ше гаїк розкивал.
Пришла к ньому герлічка, його власна шестричка:
„Цо ту робиш, брацик мой, цо ши таки весели?
Шак уж седма недзеля як ци мила умарла.”
А вон ше вжал, залецел, на ей гробик одлецел,
так ей крашне гуторел, аж ше гробик отворел:
„Чи шпиш, мила, чи чуеш, чи ме вирне люблюеш?”
„Не шпим, мили, я чуем, я це вирне люблюем,
але горе не станем, покрила ме чарна жем.
Чарна жем ме покрила же бим з тобу не жила.”

(ОКост 158; Михал Лікар 2004)

БУЛА ЄДНА ПАНСКА ЛУЧКА

Була єдна панска лучка, а жала ю красна дзивка,
з оштрим шерпом гладко жала, панску лучку вижинала.
Обачел ю пан зоз граду, хлапца воал на пораду:
„Пахоль, пахоль, шедлай коня, пойдземе ми до гай-поля.”
„Гей, ти дзивче шеснацрочне, дай ци, Боже, шицко добре!
Хто ци казал ту травку жац?” „Казали ми оец и мац!”
За ту желену травичку давала им шерп, плахитку.
„Ми не сцеме шерп, плахитку, лем ми сцеме билу ручку,
билу ручку з пейц пальцами, з стрибернима персценями.”
Билу ручку им давала, а барз горенько плакала:
„Ані сом ше не наздала же бим з граду мужа мала!”
„Ані сом ше сам не наздал же бим парастке дзивче вжал!”

(Гнатюк ч. 38, Бинд-Кост 87)

У ЖЕЛЄНЕЙ ЗАГРАДЕНЬКИ

У желеней заграденьки жала сом, плела сом,
пришли гу мне три младенци питали ше чия сом.

А я им так гуторела: „Не ваша, не ваша,
вера я мам миленкого Андраша, Андраша.”

(ОКост 156)

ВИСОКА Є ГОРА

Висока є гора, шнішок ше билее,
а дзе ше мой мили на жиму подзее?
Справи себе хижку з билого явора,
кед му будзе жимно, та и мне завола.

(Бинд-Кост 104)

ГАНІЧКО МИЛА, ДЗЕ ШИ МИ БУЛА

„Ганічко мила, дзе ши ми була?”
„Була сом на свадзби в зеленой загради, мамочко моя!”
„Ганічко мила, цо ши там єдла?”
„Два рибки през солі, барз ме шерцо болі, мамочко моя!”
„Ганічко мила, цо ши там пила?”
„Червене винечко, болі ме сердечко, мамочко моя!
Мамочко моя, умрец вам мушим,
ніч ми не по волі, барз ме шерцо болі, мамочко моя!”
„Ганічко моя, як це ховац мам?”
„З гушлями, з бандами и зоз оргонами, мамочко моя!”
„Ганічко мила, як я плакац мам?”
„Ви плацце як сцеце, я на другим швеце, мамочко моя!”

(ОКост 155; Жганец ч. 109)

ДОК Я БУЛА ИЩЕ МАЛА

Док я була ище мала, цо я теди знала?
„Не полюбим я нікого” – так сом обецала.
Але рочки прехадзаю, дзека ше зменела,
чи єдному легињови главку закруцела?
Мала я уж шугаїчка, але тераз не мам,
задал вон ми жалю надосц, та уж за нім не дзбам.

(Тон ч. 302)

ДО НАС, ХЛАПЦИ, ДО НАС

До нас, хлапци, до нас, до нас, небожата,
бо на нашим полю гречка не вижата.
Гречка не вижата, овес не кошени,
до нас, хлапци, до нас котри не ма жени.

Котри не ма жени, ніч не пожалус
кед вон до цудзини, кед одмашируе.

(Тон ч. 238)

ЕЙ, МИНАРУ, МИНАРУ

Ей, минару, минару, наробим ци чкоду,
видзем я на ярочок, та загадим воду.
Воду ци я загадим, мирку ци одберем,
тебе, тебе самого з мліна, ей, виженем.
Кед би твое баюски так не спревели,
та би ме, ей, пре тебе дома так не лали.

(Тон ч. 44)

ЕЙ, СПАЛИ БИ

Ей, спали би ми, спали мое били очи,
бо ше не виспали тамтей прешлей ноци.
Гей, били очи, били, то су справедліви,
кед дакус чарнейши, сто раз фалечнейши!

(Бинд-Кост 49)

ПОБИЛ БИ ЦЕ, ПОБИЛ

Побил би це, побил, тот мой гореньки плач!
Нач ши пред нас ходзел кед ши ме не мал вжац?
Не раз и не двараз я сладко заспала,
ти коло нас ишол, я горе ставала.
Порахуй ти, мили, кельо дні у рочку,
тельо раз ти лежал при моему бочку.

(Гнатюк ч. 141)

ТАМ ДАЛЄЙ ЯНИ ЛЄЖИ

А там далей Яни лежи, коло нього вода бежи,
лежи Яни порубани.
„Принешце му такей масци най вилічи цело, косци!”
Ма Ганічка таке желе цо вилічи до недзелі.
Намасци го же би спухнул, же би спухнул ягод лада.
„Того я ци, Яни, рада!”

(Гнатюк ч. 142)

ШУГАЮ, ШУГАЮ, ТВОЯ МАЦ ШАЛЕНА

„Шугаю, шугаю, твоя мац шалена,
бо вона гварела же я не шалена!
А я не червена, бо ше не малюем,
ані я ше за ей сина не готуем!
У моєй мамочки не готуем рибочки,
а у твоєй, шугай, гореньки слизочки!
У моєй мамочки житни хлеб на столе,
а у твоєй, шугай, ярчани в коморе!
У моєй мамочки зоз партком прикрити,
а у твоєй, шугай, з ключиком замкнути!”

(Гнатюк ч. 144)

МАЦ МОЯ, МАЦ МОЯ

„Мац моя, мац моя, да то не мац моя,
давно би я була, фраєру мой, твоя!
Але то мац моя шицко наробела –
вона ме не дала за кого я сцела!”
„Дай ме, мамо, дай ме за того шугая!
Кед ме за нього не даш, скочим до Дуная!”
„Скакай, дзівко моя, биш ми не скочела,
биш ми мою главку вецей не сушела!”

(Гнатюк ч. 145)

ШУГАЮ З ТРЕНЧИНА

Шугаю з Тренчина, з чарнима очами,
вера бим за тобу Дунай прескочела,
Дунай прескочела, Тису преплівала,
ище бим ци, чадо, загинуц не дала.
Шугаю з Тренчина з чарнима очами,
були би зме пара, кед би нам мац дала.
Але нам мац не да, пара не будземе,
чкода, Боже, будзе кед ше розидземе.
Кед ше розхадзали, жалошне плакали,
на приклетним прагу слизи вилівали.

(Гнатюк ч. 119. и 139; Бинд-Кост 63)

НІГДА Я ТО НЕ ВЕРЕЛА

Нігда я то не верела же би любосц почкодзела.
Тераз верим, бо ми чкодзи, бо мой мили индзей ходзи.
Индзей ходзи, а мне не сце, шерцо мойо розпадне ше;

розпадне ше на два страни, бо мой мили за горами.
 За горами в тей долїне чарни гавран воду пие;
 пие, пие, помуцує, два сердечка зармуцує.
 Два сердечка, штири очка, буду плакац до пол рочка;
 од пол рочка до ешенї, док ше шугай не оженї.
 Шугай, шугай, шугайчку, не жень ти ше того рочку;
 того рочку война будзе, з твоей жени ніч не будзе.

(Бинд-Кост 81-82; записал и Михал Лікар у Дюрдьове)

КЕД СОМ ШЕ ХОВАЛА ПРИ СВОЄЙ МАЦЕРИ

Кед сом ше ховала при своєй мацери,
 червена ружичка квітла ми пред дзверми.
 Од кеди я, Боже, од кеди я хора?
 Одкеди ме вжали з оцового двора,
 з оцового двора, з мацериней хижи,
 мойо чарни очка прелїваю слизи.
 Не будзем я ходзиц вецей на поточок,
 ша я ше умієм з моїх чарних очох.

(Записал Иван Лікар, Миклошевиц)

ЗА НАШУ ХИЖУ ВИСОКИ ГОРИ

За нашу хижу високи гори, стої мой мили и його конї.
 Стої вон, стої, з главичку кива, з главичку кива, вельку бригу ма.
 „Мили мой, мили, велька то терха, уж и сам видзиш чия сом нешка.
 Я ци не вина, твоя мац мила, вона гварела же ме не сцела.
 Мне мой голубок з поля прилецел, бо ми мили Бог пару одредзел.
 Виберай себе у ширим полю же биш им вибрал шицким на волю.
 Але найбаржей своєй мацери, сам жалосни легнеш до чарней жеми.”

(Записал Яким Олеяр, Шветлосц 4/1976, 383–394)

ЗАХОДЗ, СЛУНКО, ЗАХОДЗ

Заходз, слунко, заходз, за желени явор,
 за тот найжеленши дзе мой наймиленши.
 Заходз, слунко, заходз за ту чарну хмару,
 будзе мили думац же уж гу вечару.
 Кед би слунко знало як то чежко робиц,
 би ше понагляло за гору заходзиц.
 Але слунко не зна як то чежко робиц,
 та ше не понагля за гору заходзиц.

(Бинд-Кост 97-98)

ЗАШВИЦЕЛО СЛУНКО ЯСНЕ ПОНАД ЛЕСИ

Зашвицело слунко ясне понад леси,
 а цоже мне у тим доме ніч не цеши?
 (и варіянта: *а цоже мне в Керестуре ніч не цеши*)
 Цешело ме, але уж не, озда ме поцеши индзей дагдзе.
 А цо на мне моя мила одказала, як кед би ми пол серденька одрезала,
 пол серденька одрезала, же ме уж не люби одказала.
 (Од Владу Ерделя у Керестуре)

ЗА ЯРОЧКОМ МИЛА ЧЕКАЛА

За ярочком мила чекала, у бистрей водички ручки умивала.
 „Ой, ручочки мойо биленьки, кому ви будзеце миленьки?
 Кед би то красному, дай Боже, але кед бридкому, хрань Боже.
 Сохрань ти мне, Боже, од злого: од води велікей и мужа бридкого.
 Бо у велькей води бим ше задавела,
 при мужу бридкому вше бим ше ганьбела.
 (Яким Олеяр, Шветлосц 5/2005, 86)

ЗВОЛЯ МОЯ, ЗВОЛЯ

Зволя моя, зволя, дзе ши ше подзела?
 Чи ти до Дунаю з воду полецела?
 Кед би я це могла ище раз улапиц,
 вера бим це дала седем раз позлациц.
 Седем раз позлациц, осми раз мальовац,
 та би дзивки знали, як зволю сановац.
 (Бинд-Кост 53)

З КАРЛОВСКОГО ПОЛЯ МАЦ МЕ ДОМУ ВОЛА

З Карловского поля мац ме дому вола:
 „Гибай, дзивко моя, бо це ручки боляГ’
 „Не боля ме ручки роботу робяци,
 лем ме боля ножки по горох ходзаци!”
 З комина ше кури, мац галушки вари,
 пошла би я дому, але би ме лали.
 (Гнатюк ч. 70)

ЗРОДЗЕЛИ ШЕ ТАРКИ

Зродзели ше тарки за горами, пойдземе ми на ніх з легинями.
 Вони буду таргац, ми будземе ламац з конарами.

Коло таркох дражки утапшани, але там и пшичок нагоршани.
Кед вон будзе брехац, ми будземе сцекац з конарами.

(Тон ч. 80; Бинд-Кост 97; Жганец ч. 84)

ИДЗЕ МИ НЕДЗЕЛЯ

Идзе ми недзеля, ледво чекам стреду,
ледво чекам стреду, милого бешеду.
Стреду вечар пришла милого бешеда,
розисц ше требало, а шерцо не дало.
Попод наш облачок дражка виходзена.
„Цо ши, моя мила, така засмуцена?”
Не зато ше старам же ме шугай не сце,
лем ше зато старам же ми губи шесце.
Най каждая мамочка дзівочки накаже
же би не шедзела до дванац на драже,
бо една шедзела, та побановала,
фраер ше оженел, а вона остала.

(Бинд-Кост 58-59)

НАША ХИЖА НЕ МЕЦЕНА

Наша хижа не мецена, звонка-нука не билена.
Под ню ружа засадзена, а под ружу Яни лежи, коло нього вода бежи.
Лежи, лежи порубани з турецкими шабельками.
Хто го рубал, най го гої, най го дава на дохтори.
Дохтор не ма такей масци цо вилічи цело, косци.
Ма Ганічка таке желе цо вилічи до недзелі.

(Бинд-Кост 72)

ИШЛО ДЗИВЧЕ ПО ПОЛЮ

Ишло дзівче, ишло по полю плачуци,
гледало боднара, цо сцагал обручи:
„Боднару, боднару, побий ми гаргалу,
бо я радо ношим воду зоз Дунаю.

(Бинд-Кост 80)

ИШОЛ КОЗАК ДО ДОМУ

Ишол козак до дому, до країни далекей, дзівче за нїм плаче:
„Вежні ме, козаче, до країни далекей!”
„Цо би ти там робела, ти, дзівчино премлада?”
„Єсц бим ци варела, шмати озолела у країни далекей!”

„Дзе би ти их плокала, ти дзівчыно премлада!?”
 „У цихим ручаю, дзе качки пліваю, у краіні далекей!”
 „Дзе би ти их сушела, ти дзівчыно премлада!?”
 „В мармуровим дворе на гадвабным шнуре, у краіні далекей!”
 „Дзе би ти их качала, ти дзівчыно премлада!?”
 „В мармуровим дворе на округлим stole у краіні далекей!”
 „Дзе би ти их складала, ти дзівчыно премлада!?”
 В мальваней скрині, Боже мой єдзін, у краіні далекей!”

(Бінд-Кост 62-63)

КАЛІНА, КАЛІНА

Каліна, каліна над воду ше клеє,
 богата дзівочка з худобней ше шмее.
 „Каліно, каліно, над воду ше не клей,
 богата дзівочко, з худобней ше не шмей,
 бо твайо богатство на годзину, на два,
 а мойо худобство на Бога спадаба!”

(Гнатюк ч. 85; Бінд-Кост 39)

ИШЛО ДЗИВЧЕ НА ВОДУ

Ишло дзівче на воду през панову заграду,
 пришол пан розбил дзбан, гей, гей, розбил збан!
 Дзівче стало, плакало и за дзбаном жалело.
 „Кед ши пан, заплац дзбан, гей, гей заплац дзбан!”
 „Дзівче, дзівче, не плач ти, за дзбан ци ше заплаци.
 За тот дзбан дукат дам, гей, гей, дукат дам!”
 Дзівче дукат не сцело, лем за дзбаном жалело.
 „Кед ши пан заплац дзбан, гей, гей заплац дзбан!”
 „Дзівче, дзівче, не плач ти, за дзбан ци ше заплаци,
 за тот дзбан хижу дам, гей, гей, хижу дам!”
 Дзівче хижу не сцело, лем за дзбаном жалело.
 „Кед ши пан заплац дзбан, гей, гей заплац дзбан!”
 „Дзівче, дзівче, не плач ти, за дзбан ци ше заплаци,
 за тот дзбан себе дам, гей, гей, себе дам!”
 Дзівче уж не плакало, за дзбаном не жалело:
 „За тот дзбан мужа мам! Гей, гей, мужа мам!”

(Бінд-Кост 85-86; Жганец ч. 58; Тон ч. 69)

КАЧАЛИ ШЕ ГОРИ, ДОЛИ

Качали ше гори, доли, на долїне стали,
любели ше чарни очи, але уж престали.
Любели ше чарни очи, матка и не знала,
розишли ше, розишли ше як чарненька хмара.

(Бинд-Кост 48-49; Тон ч. 194)

КЕД БИ ЧАРНИ ОЧКА

Кед би чарни очка дагдзе предавали,
але би дзивчата шицки куповали!
И я би купела мне и шугайови,
най би ше чарнели ягод гавранови.
Ище бим купела персцень му на палец
най би ше му швицел кед вирабя танец.
Ище бим купела лайбик шнурковани,
як би му швечело медзи легинями!
Ище бим купела чижми з острожками
най би почеркотал медзи легинями.

(Тон ч. 241)

КЕД СОМ ВЧЕРА ВЕЧАР

Кед сом вчера вечар при капурки стала,
питал ше мой мили чом сом так плакала.
„Як бим не плакала и не нарикала,
ти другу облапял, я ше припатрала.
Кед ши свой калапчок на бочок приложел,
ягда ши ми шерцо з каменьом приложел.”
Шерцо мойо, шерцо, з каменя твардого,
зарекай ше, дзивче, фраера першого.
Так ше го зарекай: не дай му по волї,
най и його шерцо за тобу заболї.

(St.Ruth 59. б.)

ШПИВА ШЕ И ВАРИАНТА

Шерцо мойо, шерцо, з каменя твардого,
не опуц ше, дзивче, фраера першого,
кед ше го опустиш, не дай му по волї
скорей його шерцо за тобу заболї.

КЕЛЬО ШПИВАНОЧКИ

Кельо шпиваночки я вчас рано знала,
ей, а кед гу вечару, я позабувала.
Жала би я, жала тот богати овшик,
ей, же би ми вивили тей ешені венчик.
Кед не тей ешені, голем тей жимочки,
ей, най ми парадніці не рахую рочки.
Рочки мойо, рочки, яки сце ми длуги,
ей, мне ше привидзує ягда ми лем други.

(Тон ч. 239)

КОЛО НАШЕЙ ХИЖИ

Вон:
Коло нашей хижи дражка виходзена,
прецо то Ганічка така зармуцена?
Чи ше вона стара же ю шугай не сце,
лебо ше так стара же ей губи щесце?
Водне задумана, ніч ше не озива,
але вечарами себе и зашпива.
Вона:
„Идзе ми недзеля, ледво чекам стреду,
ледво чекам стреду, милого бешеду.
Стреду слунко шеда, ту уж и бешеда,
розисц ше требало, а шерцо не дало.”

(Тон ч. 259)

ЛЕПШЕ ТЕЙ ДЗИВОЧКИ

Лепше тей дзивочки котрей петнац рочки,
бо ше не одала од своєї мамочки.
Не вер легицьови, анї ше му не звер
док зоз нїм не клекнеш пред олтар на камень.
Пред олтар на камень, на голи колена,
аж теди можеш знац же ши його жена.

(Жтанец ч. 48)

ДЗИВКА И ГУСАРЕ

Мамо моя, красну дзивку маце,
чом же ви ю дома не тримаце?
Ваша дзивка ходзи ширцом поля,
од куколя, ходзи до куколя.

Ище вона куколь не вибрала,
уж гусарох зоз войны спознала.
„Яй гусаре, кадзи сце ходзели?
Чи милого сце ми не видзели?”
„Видзели зме, але не живого,
лежи шабля попри бочку його!
Подз ти, дзивче, подз ти, дзивче, з нами,
добре ци будзе жиц з гусарами!”
“Мала би я з гусарами ходзиц,
волела бим до Дунаю скочиц!”

(Бинд-Кост 15)

МАМО МОЯ, МАМО, ЛЕМ МЕ ЄДНУ МАЦЕ

„Мамо моя, мамо, лем ме єдну маце,
поведзце ми, мамо, за кого ме даце.”
„Дам це, дзивко моя, лем не за бетяра,
бо я тебе, дзивко, барз чещко ховала.”
„Ходзел ши ми пред нас, чи ши ме думал вжац?
Ти ше не оженел, а я годна остац.
Цо би я остала, хиба би не була,
лем да я зоз тобу зверена не була.”

(Записал Иван Лікар, Миклошевци; Чордаш ч. 72, Петровци)

МАМО МОЯ, МАМО, ЗЛЕКАМ Я ШЕ ВНОЦИ

„Мамо моя, мамо, злекам я ше вноци,
бо под наш облачок ходза хлапци вноци,
а так ме волаю, спокою ми не даю.”
„Дзивко моя, дзивко, з того споможеме,
гибаль посцельочку нука унешеме,
та ти будзеш мирно спац, не будзеш ше нігда бац.
Дзивко моя, дзивко, не одай ше ище,
шицки людзе гваря же ши млада ище.
Таки млади жени мру, бо их мужове бию...
„Мамо моя, мамо, лем тот жену биє,
лем тот жену биє цо з ню рад не жиє.
Я з нїм будзем крашне жиц, не будзе ме нігда биц.”

(Яким Олеяр, Шветлосц ч. 6/1978)

МАМО МОЯ, МАМО, Я ШЕ НА ЦЕ ВОЛАМ

„Мамо моя, мамо, я ше на це волам:
Чи я не виросла, кеди же ше одам?”

Мамо моя, мамо, чом ши ми бранела
одац ше за того кого я так сцела?"
„Дзивко моя, дзивко, признам свою вину,
я це не одала, бо це мам єдину."
„Шугай мили, шугай, да то не мац моя,
давно би я була вирна жена твоя."

(Тон ч. 3)

МИЛИ МОЙ ШУГАЮ

Мили мой шугаю, чежко ше любиме:
цо пре оца, цо пре мацер розисц ше мушиме.
Цо би пре родичох, але пре родзину
мирно бизме жиц не могли ані за годзину.

(Тон ч. 244)

МОЖЕШ, МИЛИ, МОЖЕШ

Можеш, мили, можеш коло нас не ходзиц,
модлела я ци ше, не сцел ши ме любиц.
Модлела я ци ше з єшені до яри,
а ти себе нашол дзивче з другей страни.
Дзивче з другей страни, з другей фамелиї,
а я себе нашла хлапца зоз лелиї.
Хлапец зоз лелиї, а я з розмарії,
були бизме пара да зме не родзини.
Але зме родзини, пара не будземе,
гоч єдно за другим од жалю помреме.

(Записана од кулского хору)

НА ЖЕЛЄНЕЙ ТРАВИ ПАШЕ ДЗИВЧЕ ПАВИ

На желеней трави паше дзивче пави,
пришли гу ней троме млади хлапци: „Гибай, дзивче, з нами!”
„Не пойдзем я з вами, бо я пашем пави!”
„Зажень пави до желеней трави, гибай, дзивче, з нами!”
„Мала я милого, сокола шивого,
але ми одлецел до швета широкого,
Кед би ше ми вон сцел ище раз наврациц,
вера бим го дала седем раз позлациц.”

(Бинд-Кост 43, Жганец ч. 57)

НА ПОЛЮ КОНІ ОРУ

На полю коні ору, а мой мили трима плуг,
же би мой бул сцела би я мойо щесце и надія.

Ледво чекам тоту яр да ми Бог да таки дар
 же бим була його жена, барз бим була поцешена.
 Прешла жима, пришла яр, страцела я боски дар,
 бо мой мили другу гледа, бо му оец вжац ме не да.
 Бо я не мам ніч талу гу його капиталу.
 „Моя любов то мой тал бул, чи ши мили цалком забул?
 Цо ши гварел спочатку, а спревед наостатку,
 же ци оец каже гледац – шлебодно ци хтору сцеш вжац.”
 (Од Гані Фейсовей у Коцуре 2007)

НА ТИМ НАШИМ ШОРЕ

На тим нашим шоре мира нет по ноци,
 котри легинь прейдзе, з клянку залопоци,
 як ше вишпи дзивче цо ма чарни очка?
 Водне швица ясно, вечар як гвиздочка.
 Кому цо до того же ше ми схадзаме
 кед ми обидвойо чарни очка маме.

(Тон ч. 245)

НЄ ВЕР ЛЕГІНЬОВИ

Не вер легиньови, анї ше му не звер
 док зоз нїм не клекнеш пред олтар на камень.
 Пред олтар на камень, на голи колена,
 аж теди можеш знац же ши його жена.

(Бинд-Кост 76)

НЄ МАМ АНІ ГЛАСУ

Не мам анї гласу, не мам я гардого,
 шпивац бим учела, а не мам од кого.
 Бо мамочка моя нігда не шпивала,
 вше ше лем старала, бо нас вельо мала.
 „Гай же ми, буай, красни очка стуляй,
 як би я стуляла кед бим таки мала.”

(Тон ч. 246; Яким Олеяр, Шветлосц 5/2005, 87).

НЄ ОДАЙ ШЕ, ДЗИВЧЕ

Не одай ше, дзивче, бо ши ище млада,
 квице ши садзела, найкрасше ци схадза.
 Квице ши садзела, медзи нїм барвеноч
 да маш з чого вивиц на главичку веноч.

Каждей дзивки добре док веночок ноши,
 лета по воздуху ягод голубица, шмело ше возноши.
 Каждей дзивки добре, док при мамки рошне,
 нігда не зашпива писемку жалошне.
 А кед ю на друге месточко пременя,
 падаю ей слизи, гоч би як не сцела.

(Яким Олеяр, Шветлосц 5/2005, 86–87)

НЕСКОРО Я ПОШЛА

„Нескоро я пошла дзе дари давалі,
 каждому сокола, мне гаврана далі.
 Поведалі людзе же то сокол будзе,
 же то сокол будзе док му рочок видзе.
 Уж му рочок вишол, уж му и на други,
 нігда то не будзе сокол справодліви!”

(Гнатюк ч. 54)

НІГДА Я ТО НЄ ВЕРЕЛА

Нігда я то не верела же би любосц почкодзела.
 Тераз верим, бо ми чкодзи, бо мой мили индзей ходзи.
 Индзей ходзи, а мне не сце, шерцо мойо розпадне ше.
 Розпадне ше на два страни, а мой мили за горами.
 За горами в тей доліне чарни гавран воду писе,
 писе, писе, попивкуе, два серденька зармуцус.
 Два серденька, штири очка, буду плакац до пол рочка,
 од пол рочка до ешені, док ше шугай не ожені.

(Бинд-Кост 81-82; Гнатюк ч. 127; Михал Лікар)

ОДКАЛЬ СЛУНЕЧКО ВИХОДЗИ

Одкаль слунечко виходзи, там дзивче яблоню садзи.
 Рошні, яблонко, високо, широко и високо,
 зродз ми яблучка червени як мойо лічка румени!
 Не сцем навше дзивка остац, кому же ше я мам достац?
 Кед ше достанем старому, не мило шерцу мойому,
 кед ше достанем младому, то мило шерцу мойому!

(Гнатюк ч. 88; Бинд-Кост 43-44)

КЕД Я ВЧЕРА ПОД ОБЛАЧКОМ СТАЛА

Кед я вчера под облачком стала,
 питал ше мой мили чом же я плакала.

„Я зато плакала, я зато плакала:
ти другу облапаял, я ше припатрала.
В жимней води риби то су рибарово,
а красни дзивчата то су милєного.
Як ше розхадзаю води з рибочками,
так я ше розходзим, мой милєнки, з вами.”

(Гнатюк ч. 130)

ШАЛА Я МАЙОРАН

Шала я майоран, вашилєц ми зишол,
чекала я милого, алє ми не пришол.
Чекала я його з вечара цемного,
з вечара цемного до рана билого.
Виходзи Зорнїчка од виход слунечка,
одпад ми мили мой од мого сердечка.
Не так од сердечка як од моеї волї,
цо ме нїгда за нїм шерцо не заболї.

(Гнатюк ч. 131)

ПРЕКВИТАЙ, ПРЕКВИТАЙ

Преквитай, преквитай, червена ружичко,
не бой ше, дзивчатко, не бой ше, дзивчатко,
ей, не бой ше дзивчатко, за своєю серденько.
Бо и я ше бала, красшого чекала,
а вон ше оженєл, а вон ше оженєл,
ей, а вон ше оженєл, я сама остала.
Шерцо мойо, шерцо, чом так поболюєш?
Чи ти за милєнком, чи ти за милєнком,
ей, чи ти за милєнком так чежко бануєш?

(Чордаш ч. 102, Петровци)

ОЙ МЕШАЦУ, МЕШАЧОЧКУ

Ой мешацу, мешачочку, не швиц ти нїкому,
лем мойому наймилшому кед вон идзе дому!
Звечара цма, звечара цма, а надодньом ясно,
нет мойого наймилшого, цошка ми го зашло.
Зашла ми го, зашла ми го дижджова росичка,
а хто же ми поцилує мойо били лїчка?

(Бинд-Кост 44-45; Жганец ч. 47)

СПОД ДАЛЕКЕЙ ГЕВТЕЙ ГОРИ

Спод далекей гевтей гори мешачок виходзи,
а я давно уж не була з милим на бешеди.
Ані з милим на бешеди, ані на шептаню,
ані ми ше з нїм не шніло в моїм сладким спаню.
А кед ше ми вон не шніє, най ше ми пришніє,
бо мнє мойо смутне шерцо од жалю погине.

(Бинд-Кост 44-45; Жганец ч. 47)

ЧАРНИ ОЧИ, ЧАРНИ

Чарни очи, чарни, каждому су шварни,
били очи, били, нікому не мили,
котри кус жовтейши, та су гамишнейши.
Мушим свойо очи на менше сцаговац,
та вони не буду каждого любовац.
Ша я їх сцагуєм, уж баржей не можем,
але мойо очи милому вше вочи.
Уж тот лавочка наполи зламана
дзе сом зоз милєнким вше вишедовала.
Уж зоз тей лавочки штири половички,
цо на ню шедали двойо голубчики.

(Бинд-Кост 51)

ЦИГАН ШЕ МИ БАРЗ И ПРЕБАРЗ ЛЮБИ

Циган ше ми барз и пребарз любви прето же ма красни били зуби.
Били зуби и кандрасти власи, вера Циган барз и пребарз красни!
„Дзивко моя, не люб ти Цигана, бо не будзеш нїгдзе припознана!”
„Циган ше ми барз и пребарз любви, мамо моя, дай ме за Цигана!
Кед ме не даш, скочим до Дуная! Циган ше ми барз и пребарз любви.”

(ОКост 161)

ПОПОД НАШ ОБЛАЧОК ПРЕЛЄЦЕЛА СОВА

Попод наш облачок прелєцела сова,
иду ми на розум мацерино слова.
Мацерино слова як пахняце квеце,
а мой наймилєнши вандрує по швецє.
Вандруй, мили, вандруй и около швета,
а я ту остала худобна широта.

(Бинд-Кост 39; Гнатюк ч. 330)

ПОД ЛЕШИКОМ БИСТРА ВОДА

Под лешиком бистра вода, черпала ю панї млода.
„Рубайце ме, шекайце ме, за старого не дайце ме,
бо то стари баламута, черал коня за когута.”

(Бинд-Кост 114)

ПЛЄЛА ДЗИВКА, ПЛЄЛА ЛЄН

Плєла дзивка, плєла лєн, седем бразди єден дзєнь.
Пришол гу ней шугай єй, та дзивочку украсц шєл.
„Не краднї ме, шугаю, за тебе ме не даю!
Не да оцєц, не да мац, не да шєстра, не да брат,
не да цала родзина, не да цала країна,
не да биров, не да поп, бо зме себе блїзки род,
не да цудза цудзина, бо зме себе родзина!

(Гнатюк ч. 140; Бинд-Кост 46; Тон ч. 258)

ПОШЛО ДЗИВЧЕ ДО ЗАГРАДИ

Пошло дзивче до загради з мотику,
викопало розмарию желєну.
Пошла вона мацєри шє порадзиц
дзє вона ма розмарию засадзиц.
„Засадз ти ю, дзивко моя, гу плоту,
кадзи буду дзивки ходзиц на воду;
дзивки буду розмарию залївац,
розмария будзє ци шє розвивац.

(Бинд-Кост 75)

ПРЕД НАШИМ ОБЛАЧКОМ

Пред нашим облачком тополя желєна,
мєдзи стома дзивочками лєм я єдна верна.
Придзє мили, придзє, лїчко ми побочка,
шицку правду му повєдза мойо чарни очка.
Очка мойо, очка, кадзи попатрацє?
Вше лєм на тот єден бочок дзє милого мацє.

(Бодянец 104; Сенка Бенчик у Н. Ораховє)

ДЗИВКА ЛЮБИ ГУСАРОХ

Пред нашима дзєрми квиток лєлийови,
старгїї го, дзивчатко, дай го шугайови.
„Кєд би я го старгла, кому бим го дала,

кед я у тим месце милого не мала?
 Анї в тим валале анї гевтим другим,
 лем у тим валале, дзе красни гусаре !”

(Бинд-Кост 44)

ПОКОНЕЦ ВАЛАЛА ФИЯЛОЧКИ САДЗА

Поконєц валала фиялочки садза,
 ище сом малючка, уж ше на мне вадза.
 „Не вадзце ше, хлапци, пре бога милого,
 не пойдзем я за двох, але за єдного.”

(Бинд-Кост 70-71; Тон ч. 64; Жтанец ч. 18)

СЛУХАЙ, МИЛИ, СЛУХАЙ

Слухай, мили, слухай цо птїчки шпиваю:
 ягда о любви нашей дацо знаю.
 Жалосна їх писня, шерцо ми аж руша,
 боїм ше я, мили, же дацо знац муша.
 Цо ма буц най будзе, по божей то волї,
 лем ше судьби боїм чи нас не роздвої.
 Кед судьба роздвої любов цо зме мали,
 вец мили зрозуми цо птїчки шпивали.

(Од Нати Ердельовой у Керестуре 2011)

СТАЛО ДЗИВЧЕ ПОД ЯСМИНОМ*

Стало дзивче под ясином, та ше задумало,
 до фартуцка вшелїяке квице назберало.
 А то ясмин крашне пахне як найкрасша ружа,
 уж сом себе упознала своєю волї мужа.
 З квиткох лісце опадує, бо му час преходзи,
 так и нешка мне жалошне слунечко заходзи.
 Наотре ше я з нїм вяжем, смутна то годзина,
 оцєц и мац плакац буду и шицка родзина.
 Одпитаю ше од пайташкох най ше здогадаю
 же и вонї уж пред собу таке исте маю.

(Записана од Ганї Фейсовей у Коцуре 2007)

СЦИХА, МИЛИ, НЕ ДУРКАЙ

Сциха, мили, не дуркай, з острожками не черкай,
 бо то моєй мацери не барз далеко дзвери.

* Писня народного поэта Митра Надя.

Кед я рано станула, та ше ми мац питала:
 „З ким же ши ше, дзивочко, вноци так розгваряла?“
 Зоз перину, мамочко, узку ши ю ушила,
 узку ши ю ушила, ледво сом ше закрила!”
 А кед було о тидзень, та плакала кажди дзень,
 а кед було о мешац, та плакала кажди час.
 А кед було о роки, та ходзели по луки
 и ношели сіночка у своєї билей руки.
 „Яй, сину мой, сину мой, цо зоз тобу мам робиц,
 чи ци главку закруциц, чи це до води руциц?“
 „Мамо моя, мамочко, главку ми не закруц,
 главочку ми не закруц и до води ме не руц.
 До води ме не руцай, до войны ме виховай,
 та ци будзе похвала, и од самого цара.”

(Бинд-Кост 83-84)

ТЕЙ НОЦИ ШЕ МИ ПРИШНІЛО

Тей ноци ше ми пришніло же ми таше* прилецело,
 прилецело ми здалека, та ми шедло до облака.
 писньочку ми зашпивало, шерцо ше ми радовало.

(Бинд-Кост 87-88)

ТЕРАЗ СОМ ШЕ РОЗСКАКАЛА

Тераз сом ше розскакала, тераз ви мне грайце;
 чарни чижми сом подарла, ей, червени дайце!
 Дам я тоти чижми подшиц, дам я их и подбиц,
 будзем мац до часу у чим вечарами ходзиц.
 Не лем подбиц, не лем подшиц, але и подковац
 же бим мала на недзелю у чим потанцовац.

(Тон ч. 198)

У ЗАГРАДКИ ДЗИВЧАТЕЧКО**

У заградки дзивчатечко квет залівало
 и при квецу пахняцому смутне плакало.
 „Не плач, не плач, дзивчаточко, чом ши плакало?
 Чи ци твійо шерцо чуло, чи ше наздало?
 Твійо мили ше уж оженел, другей ручку дал

* таше – ту: птїчка

** Вариянта писні народного поета Янка Хромїша-бачика Горкого
 „У заградки”, записана од Владу Ерделя у Керестуре.

и такой ше зоз ню нешка и пришагац мал.”
 „Ніч то зато, ніч то зато, бо за длуги час
 не забудзе свою милу, спомне вельо раз.
 Здогадне ше, здогадне ше, нескоро будзе,
 бо при своєї младей жени бановац будзе.
 Бо ше нашо млади шерца щиро любели,
 але нам их злобни людзе уж розлучели.
 Тераз його младе шерцо саме, страcene,
 навше воно од мойого уж розидзене.
 Од тераз нам нашо шерца препадац буду,
 бо за любов цо зме мали вик не забуду.”

ТУ УЖ ВЕЧАР

Ту уж вечар, ту уж вечар, бо завечарело,
 а серденько, а серденько, ей, розвешелело.
 Придзе мили, придзе вера, не бул уж од позавчера.
 Чекам го, бо вон зна цо му я!

(Тон ч. 291)

ЧЕРЕШЕНКО МОЯ

Черешенко моя, чом ше не розвиваш?
 Дзивко мацерава, чом же не зашпиваш?
 „Зашпивала би я, але не знам яку,
 придз на вечар, шугай, науч ме даяку
 Вискладала би я писню лем о тебе,
 ти парадни легинь, тримаш лем до себе.
 Зашпивала би я, але не знам яку,
 а кед мам гоч яку, волім вец ніяку.
 Кед зна дахто шпивац, та най и зашпива,
 а кед му не идзе, най ше не озива!
 Ей, зашпивай, тацку, шпивай ти шивеньки,
 але на тот глацок як цо мой миленки!”

(Тон ч. 249)

ЧЕЧЕ ВОДА, ЧЕЧЕ, ШЕЯ ГОЙ

(При шпиваню за каждым стихом ше повторюе:
шея гой, Боже мой)
 Чече вода, чече, в Керестуре мутна,
 чом ши, моя мила, чом ши така смутна?
 „Смутна я, смутна я, бо ме розжалели,

кед ме фраєр питал, одац ме не сцели.
Кед ружа розквита, теди ю таргаю,
а кед уж преквитне, та ю ніхто не сце.”

(Жгәнец ч. 97)

ЧИ ТО ТОТА, ЧИ НЕ ТОТА

Чи то тота, чи не тота, цо рано ставала,
цо вчас рано ставала, ставала.
Попатрела на облачок, живкала, живкала,
попатрела, живкала, живкала.
Нечесани чарни власи бурави, бурави,
ножки чисти як пави, як пави.

(Тон ч. 268)

ЧИЯ ТО ЗАГРАДКА

Чия то заградка не орана? Чия то миленка не бочкана?
Орана, орана, але давно, бо ше нам колеско поламало.
Колеско зламало, ручка пукла, чом ши ми, миленка, така смутна?
Колеско зламало, ручка спадла, чом ши ми, миленка, так преблядла?

ШПИВАЛА БИМ ГЛАСНО

Шпивала бим гласно най ме мили чує
аж на гевтот конєц, дзе другу любує.
„Любууй ме, мили мой, лебо ми дай покой
не попатрай на мне як тот шиви сокол.
А я попатрала як била герлічка,
одпад ми мили мой од мого сердечка.
Од мого сердечка и од моеї волі
як сладке яблучко од квашней яблоні.
Сладкому яблучку не вельо зрец треба,
мойому милому вельо чекац треба.”

(Од Левони Скубан у Коцуре)

ШУГАЙОВА МАТКА

Шугайова матка на мне одказує
же ей шварни шугай дома не ноцує.
„Шугайова матко, на мне не одказуй,
лем ти свого сина на порваз привязуй.
Кед ци ше одвяже, глядай го по драже,
кед ци ше одорве, глядай го по дворе,

а кед ци ше прирве, ти го глядай при мне.
 Шугаю, шугаю, твоя мац шалена,
 бо вона гутори же я не червена,
 а я не червена, бо ше не малюем,
 бо ше за ей сина анї не рихтуем,
 лем я ше рихтуем за такого служку,
 цо ма штири волки и з фертальом хижку.
 Шугайово мено бодай скаменело,
 оздаль би ме за нїм шерцо не болело.”

(Бинд-Кост 47; Тон ч. 41; Жганец ч. 42)

ШУГАЙЧКО ПРЕШВЕЧЕНИ

Шугайчко прешвечени же я пре нього не ем,
 а я боме мам милшого, та ше з нього шмеєм.

Приштив:

*Якей води я принєсла, такей будзем пиц,
 ей, якого я вибрала, з таким будзем жиц.*

Та накеди ми на главку венец положили,
 нараз тоти зли язики шицки онемели.

Приштив: Якей води я принєсла...

(Тон ч. 282)

ШУГАЮ, ШУГАЮ, ПРЕ ТЕБЕ МЕ ЛАЮ

Шугаю, шугаю, пре тебе ме лаю,
 а теди найбаржей, кед у карчми граю.
 Бодай у тей карчми нїгда не заграли,
 оздаль би ме, шугай, пре тебе не лали.

(Бинд-Кост 73; Жганец ч. 95; Тон ч. 250)

ЮГАСЕ, ЮГАСЕ

„Югаше, югаше, чи сце овци пасли?
 Страцела я персцень, чи сце го не нашли?”
 „Нашли ми го, нашли под желеним гайом,
 дзе ши ше бавела з Яником шугайом!”
 „Югаше, югаше, зла новина на вас,
 скапали барани, а гуторя на вас.
 Цо би лем барани, то би нїч не було,
 але и сланїна, то є зла новина.”

(Бинд-Кост 120)

ЯВОР, ЯВОР

Навраз волки, най пашу там, бо ци нове розповесц мам.
 Явор, явор, яворов ліст, слухай, мили, яка то вист:
 Я милшого од тебе мам, волки свойо наврацай сам!
 Явор, явор, яворов ліст, а за тебе немила вист.
 Кед гу тебе серденька нет, вец ци цесни и шири швет.
 Явор, явор, яворов гай, на пращане ручку ми дай.

(Тон ч. 67)

ЯЙ, БОЖЕ МОЙ, ТОТИ МОЙО ЧЕРЕШНІ

Яй, Боже мой, тоти мойо черешні
 шицки ше ми розсипали по жеми!
 А хто же ми черешенки позбера
 кед я не мам в Керестуре фраера?
 Хтора не ма в Керестуре фраера,
 та най шедне на лавочку до двора,
 най напише на папери літери,
 же ю не сце у валале ніхтори!
 Гварел мили же ме вежне вешені
 док опадне дробне лісце з черешні,
 уж опадло, та и лежи на жеми,
 гварел ши ми же ме вежнеш вешені!

(Бинд-Кост 41)

ЯК МИ БУДЗЕ, ТАК МИ БУДЗЕ

Як ми будзе, так ми будзе кед ми чепец швечиц будзе.
 Гоч ме беда провадзела, лем кед я ше зачепела.

Пришпив:

*Мак, мак, маковина, досц я була мацерица.
 Чеп, чеп, зачепена, шугай, твоя жена!*

(Тон ч. 110)

МАМО МОЯ, МАМО, ЦО Я НАРОБЕЛА

Мамо моя, мамо, цо я наробела,
 з високого столка на нізки я шедла!
 Мамо моя, мамо, цо я наробела,
 з узретеј ягоди желену я жедла!
 Желену, желену, а барз уквилену,
 нігда ме моя мац не видзи веселу!

(Гнатюк ч. 61)

ЯКОГО СОМ МИЛОГО ДОСТАЛА

Якого сом милого достала як кед бим го з древа вистругала.
Я зоз древа красшого вистругам, до маляра мальовац я го дам.
Ви, маляре, крашнє го малюйце, а навечар гу мне го принешце.

(Бинд-Кост 104)

МИЛИ МОЙ ЗА ВОДУ

Мили мой за воду, як ми жаль за тобу,
як кед би я була рукована з тобу.
Не так рукована яко пришагана,
як кед бим ци була твоя верна жена.
Жаль ми є, жаль ми є, жаль ми не поможе,
кого я люблюем, даруй ми го, Боже!
Кого я люблюем, у шерпу стримуем,
даруй ми го, Боже, най ше не жалуем.

(Гнатюк ч. 158; Яким Олеяр, Шветлосц 4/1976, 383–394)

ФУЯРА, ФУЯРА, З БИЛОГО ЯВОРА

Фуяра, фуяра, з билото явора,
добре я це чула до нашого двора.
Кед на ней запискаш на два, на три гони,
добре я це чуем до нашей комори.

(Гнатюк ч. 68)

ДАЙ МИ, БОЖЕ, ДАЙ МИ

Дай ми, Боже, дай ми фраера бойтара,
фраера бойтара, а мужа югаса,
теди би я квитла як ружа коляца!

(Гнатюк ч. 69)

ЗРОВНАЙ, БОЖЕ, ЗРОВНАЙ

Зровнай, Боже, зровнай груни з долїнами,
ище, Боже, зровнай пишни дзивки з нами!

(Гнатюк ч. 73)

ИШЛИ ДЗИВКИ НА ЯГОДИ

Ишли дзивки на ягоди, єдна другей ше питала:
„Чи ши вельо назберала?“
„Ба я мало назберала, я ше з милим розгваряла!“

(Гнатюк ч. 77)

МАМО МОЯ ЛЮБА, КУПЦЕ МИ ГОЛУБА

Мамо моя люба, купце ми голуба,
голуба шивого, чарни очка його.
Очка му як тарки, лічка як фіялки,
оберва як шнурки, власи як канджурки.

(Гнатюк ч. 80)

ОДАЙ ШЕ, ДЗИВОЧКО

Одай ше, дзивочко, ша ши уж не млада,
ша ци уж готова перина и лада –
перина писана, лада мальована.

(Гнатюк ч. 81)

ЯЙ, БОЖЕ МОЙ, БОЖЕ, ЯКА Я НЕГЛАДКА*

Яй, Боже мой, Боже, яка я негладка,
хто коло нас идзе, кажди очи затка.
А кед вон их затка, най их не розтвори –
иншака не можем буц яку ме Бог створел!

(Гнатюк ч. 82)

ХУДОБНА МЕ МАТКА МАЛА

Худобна ме матка мала, барз ме горко виховала.
Вноци предла кудзельочку, водне шила кошульочку.
Так ме горко виховала моя кедвешна мац стара.

(Гнатюк ч. 84)

САМА СОМ ШЕ НЕ НАЗДАЛА

Сама сом ше не наздала же я така красна,
цифрована, мальована, ягод швичка ясна!
Малючки ше побереме, малючки будземе,
звечара ше побавиме, лепше спац будземе!

(Гнатюк ч. 89)

ГОЯ, ГОЯ, БЕТЕЛІНА

Гоя, гоя, бетеліна, красна дзивка мацерица.
Красна, красна, бо є била, бо до поля не ходзела,
чарни баршонь не ношела, лем червени и желени,
под облачком вишивани,
а пантлічки дупловани цо ей хлапци надавали.

(Гнатюк ч. 90)

* *негладка – ту: нешумна

А ЯКА Я КРАСНА БУВАЛА

А яка я красна бувала покля я фраера не мала!
А як я фраера достала, шицка зо мнє краса спадала.
Спадла моя краса до води, аж до Яничковей лободи.

(Гнатюк ч. 92)

ЗА НАШУ ЗАГРАДКУ

За нашу заградку оровнічок буйни,
ходзи до нас шугай, але є не шумни.
У нашей заградки ище є буйнейши,
почал до нас ходзиц сто рази шумнейши.

(Гнатюк ч. 93)

НАД ГОРУ ВИСОКУ ГОЛУБИ ЛЕТАЮ

Над гору високу голуби летаю,
роки мойо млади як ше ми меняю!
Стої верба коло води цо я ю садзела,
нет уж того и не будзе кого я любела.
Бо кого я любим, тот ми за плечами,
а кого не любим, тот ми пред очами.

(Гнатюк ч. 98)

ШПИВАЛА БИМ ЦЕНКО

Шпивала бим ценко, болї ме гарленко,
учул би мой мили, але є далеко.
Шпивала бим гласно, польо є не нашо,
то польо жаблінске, дзивче керестурске,
а на нїм мой мили на пищалки писка
аж ше його глащок на наш облак циска.
„Пискай, мили, пискай, я будзем шпивала,
зиду ше нам гласи наконєц валала.
Наконєц валала дзивки шмати перу,
цо ше ради любя, та ше не поберу.

(Од Левони Скубан у Коцуре)

ЗАГРАЙ, ЗАДУДАЙ

Заграй, задудай, заградка мала!
Питала ше матка цери чи сце коваля.
„Не сцем, не любим, то мнє не воля*“

* то мнє не воля – не мам дзеку

не будзем я з млатком трепац, ручки ме боля!”
 Заграй, задудай, заградка мала!
 Питала ше матка цери чи сце чипкара.
 „Не сцем, не любим, то ми не воля,
 не будзем я чипки ношиц, плеца ме боля!”
 Заграй, задудай, заградка мала!
 Питала ше матка цери чи сце гусара.
 „Сцем го, любим го, то мне барз воля,
 ошедла ми гусар коня, пойдзем до поля!”

(Гнатюк ч. 103)

ЕЙ, МИЛИ МОЙ, МИЛИ

„Ей, мили мой, мили, наврац ми волки,
 вивием ци пирко з дробней фиялки;
 кед не з фиялки, та з майорану,
 придз до нас, шугаю, введзелю рано!”
 Введзелю рано слунко виходзи,
 мой наймиленши под пирком ходзи.
 Кед би я знала хтора му дала,
 вера би я ю грожне вилала,
 грожне вилала, бридко назвала
 нач вона йому пиречко дала!

(Гнатюк ч. 104)

З КАРЛОВСКОГО ПОЛЯ

З карловского поля мац ме дому вола.
 „Гибай, дзивко дому, шак це ручки боля.”
 „Не боля ме ручки роботу робяци,
 лем ме боля ножки по горох ходзаци,
 бо карловска гора з твардого каменя,
 не опушуй, дзивче, першого фраера.
 Кед це вон опуши, ти му дай по волі,
 скорей його шерцо за тобу заболі.”

(Жтанец ч. 70)

ЗА ГОРАМИ, ЗА ДУБАМИ

За горами, за дубами, лежи Яник порубани,
 порубани на два страни.
 Хто го рубал, най го лічи, най го дава на дохтори.
 Не ма дохтор такей масци би вилічел цело, косци.
 Ма Ганічка таке желе цо вилічи до недзелі.

(Гнатюк ч. 112)

ЯЙ, КЕД БИ ТО ГРЕГОВО ОЧКА ПРЕДАВАЛИ

Яй, кед би то грегово очка лредавали,
та би то дзивчата хлапцом куповали.
Я свойому купела чижми ранцовани
як же би му швечело меджи легинями!
Я свойому купела лайбик шнурковани
Як же би му швечело меджи легинями!

(Гнатюк ч. 114)

НАКОНЄЦ ВАЛАЛА

Наконєц валала дзивки ше купаю,
на желени шлївки хусточки вишаю.
„Пале, шугай, пале, як то шумне, складне,
кед витрик задує, а хусточка спадне!”
Наконєц валала там ше гуски перу,
цо ше ради видза, та ше не поберу.

(Гнатюк ч. 120)

ПОД ОБЛАЧКОМ В ЗАГРАДЕЧКИ

Под облачком в заградечки рокита
на желено, на червено розквита.
Ишол тамаль шварни шугай напитки,
старгнул себе за калапчок рокити.
„Тебе квитне за калапчком з ружи квет,
а мнє гине, фалечніку, пре це швет!”

(Гнатюк ч. 124)

ЖЕЛЄНИ РОЗМАРИН ПРЕКВИТА

Желени розмарин преквита, уж ме мой милєнки зохабя.
Най зохаби, най пробує, о марни, кратки час побанує.
Як ше я мам за ласку барз трапиц кед я мушим милому персєнь врациц.
Врацим му го, та му го дам, єден ме зохабєл, дзєшец их мам!

(Гнатюк ч. 126)

КЕД СОМ ИШЛА ВЧЕРА ВЕЧАР

Кед сом ишла вчера вечар з панского,
стретла сом там на улїци милого.
Облапєл ме, притулєл ме гу себе:
„Мила душо, чи мам ходзиц гу тебе?”

„Можеш, мили, кажди вечар, або не,
твойо лічко руменее, мойо не;
тебе квітне за калапом з ружи квет,
а мне гине, фалечніку, пре це швет!”

(Гнатюк ч. 125)

БОЖЕ, БОЖЕ, ЦО ШЕ ВОДЗИ

Боже, Боже, цо ше водзи же мой мили индзей ходзи?
Индзей ходзи, а мне не сце, шерцо мойо розпадне ше.
Розпадне ше на два страни же мой мили за горами.

(Гнатюк ч. 129)

ЛАЙЦЕ МЕ, БИЙЦЕ МЕ

Лайце ме, бийце ме, робце ми цо сцеце,
знаце же не пойдзем за кого ви сцеце.
Не пойдзем, не пойдзем за того макранца
цо му мац купує догану за вайца,
догану за вайца, прахно за пенежи,
бо кажди макранец при мацери лежи.
А нашо думаю за кого ме даю,
у мне дума така: пойдзем за гудака!”

(Гнатюк ч. 132)

МАМО МОЯ, МАМО, Я ШЕ БОЇМ ВНОЦИ

„Мамо моя, мамо, я ше боїм вноци,
попод наш облачок ходза хлапци вноци,
а так на мне волаю, спочинуц ми не даю!”
„Дзивко моя, дзивко, з того споможеме,
гибаль посцельочку нука унешеме,
ти там будзеш мирно спац, не будзеш ше злековац.
Дзивко моя, дзивко, не одай ше ище,
шицки людзе гваря же ти младе дзивче,
таки млади жени мру цо их мужове бию!”
„Мамо моя, мамо, лем тот жену бие,
лем тот жену бие цо з ню подло жиє!
Я з нїм будзем крашне жиц, не будзе ме нїгда биц!”

(Гнатюк ч. 137)

ЖАЛІ ШЕ МИ, ЖАЛІ

Жалі ше ми, жалі, фраєр ше ми жені,
ані ме не вола його младей жени.

Будзе моя свадзба на другую недзелю,
не будзем я волац його млада жену!

(Гнатюк ч. 133)

МАМО МОЯ, МАМО, ЧОМ МЕ НЕ ОДАШ УЖ

„Мамо мая, мамо, чом ме не одаш уж,
ша сом ци выросла як у лешэ галуз!”
„Гоч би ши выросла як над воду верба,
и теди це не дам, бо ши сама една!”
„Дай ме, мамо, дай ме кеди ме питаю,
бо кед ружа квитне, теди ю таргаю,
а кед уж одквитне, та ю ніхто не сце,
кажди ей так гвари: Най ю бере хто сце!
Дай ме, мамо, дай ме за того шугая!
Кед ме за нього не даш, скочим до Дуная! ”
„Скакай, дзівка мая, биш не виплівала,
биш ми мою гавку тельо не сушела! ”

(Гнатюк ч. 138)

А ТАМ ДАЛЄЙ

А там далей при поточку чече вода з паленочку,
чече вода, але мутна.
„Чом же ши, мила, чом же ши, душо, така смутна?”
„Як я не знам, як я не знам смутна ходзиц?
Фраер ше жені, мили ше жені, а мне не сце!
Най ше жені, най ше жені, най му будзе!
Умре му жена, умре му жена, гдовец будзе!
Гдовец будзе, гдовец будзе, а я дзівка.
Ещи я будзем, ещи я будзем його женка!”

(Гнатюк ч. 148)

ШУГАЮ, ШУГАЮ, ЯКА ТО ТВОЯ МАЦ

„Шугаю, шугаю, яка то твоя мац?
Ище ши ме не вжал, уж ме почина лац!”
„Не бой ти ше, дзівче, тей моей мацери,
ша я ей укажем кадзи з хижі дзвери:
Тадзи, мамо, тадзи, тадзи з хижі дзвери!
Тадзи з хижі дзвери до оца, мацери””.

(Гнатюк ч. 150)

ВЕЧАР МИ Є, ВЕЧАР

Вечар ми є, вечар, уж ми гу вечару,
гонї мой миленки овци гу хотару.
Гонї вон их, гонї, аж ше дражка кури,
а я за нїм натрим аж ме главка болї!
Болї ме главичка, болї ме пол бочка
же я не видзела милого пол рочка!
Болї ме лїви бок, болї ме прави бок
же я не видзела милого цали рок!

(Гнатюк ч. 156)

ВИХОДЗИ ЗОРНІЧКА

Виходзи Зорнічка од виход слунечка,
одпад ми мили мой од мого сердечка.
Не так од сердечка як од моєй волї,
як сладке яблучко од квашней яблонї.
Сладкому яблучку мало дозрец треба,
а мойому шерцу розпадноц ше треба.
Дай ми, Боже, дай ми цо од тебе жадам:
того шугаїчка цо за нїм препадам.
Шерцо мойо, шерцо, цо ми младе гинеш,
за люцким легином добре не погинеш.
Шерцо мойо, шерцо, цо ме поболюеш,
чом же ми не повеш за ким так бануеш?
Жалуєм, бануєм и будзем до вика
же сом поганьбела того челедніка.

(Гнатюк ч. 159)

ФИЯЛА, ФИЯЛА

Фияла, фияла, бодай ше прияла,
бодай ме моя мац на ешень одала;
а кед не на ешень, а то до ешенї,
а то до ешенї, до тей чарней жеми.
То буду гудаци – керестурски дзвони,
цо ме одпровадза аж до чарней жеми.
То буду дружбове – попово легине,
цо ме одпровадза аж до чарней жеми.
То буду дружочки, мойо пайташочки,
цо буду за мну плакац и жаловац.

(Гнатюк ч. 162)

ЛЮБУЙ МЕ, МИЛИ МОЙ

Любуй ме, мили мой, лебо ми дай покой,
не попрай на мене як тот шиви сокол!
Я на це попрам, як шива герлічка,
задал ши ми жалю до мого сердечка!
Задал ти мойому, я задам твоему,
най не будзе чежко серденьку одному!

(Гнатюк ч. 252)

ШЕРЦО МИ БАНУЄ

Шерцо ми банує, ма ми за чим бановац:
мала сом фраєра, не буду го мац.
Мала сом фраєрох седемдзешат седем,
при святей пришаги не остал лем еден.

(Гнатюк ч. 166)

ОД КОНЦА ДО КОНЦА

Од конца до конца, не пойдзем за гдовца,
лепши є младенец як тот стари гдовец!
Ей, лепше то з младенцом тарки обераци
як зоз старим гдовцом дукати меняци.
Ей, ти гдовец, ти гдовец, правду же ми поведз
кельо ти дзеци маш, чи ме не окламыш?
Лепша то молодого єдна ногавица
яко є старого цала компания.

(Гнатюк ч. 168)

ШАРИ ГУСКИ, ШАРИ

„Шари гуски, шари, високо лецице,
високо лецице, далеко видице.
Чи ви не видице цо моя мац роби?”
„Ба ми ю видице же по дворе ходзи,
качочки наганя, а вше це спомина:
‘Подз, дзивочко моя, подз дзивочко дому!’
„Пошла би я дому, але не шлебно!”

(Гнатюк ч. 172)

ЖАЛЬ МИ Є, ЖАЛЬ МИ Є

Жаль ми є, жаль ми є, жаль ми не поможе,
кого сом любела, наврац ми го, Боже!

Кого сом любела, у шерцу ношела,
та сом тей єшені охабиц мушела.
Кого сом не сцела и ненавидзела,
та сом тей єшені за нього пойсц мушела.

(Бинд-Кост 86)

МОЯ МАЦ МЕ МАЛА, ЖАЛОШНЄ ХОВАЛА

Моя мац ме мала, жалошнє ховала,
а teraz ме вона до Коцура дала.
Мамо моя, мамо, нач сце ме ховалі
кед сце ме од себе так далеко далі!

(Гнатюк ч. 170)

КЕД ШЕ ДЗИВЧЕ ОДА

Кед ше дзивче ода, як кед бм умарло,
як кед би го нігда на швецe не було.

(Гнатюк ч. 167)

В Е Н О К

У ЖЕЛЕНИМ ЛЄШЕ

У желеним лєше вода древо* неше,
мила моя на нїм шедзи, чарни власи чеше.
Як ше зачесала, горко заплакала:
„Бодай сом це, мили, нігда не спознала!
Ні тебе самого, ні коня твоего,
та биш ме не збавел венка желеного,
желеного венка, золотого персценка –
дзивоцкей коруни и младей персони!”

(Гнатюк ч. 178)

* Древо ту значи збити стебла, салфи з вирубаних древох у лєше, хтори ше спуцовали по рики пре дальши обробок (як материял за будованє и др.); таки збити стебла служели и як превозне средство по рики (дерегля), яке маме и у тей писні.

ЛЕГІНЬСКИ ПИСНІ

ТОТО ДЗИВЧЕ СУШЕДОВО

Тото дзивче сушедово, верим Бога, будзе мойо.
Явор, явор, яворе, стої шугай на дворе,
дзивче плаче в коморе.

(Бинд-Кост 95)

ПОМАЛИ ОВЕЧКИ

Помали овечки горе рубанями,
бо я пастир стари, не старчим за вами.
Горе гай, долу гай, медзи нами Дунай,
заплакало дзивче, заплакал и шугай.
Дзивче заплакало же ше не одало,
а шугай заплакал же дзивчатко не вжал.

(Бинд-Кост 95; Жтанец ч.78; Тон ч. 8)

ХОДЗИ ГАНЧА ПО ПИНЬВИЦИ

Ходзи Ганча по пиньвици, та винко мера;
Мижови ше шерцо крає же йому не да.
„Чекай, Ганчо, стрела тебе, будзе тебе жаль,
док я будзем з другима пиц, а тебе не дам!”

(Гнатюк ч. 211)

ШЕРЦО МОЙО, ЧОМ ТАК ГОРИШ*

Шерцо мойо, чом так гориш, чом паляци рани твориш.
кед сом з болю ослабени, чежко, чежко зармуцени?
Чом за гевту вше ше цагаш од хторей ти любосц не маш,
кед ми перша полни болю пре нещесну мою долю?
„Идз одо мне, так гварела, нігда сом це не любела!”
А ти ище єднак гориш и зоз огньом болї твориш.
„Чуй, легиню, – шерцо гвари, – охаб ти ту свойо краї,
идз гу другей дзивки оталь, не будзе ци на мене уж жаль.”

(Бинд-Кост 82, Жтанец, ч. 67)

* Уметніцка писня непознатого автора.

ПОВЕДЗ, МИЛА, ПОВЕДЗ

„Поведз, мила, поведз, лебо ми одповедз
да не ходзим гу це аж на гевтот конец.
Бо сом уж раз пошол пред вашу капурку,
а ти ми винесла квашену огурку;
квашену огурку, желену папричку,
бодай биш ю жедла зоз свою мамичку.”

(Од Левони Скубан у Коцуре)

КЕД Я ПОЙДЗЕМ ШВЕТ ВАНДРОВАЦ

Кед я пойдзем швет вандровац, дам я себе коня ковац,
вежнем на коня кантарик, а на миленку талярик.
Так я пойдзем швет вандровац.

(Бинд-Кост 6)

БИЛОГРАД, БИЛОГРАД

Билоград, Билоград, житко ше жовцес,
не кажда ми мила, цо ше на мне шмес!
Лем ми тота мила, цо очка спушцела,
цо ме так жалошне з нїма попатрела.

(Бинд-Кост 48)

ОЧИ МОЙО, ОЧИ, НЕДОБРЕ ПАТРИЦЕ

Очи мойо, очи, недобре патрице,
кого год видзкце, каждого любице!
Чарни. очи, чарни, каждому су шварни;
били очи, били, нікому не мили,
котри кус жолцейши, та су гамишнейши!
Моя мила чарни очи мала, сто форинти з нїма вирабяла,
а я робим и водне и вноци, не виробим сто форинти з очми.

(Гнатюк ч. 200)

ЗВОЛЮЙ СЕБЕ, ДЗИВЧЕ, ПРИ СВОЄЙ МАЦЕРИ

Зволюй себе, дзивче, при своєй мацери,
док гу моей придзеш, звольовац не будзеш!
При твоей мамочки житни хлеб на столе,
а при моей, дзивче, ярчани в коморе.
У твоей мамочки зоз партком прикрити,
а у моей, дзивче, на клатку замкнути.
У твоей мамочки печени рибочки,

а у моєй, дзивче, гореньки слизочки.
У твоей мамочки злого и доброго,
а у моєй, мила, жалю велікого!

(Гнатюк, ч. 255)

ЗНАЦЕ ЖЕ НЕ ВЕЖНЕМ ХТОРУ ВИ ЗОСЦЕЦЕ

Знаце же не вежнем хтору ви зосцеце,
лем я тоту вежнем хтору барз любуем,
гоч не будзе ніч мац, лем одну сукенку!
Єдну вона будзе мац, другу я ей купим,
ище я ю вежнем, бо я ю барз любим!”

(Гнатюк ч. 123)

КОНАР СМУТНЕЙ ВЕРБИ ЗОГНУЛ ШЕ НАД КВИЦЕ

Конар смутней верби зогнул ше над квице,
шерцо ме барз болі за тобу, дівиче!
Шерцо ме барз болі, але ти то не дзбаш,
бо ти уж другого фраеречка тримаш!
Да тому дзивчатку придзе раз на думу
же да свойо младе шерцо чера зо мну!
Але би ей добре, але би ей було,
побочкал би сом ю езер раз за чоло.

(Гнатюк, ч. 261)

БОЖЕ, БОЖЕ, ЧИ ТО НЕ ЖАЛЬ

Боже, Боже, чи то не жаль: цо я любел, а други вжал!
Цо я любел од малючка, други будзе бочкац лічка!
Цо я любел од марносци, другн будзе до старосци!

(Гнатюк, ч. 264)

У ЛЄШИКУ ПРИ ВАЛАЛЄ

У лєшику при валалє єст красни тополі,
а кед на ніх я попатрим, шерцо ме заболі,
бо под тима тополями дзивче я любовал,
вирносц свою и серденько я ей подаровал.
Док желене лісце було, та зме ше сходзели
и под тима тополями любов находзели,
але на тих уж топольох лісце давно спрело,
а мнє дзивче цо сом любел навше зохабело.

Писня народного поэта Силву Ерделя, Петровци

МАМО МОЯ, ОЖЕНІМ ШЕ

„Мамо моя, оженім ше!“ „Сину, сину, не блажні ше!“
 „Мамо моя, я ю вежнем!“ „Сину люби, я ю не сцем!“
 „Мамо моя, крашне ходзи!“ „Сину люби, ніч не роби!“
 „Мамо моя, красна, била!“ „Сину люби, набилеиа!“
 „Мамо моя, я ю вежнем!“ „Сину люби, я ю не сцем!“
 „Мамо моя, крашне крача!“ „Сину люби, през рубача!“
 „Мамо моя, я ю вежнем!“ „Сину люби, я ю не сцем!“
 „Мамо моя, мали уста!“ „Сину люби, але тлуста!“
 „Мамо моя, червеная!“ „Сину люби, фарбеная!“

(Гнатюк ч. 271)

КЕД Я ВИДЗИМ КРАСНУ ЖЕНУ ДАГДЗЕ

Кед я видзим красну жену дагдзе, очи патра, шерцо у мне плаче!
 Плаче, плаче же аж у мне пука, Боже мили, яка ми є мука!

(Гнатюк ч. 273)

ГАНІЧКО, ГАНІЧКО

Ганічко Ганічко, яка ши ми мила, ягод голубови голубица била.
 Пойдзем служиж пана седем-осем роки, оздадь ми да Ганча своіо били руки.
 Док я пана служел, мила ше одала, а моя душичка плакац не престала.
 Вислухай ме, Боже, да остане гдова, ище вона будзе люба жена моя.
 Добри Бог, предобри, шицко добре ствара да кажды голубок ма своіого пара.

(ОКост 157)

НЄ ЗРУБУЙ, НЄ СЦИНАЙ

Не зрубуй, не сцинай, най ше желенее,
 не бер младе дзивче, бо ше устарее.
 Ещи сом не рубал, уж триски падаю,
 ещи сом не питал, уж ми це даваю.

(Жтанец ч. 94, Бинд-Кост 40)

ШВИТАЙ, БОЖЕ, ШВИТАЙ

Швитай, Боже, швитай же би скорей дзень бул,
 же би я увидзел в чиім я дворе бул:
 Чи в тим мальованим, чи в тим будованим,
 чи при тим дзивчещу шнуром шнурованим?
 Ні в тим мальованим, ні в тим будованим,
 лем при тим дзивчатку шнуром шнурованим.

(Гнатюк ч. 240)

ЗА ГОРАМИ, В ТЕЙ ДОЛІНС

За горами, в тей доліне, чарни гавран воду пие
пие, пие, помуцує, два серденька зармуцує:
Єдно милей, друге мойо, зармуцени обидвойо;
два серденька, штири очка, буду плакац за пол рочка;
од пол рочка до ешені док ше шугай не ожені.

(Гнатюк ч. 155)

ШТИРИ КОНІ ЧАРНИ

Штири коні чарни, пияти червени,
ніхто ми не зопрє любиц люцки жени!
Ані ми не зопрє, ані не розкаже
кед ми фраерчка сама ходзиц каже.

(Гнатюк ч. 239)

ДЗИВЧЕ, ДЗИВЧЕ, БИЛА РУЖА

„Дзивче, дзивче, била ружа, не требало тебе мужа,
ані мужа, ні фраєра, бо ти, дзивче, як лелия.
Дзивче, дзивче, били гришпан, и сам би сом гу це пристал.
Дзивче, дзивче, били мангель, дзе я це навечар найдзем?
Чи на лавки, чи под лавку, чи з милєнким на заглавку?
На заглавку, на писаним, зоз шугайом мальованим.

(Гнатюк ч. 242)

НЕ ОРЕМ, НЕ ШЕЄМ

Не орем, не шеєм, само ше ми родзи,
таку фраєрку мам, сама за мну ходзи!
Не пошол я за ню, сама пришла за мну
як придзе яловка за желєну траву.

(Гнатюк ч. 223)

ЖЕЛЄНА КАЛАФИЯ

Желєна калафия, дробна фиялочка,
уж ме занягала моя фраєрочка.
Єдна занягала, друга одказує:
„Гибай, мили, гибай, шерцо ми банує!”

(Гнатюк ч. 224)

ШУГАЙЧКУ, ХЛАПЧЕ

(Легинь вишмеює свою буйцу дзивку)
„Шугайчку, хлапче, дзивче на це плаче!
Як би не плакало, кед ци ручку дало!
Дало ци ручочку и билу хусточку
же би людзе знали же маш фраєрочку”.
„Мал сом фраєрочку и людзе ю знали,
наштрэд Керестура пси ю оганяли!”

(Гнатюк ч. 225)

ДУНАЮ, ДУНАЮ, ЖИМНА ВОДА В ТЕБЕ

Дунаю, Дунаю, жимна вода в тебе,
не поведз, дзивчатко, же я бул при тебе,
лем ти поведз, дзивче, же я бул на лучкох,
же я бул на лучкох при враниях конічкох.

(Гнатюк ч. 214)

ОЧИ, ОЧИ, ЧАРНИ ОЧИ

Очи, очи, чарни очи, не спалі сце дзевец ноци!
Ещи дзевец не будзеце док то дзивче не звездзеце.
Зведзем, звездзем, лем най можем, лем най ми Бог допоможе.

(Гнатюк ч. 215)

НЕ ПОЙДЗЕМ Я ЗАВЧАС ЗРАНА НА ВОДУ

Не пойдзем я завчас зрана на воду,
бо ме тоти млади жени наведу.
Кед наведу, най наведу, я не дзбам,
ище свою фраєречку не нягам.
Не нягам я милу ані до шмерци.
Казала ми най навечар заш придзем.
„Гибай, мили, гибай мили, ище раз,
побочкам ци твоею лічка дзевец раз!”

(Гнатюк ч. 232)

ШУГАЙ, ШУГАЙ, ШУГАЙЧКУ

Шугай, шугай, шугайчку, не жень ти ше того рочку!
Того рочку война будзе, з твоей жени ніч не будзе!

(Гнатюк ч. 228)

КЕД СОМ ИШОЛ ОД МИЛЕЙ (1)

Кед сом ишол од милей вчера рано,
шицки жени одметалі пред хижу,
а так ше ме випитую дзе я бул,
а я ше при моєй милей ошвитнул.
Кед сом ишол Гамбарову уліцу,
а там стої стари оец з паліцу,
а тот ше ми не випитал дзе я бул,
лем ме почал опекац зоз паліцу.

(Гнатюк ч. 217)

КЕД СОМ ИШОЛ ОД МИЛЕЙ (2)

Кед сом ишол я од милей, бул мешачок високо.
Огляднем ше я назадок чи од милей далеко?
Не прешол я два-три хижи, мила за мну кричала:
„Врац ше, мили, врац ше назад, преноцуй ту до рана!”
„Я до рана ту не будзем, бо я, мила, з конічком!”
Мила очка уцерала з шлингованим ручнічком.

(ОКост 164)

НА ЖЕЛЄНЕЙ ПАЖИЦИ

На желеней пажици лежи Яни забити.
„А хто же го забиц дал?”
„Тот найстарши сентомашски капитан”.
„Прецо же го забиц дал?”
„Же невести любовал”.
„А хто за нїм нарикал?”
„Оец и мац, фраерка.
Оец и мац лем з пества, а фраерка од шерца”.

(Гнатюк ч. 218)

ОЙ ПАДА ПАДА РОСИЧКА

Ой пада, пада росичка, спали би мойо очичка,
спали би мойо, спали би и твойо,
спали би, душо моя, обидвойо.
Ой пада, пада, роса, мраз, поздрав ми милу по сто раз,
поздрав ми милу, голубицу шиву,
же я не можем присц нешка вечар.

(Жганец ч. 36)

НЕТ ТО КРАСШЕ ДЗИВЧАТОЧКО

Нет то красше дзивчаточко в тей бачванскей країни
 як цо моя наймиленша кед ше вона уміє.
 Уміє ше, зачеше ше кажди дзень як внедзелю,
 шедне себе за столічок, пише писмо милому.
 Написала, пречитала, цемна ноц ю застала,
 паперу ей недостало, а швичка ей загасла.
 Паперу ей недостало, тинта ше ей розляла,
 а то моя наймиленша, вона крашне писала.

(Бинд-Кост 52; Жганец ч. 23; у Коцуре од Гані Фейсовей 2007)

НЄ ТАК ТО ШЕ СТАЛО ЯК Я РОЗРАХОВАЛ

Не так то ше стало як я розраховал,
 бо я гу остатку барз вельо чкодовал.
 Полюбел я дзивче цо ме найволело,
 а кед гу остатку, воно ме не сцело.
 Очи мало чарни як два чарни тарки,
 але и гамишни ягод у циганки.
 Кед з німа попатри милосердне на мнє,
 дахто би подумал же ше модлі за мнє.
 Але вона, гунцут, теди ме любела,
 теди ме любела кед ме не видзела.
 А кед ме видзела, ані не патрела.

(Жганец ч. 90)

НЕСКОРО Я ПОШОЛ

Нескоро я пошол дзе дари давали,
 кождому сокола, мнє гаврана дали.
 Так ми гуторели, же то сокол будзе,
 же то сокол будзе, док му рочок видзе.
 Йому рочок прешол, прешло му и штири,
 нігда то не будзе будзе сокол справедліви.

(Бинд-Кост III)

НЄДАЛЄКО ОД ВАЛАЛА

Недалеко од валала єст там єден густі лес,
 а ти, моя наймиленша, а ти на мнє вше не бреш.
 Сама ши ме заволала до мамочки до своєй,
 дала ши ми погар винка до ручочки до моєй.
 А я хлапец справедліви, з того винка не сцел пиц,

бо ти, моя наймиленша, ти ме сцела отровиц.
 А з того винка не сцел, ані го пиц не будзем,
 ані тебе, моя наймиленша, вецей любиц не будзем.

(ОКост 159)

НЄ ДУМАЙ, НЄ ДУМАЙ

Не думай, не думай, бо уж по думаню,
 по нашим то боме вирним любованю.
 Швицел би мешачок, хмари му не даю,
 питал бим дзивчатко, лем ме одбиваю.
 Не думай, не думай, бо уж по думаню,
 по нашим то боме вирним любованю.
 Мешачку, мешачку, зашвиц ти по полю,
 виплєєм я житко дораз од куколю.

(Тон ч. 28)

КОЛО МЛІНА ЯВОРИНА

Коло мліна яворина, сцел би я ю вирубац.
 Попачело ше ми у сушеда дзивче,
 але ми го не сцу дац.
 Давал сом им овци, мали злати дзвончки,
 але ми ю не сцу дац.
 Даю ми ю, даю, лем ме спреведаю,
 я ше не дам спреведац.
 Давал сом им воли, ору бреги, доли,
 ище ми ю не сцу дац.
 Даю ми ю, даю, лем ме спреведаю,
 я ше не дам спреведац.
 Стало ше им стало, дзивче ше преспало,
 тераз ми го даваю.
 Але я го не сцем, обрацим ше дзе сцем,
 най го себе тримаю.

(Тон ч. 22; Бинд-Кост 93-94; Яким Олеяр, Шветлосц 4/1976, 383-394)

МАМ СЕРЕНЬЧУ

Мам сереньчу чудну и немилу: Гей, пошал я, пошал бетеліну.
 Бетеліна, вона ми не зишла, моя мила сама за мну пришла!
 Гоч не шеєм, само ше ми родзи, мам фраерку, сама за мну ходзи!
 Не я за ню, але вона за мну, як яловка за желену траву.

(Бинд-Кост 81)

МАЦ МЕ МОЯ НАГВАРЯЛА

Мац ме моя нагваряла: „Ожень ше, синочку,
кед ти себе не вибереш, найдзем ци дзивочку.”
Ей, женела ме мамочка, длуго ме женела,
та ми нашла єдну млоду, мне ше не спачела.
Ей, то було младе дзивче, а зоз хибу в оку:
з правим патри до студзенки, з лївим до потоку.

(Тон ч. 289)

КЕРЕСТУРСКИ ШТИРИ ДЗВОНИ

Керестурски штири дзвони* так нам крашне дзвонели.
Полубел я шварне дзивче, але ми го не даю.
Кед не даю, най не даю, буду вони бановац!
Зоберем я своєю шматки, та ше пойдзем вербовац!
А там далей при Дунаю, там гусарох вербую,
пойдзем я ше им опитац цо за вербунг даваю.
Пан капитан так поведал же ми дукат на дзень да.
Чкода було ше змухавиц, наймиленшу зохабиц!

(Бинд-Кост 17, Жтанец ч. 80, Тон ч. 118)

КОГУЦИК ЯРАБИ

Когуцик яраби, не идз до заградки,
бо погребеш лелию, та це дзивки забию.
Кед ме забиєце, руцце ме до ярку
кадзи дзивки ходза на дробну фиялку.
Дзивки на фиялку, легине на пирка,
оздаль ше там найдзе и моя фраєрка.

(Бинд-Кост 80)

КЕД СОМ ИШОЛ ПРЕЗ ПЕТРОВСКИ ЦИНТОРИН

Кед сом ишол през петровски цинторин,
випаднул ми з правой руки рузмарин.
А я за тим рузмарином бануєм,
бо я тебе, моя мила, люблюєм.

(ОКост 156)

КЕД Я УМРЕМ, КРАШНЕ МЕ ХОВАЙЦЕ

Кед я умрем, крашне ме ховайце,
шейсц легиньом ви мне винесц дайце.
а шейсц дружки гу нїм поволайце.

* Перши стих ма и варианту: *Ти коцурски штири дзвони*

Навяжце их на руки пантлічки,
на мой гробик насадзце ружички.
Так их садзце же би ше прияли,
же би за мну дзівкі бановали.
кажду садзце же би ше прияла,
же би за мну мила бановала.
Хто лем прейдзе, кажди ше опита:
Хто ту лежи же ружа розквіта?

(Бінд-Кост 91, Жтанец ч. 96, Тон ч. 17)

ГИБАЙ, ЛЮПКО, НА КАПУРКУ

Стої явор понад воду, вода корень мие,
цо ши шерцу поробела же за тобу гинє?
Видзем дакус на улїчку, шеднем на лавочку
и попатрим ище дакус милей на хижочку.
„Гибай, Люпко, на капурку да ци видзим лїчко,
загуркотай ми лем дакус, ти, моя герлїчко!”

(Чордаш ч. 29, Петровци)

ЖЕНЄЛ БИМ ШЕ

Женел бим ше – вещь не чежка – гоч то горка барз паленка.
Я сам не знам, яку вжац, з яку мам свой швет звязац.
Гдовицу бим нерад брац, бо з гдовицу чежко жиц,
у гдовици зла годзина, першого мужа спомина.
Богату бим нерад вжац, и з богату чежко жиц,
у богатей оштри зуби, мужа почитац не любі;
як ше ода сце буц панї, а муж муши робиц на ню;
як ше ода, не дзба зато, гоч на сукні на длань блато.
Худобну бим нерад вжац, бо з худобну чежко жиц,
худобна ше радо вадзи кед нестала шматох з лади.
Таки чловек утрапени! Радше будзем жиц през жени,
дам я жену вимальовац, не треба ей ніч куповац,
анї вадзиц ше не будзе, но агейце, добри людзе!

(Бінд-Кост 107-108)

ЗА НАШУ ЗАГРАДУ

За нашу заграду дробна фиялочка,
уж ме зохабела моя фраєрочка.
Єдна зохабела, друга одказує:
Придз, мили, наютре, шерцо ми банує.

(Бінд-Кост 65)

ЕЙ, НЕ ВИДНО ТОТ МОЙ ВАЛАЛ

Ей, не видно тот мой валал, дзе ше я народзел,
але видно тоти дражки цо я по ніх ходзел.
Дражки били, шерцу мили, медзи тополями,
чом сце тєраз зароснути з тима коровчачами?
Пошла мила, нет з ким ходзиц, дражки зарастаю,
їх коровчє, а мнє жалї шерцо прицискаю.

(Тон ч. 209)

СЛУНКО ВИХОДЗИ

Слунко виходзи, грєє цали швет,
а то моя мила, голубица била
чува гєвтот швет.
Голуб гуркота же му пари нет,
а то моя мила, голубица била
чува гєвтот швет.

(Иван Лікар, Миклошеви)

ЕЙ, ЗА ЛУГОМ, ЗА ЛУГОМ

Ей, за лугом, за лугом ходзи шугай за плугом,
оре шугай, мудрус, а пайташох зволує:
„Ей, одкажце дзивочки у червєней сукньочки:
най ше дзивка одава за якогo пристава,
Бо я хлапец богати, у мнє статок рогати.

(Тон ч. 231)

ДОБРУ НОЦ, МИЛА МОЯ

Добру ноц, мила моя, добру ноц!
Добру ноц, добре шпи,
же би ци ше шнілі зо мну сни.

(Бинд-Кост 94)

ГАЗДА БУДЗЕМ

Газда будзем кед од школи останєм,
штири конї я до плуга запрагнем
и зашеєм двацєц ланци зоз житом.
В дзєнь шветочни пойдзем з кнїжку до церкви.
А кед придзе коло Яна святого,
з косу станєм до до загону свойого,
з косу станєм, одберачка зоз шерпом,

а препилка перепелче з музиком.
 А як скошим, звежем, та и витлачим,
 овес предам, та порцію виплацим.
 Кед на єшень Бог да винка довольно,
 оженім ше з хтору зосцем шлебодно.

(Од В. Р. у Керестуре; оп. и Гнатюк ч. 52)

ДУБИНА, ДУБИНА

Дубина, дубина медзи дубинами,
 ніхто тото не зна, цо є медзи нами.
 Да ми тото придзе, цо ми одлецело,
 цо ми вчера вечар при бочку лежело.
 Ніхто тото не зна, ані не одгадне,
 за ким мойо шерцо мало не випадне.
 Паметай, дзивчино, на то єдно слово
 цо сом ци го гварел кед зме були двойо!

(Бинд-Кост 70-71)

ДУМКИ МОЙО, ДУМКИ

Думки мойо, думки, на цо сце ми зишли?
 Уж оглашки мосй милей тей недзелі вишли.
 Уж оглашки вишли, свадзба ше готує,
 але моя наймиленша ніч ше не радує.
 Цо же би ше вона свадзби радовала
 кед ю matka лем на силу за другого дала.

(Тон. ч. 115)

ДОБРУ НОЦ, ДОБРУ НОЦ

Добру ноц, добру ноц, але не каждому,
 лем тому дзивчецу цо сом бул при ньому.
 Не бул я при ньому, лем при його краси:
 мала чарни очи и кандрасти власи.

(Од Владу Ерделя у Керестуре 2011)

ГАНІЧКО, ШЕСТРИЧКО, НЕ СКАШЛІ

Ганічко, шестричко, не скашлі же би ме при тебе не нашлі,
 бо кед ме при тебе учую, вежню ми калапчок и чугу.
 Не поведз, Ганічко, нікому же сом це провадзел до дому,
 лем поведз свойому оцови най ци колісочку зготови!

(Жтанец ч. 107)

ШУГАЮ, ШУГАЮ, ДОМУ ЦЕ ВОЛАЮ

„Шугаю, шугаю, дому це волаю!
Твойо врани конї яшля вириваю!”
„Ша най вириваю, ша су научени,
ютре буду орац як други кармени!
Други буду сити, буду ше оглядац,
мойо буду гладни, буду ше понагляц!

(Гнатюк ч. 197)

ЗАСАДЗЕЛ СОМ ЧЕРЕШЕНКУ

„Засадзел сом черешенку вжине,
Пане Боже, дайце да ше приме!
Кед ше приме, будзе вона родзиц,
буду до нас красни дзивки ходзиц.
Почала ми черешенка пукац,
почал шугай за дзивчцом пукац.

(Гнатюк ч. 198)

КОНІЧКУ МОЙ ШИВИ

Конічку мой шиви, будз ти мнє щешліви
през тоти три ярки гу мосї фраерки

(Гнатюк ч. 199)

МИЛА МОЯ ЧАРНИ ОЧКА МАЛА

Мила моя чарни очка мала,
смутне з німа на мнє попатрала.
„Мила моя, не попатрай смутне,
дораз у мнє мойо шерцо пукне!”
Мила моя чарни очка мала,
крашне з німа на мнє попатрала.
„Мила моя, не попатрай крашне,
дораз у мнє мойо шерцо прашне!”

(Гнатюк ч. 204)

ДЗИВЧЕ, ДЗИВЧЕ, БИЛИ ГРИШПАН

Дзивче, дзивче, били гришпан, и сам би сом гу це пристал.
не то водне яко вноци, лем пре твойо чарни очи.
Чарни очи, биле цело, за тим мойо шерцо млело.
Млело, млело, та и будзе док по швецце капац будзе.

(Гнатюк ч. 205)

МИЛА МОЯ ЧАРНИ ОЧИ МАЛА

Мила моя чарни очи мала як кед би их вимальовац дала.
Мальовалі три маляре вноци же би мало дзивче чарни очи.

(Гнатюк ч. 204)

ГУТОРЕЛІ ЛЮДЗЕ

Гуторелі людзе же польо горело,
а то моєй милей лічко руменело.
Ещи поведалі же ше з гори мрачи,
а то ше чарнелі моєй милей очи.

(Гнатюк ч. 206)

ЕЙ, КЕД БИ МИ, КЕД БИ МИ

Ей, кед би ми, кед би ми з мою милу на риби,
я би риби не лапал, лем бим милу облапал.
Риби, риби, рибчата, любце, хлапци, дзивчата!

(Гнатюк ч. 210)

ПАСОЛ ЯНИ ТРИ ВОЛИ

Пасол Яни три воли на желеней отави.
Пришли на ню гайніци ягод троме збойніци:
„Дай нам, Яничку, шмату, спасол ши нам отаву!”
„Гей, я вам шмату не дам, я ше з вами поєднам.”
Так ше вони єднали аж Яника забили.
На желеней пажници лежи Яни забити,
з рузмарию прикрити.
А хто же го забиц дал? Та тот збойнік капитан!
А прецо го забиц дал? Же невести любовал.

(Бинд-Кост 100-101)

ПАС Я КОЗИ, ПАС Я ВОЛИ

Пас я кози, пас я воли на желеней травички,
ані сом ше не сподзивал, пришли гу мне гайніци.
И сам перши гу мне гварел: „Чкоду ши нам направел!
Ти, гунцуту, цо ту робиш, шицко жито нам збридзиш.”
„Я не гунцут, я не злодій, ніч сом вам зле не зробел,
лем сом пасол кози, воли на желеней травички.”

(Бинд-Кост 116)

ТИ ТАЩКУ ВЕСЕЛИ

Ти тащку весели, не шедай по жеми,
 шедні на лелию, поздрав мою милу.
 Мила моя, мила, жима би це била,
 За два за три рочки, за мойо гамбочки!
 Мила моя млада, ти мне велька зрада,
 кед би мне забили, ти би тому рада.
 Кед би мне забили ягод пса на драже,
 ти би гуторела: дзекуем ци, Боже!

(Бинд-Кост 111)

ТАМ НА ГОРИ

Там на гори, широм каліна, а мне люби, моя дзивчина.
 Люби вона сердечно, вежнем я ю конечно.
 Там на гори з краю два дуби, шедза на нїм били голуби,
 так жалошне гуркаю, нам ше побрац не даю.

(Тон ч. 10)

ОДХИЛЬ-ЛЄ, МИЛА, ОБЛАЧОК

„Одхиль-лє, мила, облачок сциха най ніхто не дозна,
 бо то уж и пол дзешатей, видиш же годзина позна.”
 „А ти мой мили шугаю, чом же так позно приходзиш?
 Чи тебе друга одняла, чи ме лем з розума зводзиш?”
 „Друга ме не однімала, тебе з розума не зводзим,
 кед гу це серденька не мам, нач да ци скорей приходзим?”

(Тон ч. 175)

СТУПАЙ, КОНЮ, СТУПАЙ

Ступай, коню, ступай помалючки на мост,
 оздаль ми дойдземе до Ганічки на ноц.
 А кед не дойдземе, а ми долежеме,
 ище у Ганічки ноцовац будземе.

(Бинд-Кост 31)

РАДА БИ Я ЖЕНУ МАЦ

Рада би я жену мац, лем бим шумну не сцел шумну вжац,
 бо при шумней жени тримай очи отворени!
 Рада би я жену мац, лем бим бридку не сцел вжац,
 бо при бридкей жени тримай очи заджмурени!
 Рада би я жену мац, лем бим гдову не сцел вжац,

бо зоз гдову зла годзина, покойного вше спомина.
 Наостатку видзим сам же без жени остац мам.
 Дам ю себе вимальовац, та не будзе дошпинтовац.

(Тон ч. 122)

СЕДЕМ РОЧКИ Я ВАС СЛУЖЕЛ

Седем рочки я вас служел, а ніч сом вам не страцел,
 лем тот еден льовнік з коча, и тот сом вам заплацел.
 Седем рочки я вас служел, а ніч сом вам не украд,
 лем ту єдну груду сира и з тоту сом з пойда спад.
 Седем рочки я вас служел, а ніч сце ми не дали,
 лем ту єдну кошульочку и за ту сце плакали.

(Бинд-Кост 116; Тон ч. 22)

ПОШОЛ БИ Я ДО ВАС

Пошол би я до вас кажди вечар,
 пред вашима дзверми вельки мочар,
 прелож, мила, дручки, пойдзем помалючки,
 кажди вечар.
 Пошол би я до вас кед би я шмел,
 кед би сце ми дали цо би я сцел:
 штири волки в ярме и то дзивче шварне,
 цо ма очка чарни, то би я сцел
 кед би сом шмел.

(Бинд-Кост 59; Тон ч. 9)

ПОШОЛ ШУГАЙ, ПОШОЛ

Пошол шугай, пошол, а мила остала,
 счиснул ю за ручку: „Будз ми, душо, здрава!
 Будз ми, душо, здрава, на мнє не забувай,
 модлім це пре Бога, фраера не тримай!
 Анї я не будзем тримац фраєречку,
 але будзем тебе ношиц у сердечку.

(Тон ч. 121)

ЯКА ТО БАРАЗ КРАСНА РУЖА

Яка то барз красна ружа кед побочка жена мужа,
 ише красша дробна фиялечка кед побочка фраєречка.
 Насадзел я вельо квеца, вельо квеца розмарії,
 кадзик будзе ходзиц мила моя таргац зоз тей розмарії.

Не верим я, мила моя, же ти будзеш жена моя,
 бо ци гваря твоею чарни очка же ци други лічка бочка.
 Поведз ти мне, мила моя, цо шицки людзе гуторя:
 же ти себе уж выбрала мужа красшого як била ружа.

(Од Владу Ерделя у Керестуре)

ДА ШЕ ТО ТАК СТАЛО

Да ше то так стало як я розраховал,
 тераз би я вера, за тим не бановал.
 Дзивче сом полубел цо ше ми пачело,
 а кед гу остатку воно ме не сцело.
 Очи мало красни ягод чарни тарки,
 але и гамишни ягод у циганки.
 Кед попатри з німа милосердне на мне,
 легко бим подумал же ше модлі за мне.
 Але вона, гунцут, теди ме любела,
 теди ме любела кед ме не видзела.
 Кед ме обачела, ані не патрела,
 кед ме не видзела, теди скапац сцела.

(Тон ч. 215)

Я ДО ЛЕСА ЖЕЛЄНОГО НЕ ПОЙДЗЕМ

Я до леса желеного не пойдзем, древо рубац яворово не будзем:
 древо би ме яворово забило, цо би дзивче през шугая робело?
 Шекеречко зоз железа тупа ши, фраеречко премилена, шумна ши!
 Шекеречку зоз железа вибрушим, фраеречку премилену мац мушим!
 Шекеречку зоз железа на плєцо, фраеречку премилену под плєцо.
 Шекеречку зоз железа до ярцу, фраеречку премилену до танцу!
(Гнатюк ч. 219; Бинд-Кост 45; Жганец ч. 88, Тон ч. 33)

ШПИВАНОЧКИ МОЙО

Шпиваночки мойо, дзе же вас подзеєм?
 Ей, пойдзем до лєшика, та вас там пошеєм.
 Буду дзивчаточка там на траву ходзиц,
 ей, шпиваночки мойо буду там виводзиц.
 Гори и доліни, чом же сце не ніжей?
 Ей, та би гу миленкей було вельо бліжей.

(Тон ч. 112)

ШИЦКИМ ДОБРЕ, ШИЦКИМ ДОБРЕ

Шицким добре, шицким добре, лем мне не,
шицки маю фраєрочки, лем я не.
„Прецо ши ше не оженел, Янку фраєрошу
кед пол деци паленочки було лем по грошу?”
„Ей, умарла качмарочка, и не хоровала,
цо нам тельо паленочки на борг подавала.
Кед умарла, най спочива, чкода же не жие,
бо ше вецей паленочка на борг уж не пие.”

(Тон ч. 124)

ШЕРЦО МЕ БОЛІ

Шерцо ме болі, барз ме шерцо болі
же нет на тим шведе за мне єдно квеце по моєй волі.
Голуб гуркота же му пари нет,
а то моя мила, голубица била, чува гевтот швет.

(Бинд-Кост 50)

ШЕДЗИ ГОЛУБ НА ВИСОКЕЙ ВЕРБИНИ

Шедзи голуб на високей вербини, пуца пире по бачванскей ровніни.
Чи то на жаль, чи на радосц вишує? За тобу ми шерцо, мила, сумує.
Не можем я жовти власи розчесац! Не можем ше младей жени дочекац!
Дочекам ше младей жени вешені, док опадне жовте лісце з черешні.
Як черешня од кореня пукала, а куковка на конаре кукала,
не чекала моя мила до рочка, одала ше за шугая з поточка.

(Тон ч. 31; Жтанец ч. 17)

ЧАРНА ВОЛНА З БИЛОГО БАРАНКА

Чарна волна з билого баранка. „Дзе ведзеце шугаїчка Янка?”
„Недалеко дакус на пораду, до сушеда по невесту младу.”
„Але чи ю Яничкови даю кед то вони так барз пребераю.”
„Даю, даю, аж ю випровадза, кельо даю, цо ей даю, уж ше тидзень радза;
обецую воли, та и крави, шицко даю, най ше лем винчаю.”

(Тон ч. 105)

ЧАРНА ГОРО, ЧАРНА

Чарна горо, чарна, кед биш побилела,
качмарова дзивко, кед биш погдовела!

Приштив:

Лемцо це повивали, уж це за мне обецали,

лѣмцо ши рачковала, уж ши ше ми сподобала!

Кед биш поговела, була биш ми жена,
ей, чи би то була любосц премилена!
Приштив: Лѣмцо це повивали...

Але цо ми з того же це обецали,
док я машировал, твое цо одали.

Приштив:

*Пуц камень по тей води, та най плѣва по шлѣбоди,
кед водом плѣвац будзе, качмарова твоя будзе!*

(Тон ч. 267)

ХОДЗЕЛ Я ГУ ТЕБЕ

Ходзел я гу тебе, гоч глібока вода,
та ши ми гварела же ци лічка чкода.
Кед твоего чкода, чкода и моего,
найдем себе дзивче шерца ширейшого.
Ровнай, Боже, ровнай верхи з долінами
же би ши поровнал пишну челядз з нами.

(Тон ч. 123)

У ЖЕЛЄНИМ ГАЮ ДРЕВКО ТАК СЦИНАЮ

У желеним гаю древко так сцинаю
же ми аж до двора триски нападаю.
Цо би то лѣм мали, але таки вельки
же хто их позбера кед ми нет фраерки?
Придзе вона, придзе, так ми одказала,
бо кошульку мою райбац ше прияла.
Придзе вона, придзе, та розкладзе огня,
озда ю вирайбе на соботу додня.
Ей, кед ю вирайбе, та ю и висуши,
бо ше то на танец у чистенькей муши.
Ей, а на тим танцу, на тим „видуманцу”
кажди потанцує, кажди и зволює.

(Тон ч. 199)

ИДЗЕ МИЛИ, ИДЗЕ З ЛЕСА

Идзе мили, идзе з леса, неше древо на колеса,
писка себе на лісточку, бо ма шумну фраерочку.

(Гнатюк ч. 107)

ЕЙ, НА РОВАШ, МАМО

„Ей, на роваш, мамочко, на роваш, кому тото дзивче виховаш?”
 „Тебе то, Яничку, тебе то, кед же ци пан Бог да на лето.
 Ожень ше, Яничку, ожень ше, а за люцку жену не стреж вше,
 бо то люцка жена не твоя, шицко на це вона вивола.
 Ганьба би то була не мала кед би по валале згурчала,
 свою ти облапиш кеди сцеш, а за люцку стрежеш ягод пес!”

(Бинд-Кост 79-80; Житанец ч. 61; Тон ч. 177)

ЧЕЧЕ ВОДА З ЯВОРА

Чече вода з явора моєї милей до двора;
 там ше гуски купаю, мою милу волаю:
 „Гибай, мила, гибай вон, маш фраерох полни двор!
 Маш фраерох на дворе, сама лежиш в коморе!”

(Гнатюк ч. 100)

НЕ МАМ ПОКОЮ

Не мам покою, шерцо ме болі
 же нет на тим швеце за мене єдно квеце по моєї волі.
 Голуб гуркота же му пари нет,
 а то моя мила, голубица била, чува гевтот швет.

(Бинд-Кост 50)

НА ТИМ НАШИМ ПОЛЮ

На тим нашим полю житко ше жовцее,
 не каждая ми мила, цо ше на мене шмеє!
 Лем ми тота мила, цо очка спушчала,
 цо ме так жалощне з німа попатрела.

(Бинд-Кост 48)

ДАРМО МЕ, МОЙ ОЦЕЦ, ДО ШКОЛИ ДАВАЦЕ

Дармо ме, мой оцец, до школи даваце, не будзе зо мене поп, ані не думайце!
 Не будзе зо мене поп, ані жадни патер, бо бим зоз олгара на дзивчата патрел!
 Пойсц би ше трафело дадзе гу хорому, а я би заблудзел дзивчecu шварному.

(Бинд-Кост 112-113; Яким Оляр, Шветлюсц 6/1978)

А Я ХЛАПЕЦ КАПУЩАНЬ*

А я хлапец Капущань, не мам жену, лем сом сам!
 Пришпив: *Гей нацо ми є, нацо млада жена,*
 гей, кед я мам сам зоз собу досц трапеня?
 Жени треба то и то, шито, бардо, корито!
 Гей нацо ми є, нацо...
 Жени треба хусточку на ей красну главочку!
 Гей нацо ми є, нацо ми є...
 Жени треба чижмочки на ей били ножочки!
 Гей нацо ми є, нацо ми є...

(Бинд-Кост 98-99; Жітанец ч. 79; Тон ч. 4)

УЖ УЗРЕЛИ ЧЕРВЕНИ ЯГОДИ

Уж узрели червени ягоди (3 х).
 „Гей, поведз, мила, хто гу тебе ходзи?”
 „Гу мнє ходза два червени лічка (3 х),
 гей, зрезали ше до мого сердечка!”

(Чордаш ч. 130, Петровци)

ЯНИ НАШ, ЯНИ НАШ

„Яни наш, Яни наш, гарну кошульку маш,
 хто ци ю випере, кед мамочки не маш?”
 „Намочим до ярку, вибухам з киянку,
 буду людзе думац: же я мам миленку!”
 „Кед же ю випереш, дзе же ю оплокаш?”
 „На цихим Дунаю, дзе качки плїваю!”
 „Кед же ю оплокаш, дзе же ю осушиш?”
 „У кральовским дворе на гадвабним шнуре!”
 „Кед же ю осушиш, дзе же ю окачаш?”
 „У кральовским дворе на округлим столе!”
 „Кед же ю окачаш, дзе же ю поскладаш?”
 „У кральовскей скринї, Боже мой єдини!”

(Бинд-Кост 105)

ШПИВАНОЧКИ МОЙО

Шпиваночки мойо, дзе же вас подзеєм?
 Ей, пойдзем до лешика, та вас там пошеєм.
 Буду дзивчаточка там на траву ходзиц,
 ей, шпиваночки мойо буду там виводзиц.

* Зазначена и вариянта: *Я паробок з Капуцан* (= я легинь з Капущанох).

Гори и доліни, чом же сце не ніжей?
 Ей, та би гу миленкей було вельо бліжей.

(Тон ч. 112)

ШПИВАЙ, ДЗИВЧЕ, ШПИВАЙ

Шпивай, дзивче, шпивай, ей, жалю не задавай,
 чежко то самому шерцу боляцому.
 Пошпивайме себе, ей, до нового року,
 а по новим року, ей, кажде уж на боку.
 Хлапци ше поженя, ей, чи ше пременя!
 Цо мам робиц – не знам, ей, бо я милу не мам.

(Тон ч. 211)

ПОСАДЗЕЛ Я ЧЕРЕШЕНКУ

Посадзел я черешенку, не зишла,
 посилал я по миленку, не пришла.
 Кед не пришла, най не идзе, цо я дзбам?
 Ша я ище у валале штири мам!
 Засадзел я черешенку уж вжине,
 дайце, Боже, дайце да ше и приме!
 Кед ше приме, будзе вона и родзиц,
 буду пред нас красни дзивки приходзиц!

(Жганец ч. 83)

ОРАЛИ БИ ШТИРИ ВОЛКИ (1)

Орали би штири волки, орали, кед би мали поганяча з Молдави,
 але маю поганяча з поточка, буду орац и шац буду до рочка.
 Не можем я жовти власи розчесац, не можем ше младей жени дочекац!
 Дочекам ше младей жени вешенї, док опадне жовте лісце з черешнї.

(Жганец ч. 17)

ОРАЛИ БИ ШТИРИ ВОЛКИ (2)

Орали би штири волки, орали, кед би себе бирешочка наняли,
 бирешочка, бирешочка з поточка, оставай ми, мила моя, до рочка.
 Шедзи голуб на високей вербини, пуца пире по бачванскей ровніни.
 чи то на жаль, чи на радосц вищуе? За тобу ми шерцо, мила, сумуе.
 Як черешня од кореня пукала, а куковка на конаре кукала,
 не чекала моя мила до рочка, одала ше за шугая з поточка.

(Тон ч. 31)

Оп. и Шедзи голуб...

ПОЛЮБЕЛ Я ШВАРНЕ ДЗИВЧЕ

Полубел я шварне дзивче з чарнима очами,
але ми го шицки браня, оец, мац, родзина.
Яй, родзино, преродзино, не браньце ми ю брац,
бо то дзивче гоч худобне, але є способне.

(Бинд-Кост 51, Жтанец ч. 81)

КЕД СОМ ИШОЛ ВЧЕРА ВЕЧАР ОД ФРАЄРКИ

Кед сом ишол вчера вечар од фрасрки,
спаднул ми конічок до студзенки.
Помож, Боже, зоз студзенки, зарекнем ше тей фрасрки!
Душо моя, душо моя!
Кед сом ишол вчера вечар од фрасрки,
спаднул ми калапчок до студзенки.
Помож, Боже, зоз студзенки, зарекнем ше тей фрасрки!
Кушо моя, душо моя!
Кед сом ишол вчера вечар з любованя, спаднул ми конічок до Дуная.
Помож, Боже, зоз Дуная, зарекнем ше любованя!
Душо моя, душо моя!

(Гнатюк ч. 262. и 263; Жтанец ч. 15)

ИЩЕ РАЗ, ГЕЙ, ПОЙДЗЕМ, МИЛА, ДО ВАС

Ище раз, ище раз, гей, пойдзем, мила, до вас.
Кед ми це не даю, гей, пойдзем ше вербовац.
Ище раз, ище раз, гей, твоім припомнеме,
кед ми це не даю, гей, та ше розидземе.
Ище раз, ище раз, гей, ютре на тим месце,
кед ми це не даю, гей, забудз свойо щесце.

(Тон ч. 117)

КАЛАПЧОК ГАДВАБНИ

Калапчок гадвабни, витрик го одува,
„Дзекуєм ци мила, цо ши ме любела!
Док ши ме любела, в чижмох ши ходзела,
тераз ме не любиш, та и боса ходзиш!”

(Бинд-Кост 112)

ЗАСАДЗЕЛ Я ЧЕРЕШЕНКУ

Засадзел я черешенку, не зишла,
посилал я по миленку, не пришла!

Кед не пришла, най не идзе, цо я дзбам?
 Ша я ище у валале штири мам!
 Засадзел я черешенку уж вжине,
 дайце, Боже, дайце да ше и приме!
 Кед ше приме, будзе вона и родзиц,
 буду пред нас красни дзивки приходзиц!

(Бинд-Кост 99; Жганец ч. 83)

ЕЙ, НЕ ВИДНО ТОТ МОЙ ВАЛАЛ

Ей, не видно тот мой валал, дзе ше я народзел,
 але видно тоти дражки цо я по нїх ходзел.
 Дражки били, шерцу мили, медзи тополями,
 чом сце тераз зароснути з тима коровчами?
 Пошла мила, нет з ким ходзиц, дражки зарастаю,
 іх коровчце, а мне жалі шерцо прицискаю.

(Тон ч. 209)

ЕЙ, ЗА ЛУГОМ, ЗА ЛУГОМ

Ей, за лугом, за лугом ходзи шугай за плугом,
 оре шугай, мудрує, а пайташох зволує:
 „Ей, одкажце дзивочки у червеной сукньочки:
 най ше дзивка одава за якого пристава,
 Бо я хлапец богати, у мне статок рогати.

(Тон ч. 231)

ЕЙ, ДЗИВЧАТКА, ЧУЄЦЕ?

Ей, дзивчатка, чуєце? Дзе на травку идзеце?
 Пойдзем ведно зоз вами, не будзеце жац сами.
 Ей, накошим, накошим, на громадки позношим,
 Не поведзеце нікому, лєм поношце до дому.

(Тон ч. 116)

ДОБРУ НОЦ, МИЛА МОЯ

Добру ноц, мила моя, добру ноц!
 Добру ноц, добре шпи,
 же би ци ше шніли зо мну сні.

(Бинд-Кост 94)

ЗАКУКАЛА КУКОВИЧКА

Закукала куковичка на черешні,
 а хто не ма младу жену най ше бешні.

И я не мам, не бешнім ше,
 придзе ешень, придзе ешень, оженім ше.
 Млади дзивки, млади дзивки танцовали,
 зоз ножками, зоз ножками преберали.
 А я млади закуковал,
 красну дзивку, красну дзивку замерковал.
 Пришла ешень, пришла ешень, вешелім ше,
 бо я млади, бо я млади оженел ше.
 А хто не ма жену младу,
 най ше бешні, най ше бешні под заграду.

(Записал Иван Лікар, Миклошеви)

МОЧИ ДЗИВЧЕ КОНОПИ

Мочи дзивче конопи, желени мочи,
 а барз ше ми пачи же ма чарни очи.
 Баржей би ше пачело кед би гу мне бежело.

(Гнатюк ч. 203)

НЕ БУДЗЕМ ТАК РОБИЦ

Не будзем так робиц як сом вечар робел,
 гу своєї фраерки пайташа сом водзел.
 Пайташ ю облапал, а я ше припатрал,
 таки ми жаль пришол, аж сом ше розплакал.

(Чордаш ч. 116, Петровци)

НА КОНІЧКУ ЗЛАТИ КАНТАР

На конічку злати кантар, на конічку швици ше,
 мила моя, премилена, сама дома бої ше.
 „Не бой ти ше, мила моя, не бой ти ше звечара,
 придзем гу це, придзем гу це, преноцуєм до рана!”
 Ещи през праг не прекрочел, уж му ручку давала,
 а так ше му спитовада чи ту будзе до рана.
 А вон ше ей сцел вигвариц же ма поїц конічка,
 вона смутне уцerala своєю били очичка.

(Гнатюк ч. 213)

ДЗИВЧИНО МОЯ, НАПОЙ МИ КОНЯ

„Дзивчино моя, напої ми коня!”
 „Не напоїм, бо ше боїм, бо сом не твоя!”
 Док будзем твоя, напоїм ци два

з тей студзенки мурованей,
з новаго ведра!"
„Нове ведерко, красна фраерко!
Красна, красна, аж прекрасна мила напої!"

(Гнатюк ч. 220)

ПОД НАШИМ ОБЛАЧКОМ ЯВОР ЗАСАДЗЕНИ

Под нашим облачком явор засадзени,
а на тим яворе ташок премилени.
„Слухай, мила, слухай, як тот ташок шпива
же з нашэй любови ніч добре не бива.

(Гнатюк ч. 227)

ШУГАЙ, ШУГАЙ, ШУГАЇЧКУ

Шугай, шугай, шугаїчку,
не жень ти ше того рочку!
Того рочку война будзе,
з твоей жени ніч не будзе!

(Гнатюк ч. 228)

ОРЕ ХЛАПЧИК ТУ ГОРУ

Оре хлапчик ту гору, яй, ту гору барбору*!
Принесол му оец есц: „Подз же, сину люби, есц!"
„А я есци не будзем док ту гору не зорем,
яй, ту гору барбору!"
Принесла му matka есц: „Подз же, сину люби, есц!"
„А я есци не будзем док ту гору не зорем,
яй, ту гору барбору!"
Принесол му брацик есц. „Подз же, брату люби, есц!"
„А я есци не будзем док ту гору не зорем,
яй, ту гору барбору!"
Принесла му шестра есц. „Подз же, брату люби, есц!"
„А я есци не будзем док ту гору не зорем,
яй, ту гору барбору!"
Принесла му мила есц: „Подз же, мили люби есц!"
„А я есци уж будзем, гоч ту гору не зорем,
Яй, ту гору барбору!"

(Гнатюк ч. 231)

КЕД ЗМЕ ИШЛИ З КАРЧМИ

Кед зме ишли з карчми, пайташ ми поведал:
 „Бридку фраерку маш, красшу себе гледай.”
 „Кед мне, мой пайташу, красше дзивче не сце,
 бо красше дзивчатко сто раз красшого сце!”

(Гнатюк ч. 233)

ХТОРА ДЗИВКА ПРЕЗ ФРАЄРА

Хтора дзивка през фраєра, най до карчми не зажега!
 Волі дома очка виспац як у карчми долчок вистац.
 „Ма мой оцц штири воли цо завожи тоти доли”.

(Гнатюк, ч. 235)

ДЗИВЧЕ, ДЗИВЧЕ, ДРОБНА РОСА

„Дзивче, дзивче, дробна роса, я би це вжал кед биш пошла!”
 „Я би пошла кед биш ме вжал, кед би ши ми робиц не дал!”
 „Дзивче, дзивче, не годно буц, ніч не робиц – крашне ходзиц,
 лем то годно так, дзивче, буц: шицко робиц – крашне ходзиц.”

(Гнатюк, ч. 242)

КЕД СОМ ИШОЛ КОЛО ВАС

„Кед сом ишол коло вас, питал сом ше дзе легащ!”
 „В задней хижі за дзверми”. „Драга душо отвор ми!”
 З єдну руку отвєра, з другу його облапя.
 „Добри вечар, фраєрко, принєс сом ци яблучко!”
 Єдно красне, желєне, єщи красше червєне!
 Дотля ши ми фраєрка, док ци ношим яблучка,
 як яблучка не будзе, за фраєра забудзєш!”
 „Дотля ши ми фраєр мой док не подрєш ручнік мой,
 як ручнічок ше подрє, за фраєрку забудзєш!”

(Гнатюк, ч. 245)

ФУЯРА, ФУЯРА, НАДАЛЄКО ДЗИРКИ

Фуяра, фуяра, надалєко дзирки,
 не сцєла ми пискац на богати дзिवки!
 Кед себе подумам на єдну худобну,
 дораз ми записка на ту саму сподню.
 Кед себе подумам на єдну богату,
 дораз ми записка на ту саму крайню.

(Гнатюк ч. 249)

ФУЯРА, ФУЯРА О ДВА, О ТРИ ДЗИРКИ (1)

Фуяра, фуяра о два, о три дзирки,
не сцела ми пискац на богати дзивки!
Кед себе подумам на тоту удобну,
дораз ми записка аж на саму сподню.
Вчера пред вечаром, праве ше змеркало,
док я себе пискал, дзивче зашпивало.
Ей, чи би ше то так зоз фуяру зляло
кед би ше ей шерцо з моім не складало.
Мешац и Зорнічка зашли поза хмари,
зацях глас миленкей, зацях и фуяри.
Циха ноц, тиха ноц, од западу бліска,
розогнала нас ей мац, уж ше ми не писка.

(Тон ч. 24)

ФУЯРА, ФУЯРА О ДВА, О ТРИ ДЗИРКИ (2)

Фуяра, фуяра о два о три дзирки,
не сцела ми пискац на богати дзивки.
Кед себе подумам на єдну удобну,
дораз ми записка на ту саму сподню.
Пискай, мили, пискай, и я би шпивала,
зиду ше нам гласи наконєц валала.
Поконєц валала студня мурована,
дзе мой наймилєнши конічка напава.
А там кущик далєй, там ше вода точи,
хто не ма фраєрку, та най до ней скочи.
А у тей водички дзивки ше купаю,
на червену дринку хусточки вишаю.

(Бинд-Кост 112)

ФУЯРА. ФУЯРА, НА ФУЯРИ ДЗИРКИ

Фуяра. фуяра, на фуяри дзирки,
кажди легинь гунцут кед ма два фраєрки,
бо єдней поведє, а на другу бада,
Меджи нїма двома вше пребива звада.

(Гнатюк, ч. 250)

ЧЕЖКО, БОЖЕ

Чежко, Боже, умрец кого нїч не болї,
сто раз чежше любїц кому не по волї!

Невольо, невольо, не ор польо мойо,
ша ши ми зорала смутне шерцо мойо.

(Гнатюк, ч. 251)

БОЖЕ, БОЖЕ, ЧИ ТО НЕ ЖАЛЬ

Боже, Боже, чи то не жаль: цо я любел, а други вжал!
Цо я любел од малючка, други будзе бочкац лічка!
Цо я любел од марносци, другн будзе до старосци!

(Гнатюк, ч. 264)

ЗАШВИЦЕЛО СЛУНКО РАНО ПОНАД ЛЕСИ

Зашвицело слунко рано понад леси,
а чом же ме у тим доме ніч не цеши?*

Цешело ме, але уж не, озда ме поцеси индзей дагдзе!
Мила моя, премилена, одказала,
як кед би ми пол серденька одрезала!
Пол серденька одрезала, же ме уж не люби одказала.

(StRuth. ч. 21, 44. б.)

* У другой вариянти други стих глаши: *а чом же ме в Керестуре ніч не цеши?*

ДЗИВОЦКИ И ЛЕГИНЬСКИ ПИСНІ

НА КОНІЧКУ ЗЛАТИ КАНТАР

На конічку злати кантар, на конічку швици ше,
мила моя, премилена, сама дома бої ше.
„Не бой ти ше, мила моя, не бой ти ше звечара,
придзем гу це, придзем гу це, преноцуем до рана!”
Ещи през праг не прекрочел, уж му ручку давала,
а так ше му спитовада чи ту будзе до рана.
А вон ше ей сцел вигвариц же ма поїц конічка,
вона смутне уцэрала свойо били очичка.

(Гнатюк ч. 213)

ДЗИВЧИНО МОЯ, НАПОЙ МИ КОНЯ

„Дзивчино моя, напой ми коня!”
„Не напоїм, бо ше боїм, бо сом не твоя!
Док будзем твоя, напоїм ци два
з тей студзенки мурованей,
з нового ведра!”
„Нове ведерко, красна фраерко!
Красна, красна, аж прекрасна мила напої!”

(Гнатюк ч. 220)

ТИ ПОЙДЗЕШ ГРУНОМ, А Я ДОЛІНОМ

(Велька любов)
Ти пойдзеш груном, а я доліном.
Ти преквитнеш ружом, а я лелиюм.
Кед ми помреме, ховац нас дайце!
На нашо крижи злати літери,
жовти нумери вибиц нам дайце!
Хто тамадз будзе исц, будзе ше питац:
„Хто в тим гробе лежи? Ружа преквита!”
Ей, лежи, лежи веліка любосц,
веліка любосц и шицка широсц,
шицка приязносц.

(Гнатюк ч. 221)

А ДЗЕ ИДЗЕШ, ГЕЛЕНКО, ГЕЛЕНКО

„А дзе идзеш, Геленко, Геленко?“
 „До загради на желене шенко.“
 „Не заверай за собу дзверочка,
 бо ти будзеш мая фраерочка.“
 „А дзе идзеш, Яничку, Яничку?“
 „До загради накошиц травичку.“
 „Не заверай дзверочка за собу,
 бо я идзем, Яничку, за тобу.“

(Чордаш ч. 28, Петровци)

КЕД СОМ ИШОЛ КОЛО ВАС

„Кед сом ишол коло вас, питал сом ше дзе легап!“
 „В задней хижи за дзверми“. „Драга душо, отвор ми!“
 З едну руку отвера, з другу його облапя.
 „Добри вечар, фраерко, принес сом ци яблучка!
 Єдно красне, желене, ещи красше червене!
 Дотля ши ми фраерка, док ци носим яблучка,
 як яблучка не будзе, за фраера забудзеш!“
 „Дотля ши ми фраер мой док не подреш ручнік мой,
 як ручнічок ше подре, за фраерку забудзеш!“

(Гнатюк, ч. 245)

ЖАЛІ МОЙО, ЖАЛІ

Жалі мойо, жалі, яки сце ми вельки,
 як того легиня, цо ма два фраерки.
 Єдней обецує, од другей одпада,
 медзи тима двома превеліка звада.
 Жаль ми є, жаль ми не поможе,
 Кого сом любела, наврац ми го, Боже!
 Кого сом любела, у шерцу ношела,
 та сом тей ешені охабиц мушела.
 Кого сом мержела и ненавидзела,
 та сом тей ешені за нго пойсц мушела.

(Бинд-Кост 86)

ША Я ЦИ ГУТОРЕЛ ВНЕДЗЕЛЮ

„Ша я ци гуторел внедзелю: не идз ти до карчми з кудзелю,
бо там Талияне танцюю, та ци кудзельочку розбію.”

„Кудзельочку руцим до ярку, з Талияном пойдзем до танцу.
Кудзельочку руцим до гаю, шицко то пре тебе, шугаю!”

(Бинд-Кост 59)

А ДЗЕ ИДЗЕШ, ГЕЛЕНКО, ГЕЛЕНКО

„А дзе идзеш, Геленко, Геленко?” „До загради на желе не шенко.”

„Не заверай за собу дзверочка, бо ти будзеш мая фрасрочка.”

„А дзе идзеш, Яничку, Яничку?” „До загради накошиц травичку.”

„Не заверай дзверочка за собу, бо я идзем, Яничку, за тобу.”

(Чордаш ч. 28, Петровци)

СВАДЗЕБНИ ПИСНІ

ВИХОДЗУЙЦЕ, ПАХОЛЯТА, НА ТОТ НОВИ ДВОР

Виходзуйце, пахолята, на тот нови двор!
Випатрайце чи не идзе коханечек мой!
„Идзе, идзе, млада пані, коханечек твой!”
Под нім скаче, под нім скаче його врани конь.
„Розтверайце, пахолята, мальовани врата,
придзе на враним коню наша пані млада.
Розкладайце, пахолята, мальовани стол,
розкладайце з танерами цукер-покерай!”

(Гнатюк ч. 36)

ШИРИ ЯВОР КОНАРИСКА

Шири явор конариска, нет уж на нім места,
а з краснаго дзивчаточка красна и невеста.
У глібокей студзеночки яка же водичка?
З таку матка умивала ей червени лічка.
Чи то тота студзеночка цо ю з ней купали,
а кед пришол перши питач, та ю за нього дали?

(Тон ч. 109)

ЧИЙО ЖЕ ТО КОНІ

Чийо же то коні на тей лучки стали?
Мали буц милого, водички гледали.
Дала бим им води з ведра, а з новаго
кед же су наисце мойого милого.
Налівайце госцом, налівайце вина,
будзе нам весела свадзедна госцина.

(Тон ч. 201)

ПЛАЧ, ПАВЛИНКО, ПЛАЧ

Плач, Павлінко, плач ти, и вилівай слизи,
бо це не одава власна мац зоз хижи,
лем це одаваю тоти люцки жени.

Бо твоя мац мила в чарней лежи жеми.
 Лежи вона, лежи, а горе не става,
 ані ше не пита, як ше ей чадо ма.
 Ма ше вона, ма ше, у тим цудзим краю,
 у тим цудзим краю, у барз вельким жалю,
 дзе не може вибрац людзом обичаю,
 людзом обичаю и младей челедзи,
 тей младей челедзи, цо до карчми ходзи.

(Бинд-Кост 32-33)

В ШИРИМ ПОЛЮ ГРУШКА ДРЕВКО

В ширим полю грушка древко верхом желена,
 под ню стої моя мила, очка уцера.
 Не плач мила, премилена, будзеш ти моя
 док куковка о Крачуне три раз закука.
 Закукала куковичка з Чарного моря,
 закукала вчера вечар Ганчи до двора.
 А кед нешка пополадню Ганічку брали,
 ей оцови и мацери слизи падали.
 „Яй Ганічко, дзівко наша, хто нам робиц будзе?
 Хто нам нашо стари руки одменьовац будзе?”
 „Остава вам младша шестра, вона робиц будзе!
 Вона вашо стари руки одменьовац будзе!”

(Бинд-Кост 34)

В НАШИМ ДВОРЕ ЗАГРАДКА ЖЕЛЄНА

В нашим дворе заградка желена, у заградки ружа засадзена,
 коло ружи и дробни квіточки, руским дзівком рошню на веночки.
 Дзе биваю пречесни дзівочки, у заградки им квітню квіточки,
 зоз тих квітках венци себе вию, хтори дзівки по дзивоцки жию.
 Барвиночок мили премилени, квіток красни лісточок желени,
 Бог го створел пре руски дзівочки, же би з нього вивили веночки.
 У заградки я мам барвиночок, вивию ми зоз нього веночок,
 зоз веночком берем пару свою, дай ми, Боже, най будзе на волю.
 Док сом росла, велька радосц була, нешка вечар жалосц ше нагнула,
 остатні дзень у мацери летам, ютре хижу ей не позаметам.
 Мамо моя, горко за мну плацце, мацерински благослов ми дайце,
 док сом росла, барз сом вас цешела, а од ютра будзем млада жена.

(Записал Яким Олеяр, Шветлосц 4/1976, 383–394)

ВИБЕРАЙ ШЕ, СИНУ

Виберай ше, сину, в щешліву годзину,
на кождим ярочку добру годзиночку!
Виберай ше, сину, в щешліву годзину,
же биш не потрацел ту свою дружину.

(Бинд-Кост 31; Жітанец ч. 1)

ВИТАЙЦЕ, ВИТАЙЦЕ

Витайце, витайце, госци приданци,
рузмарин желени, госци приданци.
Винеш, Ганчо, винеш мальовани стол,
та ти на нього престри шити парток свой!
А полож ти на нього вино, хлеб и соль,
та залож ти зоз тим нас цо род зме твой.

(Записал Михал Лікар од Якіма Хоми)

ДАЙЦЕ ВИ НАМ, ДАЙЦЕ

Дайце ви нам, дайце дас аковчок вина
же би уж гу столу шедла и родзина.
„Як то за стол шедац, а родзину не мац?
Зидз, мамочко, з неба, бо це нешка треба.”
„Вибер ти ше, Марчо, вибер ти ше з нами,
шицки твое жалі прилож з каменями.”
Кед их прикладала, вони ше дзвигали,
так ей чежко було кед ю виберали.

(Тон ч. 101)

ДВАНАЦ РОЧКИ МАЛА

Дванац рочки мала, широта остала,
од своєї мамочки благослов питала.
А кед нешка рано широта ставала,
зоз жалосним плачом мамочку волала:
„Мамо моя, станьце, благослов ми дайце,
бо я уж одходзим, та ме випровадзце.”
А мац одоведа зоз цемного гроба:
„Най ци благослов да Господь Бог зоз неба!”
Кед гудаци граю, а свашки шпиваю,
жалосну широту слизи облїваю.
Найчежше ей було, кед ю виберали,
од милей мамочки ю одпитовали.

Барз ей чежко було кед ю виберали,
кед ей люцки людзе благослов давали.
Очи зармуцени, шерцо скаменєло,
не могла прегвариц, бо ю барз давело.
Як то чежко, Боже, широти бидую,
бо их люцки людзе лем барз уквилюю.
Бо тот не уквилі, хто лем Бога вери,
але их мало єст тей правдивей вери.

(Бинд-Кост 36; Жтанец ч. 5)

ЕЙ, ЛЄЖА, ЛЄЖА БАРВИ БАРВЕНКОВО (1)

Ей, лежа, лежа барви барвенково,
столік мальовани, парток вишивани.
Ей, лежа, лежа барви барвенково,
на століку желе шицким на вешеле.
Ей, лежа, лежа барви барвенково,
ей, найкрасши венок кед у нїм барвенок.

(Тон ч. 203)

ЕЙ, ЛЄЖА, ЛЄЖА БАРВИ БАРВЕНКОВО (2)

Ей, лежа, лежа барви барвенково,
ей, родзино, родзиночко, шедай коло стола,
уж почина дзековане од самого чола.
Ей, лежа, лежа барви барвенково,
благословце свойо дзеци, оче и мамочко,
позгинайце свойо глави, сину и дзивочко.
Ей, лежа, лежа барви барвенково,
най да Господь шицко добре, най вас благослови,
най то будзе велька радосц матки и оцови.

(Тон ч. 204)

ДО ПРИШАГИ ЄДНО

До пришаги єдно, од пришаги двойо,
тераз уж, мамочко, твойо обидвойо.
Дайце-ле нам, дайце цо сце порихтали
же бизме даремно длуго не чекали.
Випиеме себе лем по погаричку,
а здравенки були, здрави на даричку!

(Тон ч. 102)

ЕЙ, ПЛАЧ ТИ, ГАНЧО

Ей, плач ти, Ганчо, ша маш зач кед це одава твоя мац.
 Ей, мац ей посцель готує, вона ей крашне дзекує.
 „Ей, дзекуй ми, моя дзивко, дзекуй, ша вера маш зач.
 Ховала сом це ягод мац!
 Роботи сом це учела, од ганьби сом це хранела.

(Бинд-Кост 31; Жганец ч. 76)

ЕЙ, СТОЛІКУ ЯВОРОВИ

Ей, століку яворови, ей, століку нови,
 послуж крашне нешка вечар и пан-млодийови.
 Зоз парточком вишиваним крашне це прибрали
 би млодята зоз госцами при це места мали.
 Кед на свадзбу своїх госцох дахто поволує,
 коло стола их не чита, але ше радує.

(Тон ч. 205)

ЕЙ, У ГАНІЧКИ НА ДВОРЕ

Ей, у Ганічки на дворе, ставаю крижом сватове,
 Ганча милого не знала, та ше мацери питала:
 „Ей, мамо моя, мамочко, хтори то, хтори мой мили?“
 „Ей, тот на враним конічку, трима у руки хусточку!“

(Бинд-Кост 32)

ЗДРАВИ ОСТАВАЙЦЕ, МАЦЕРИНО ПРАГИ

Здрави оставайце, мацерино праги,
 цо вас прекрачали мойо били ноги!
 Здрави оставайце, ви мойо пайташки,
 шак я уж не пойдем медзи вас на прадки!
 Пайташочки мойо, крашне вам дзекуєм,
 мой желени венок, я го вам даруєм!
 Пайташочки мойо, поможце ми плакац,
 билого голуба поможце ми лапац!

(Бинд-Кост 31-32; Тон ч. 206)

ЗИШЛІ ЗМЕ ШЕ В НОВИМ РОДЗЕ

Зишлі зме ше в новим родзе до вашого дому,
 далі сце нам вашу дзивку нашу пані млоду.
 Вона ше нам обецала, мацер ше питала:
 „Дозвольце ми, мила мамо, цо я надумала.“

Мац кед чула, заплакала же цо робиц будзе
 же од нешка свою дзивку жадна видзиц будзе.
 „Яй ти, Марчо, дзивко наша, хто нам робиц будзе,
 хто нам нашо стари руки одменьовац будзе?”
 „Видзи, мамо, Бог зоз неба же ви стари людзе,
 та вам, мамо, у старосци на помоци будзе.
 Висохне вам, мамо, ружа и желена трава,
 а я мушим пойсц зоз Владом, бо сом пришагала.”

(Од Гані Фейсовей у Коцуре 2007)

ПОВЕДЗ ТИ МНЄ, МИЛА

„Поведз ти мнє, мила, кеди будзеш моя.”
 „На Фашенги лебо на яр док ми рочки виду.”
 Иду, иду, иду, уж з винчаны иду,
 тераз верим же ши моя, а не мацерава,

(Од Владу Ерделя у Керестуре)

КЕД ГОЛУБИЦА ЛЄЦЕЛА

Кед голубица лецела, дробни пиречка трацела.
 Лецела вона през гори до своей милей, розтомиленей мацери.
 Там ей вешеле стояло, дванац трубаше трубело.
 Трубце, трубаше, весело, покля мой венок на главы.
 Як я ше венка позбула, ні половину така весела не була.

(Бинд-Кост 35; Тон ч. 87)

КОРИТОЧКО ЗА ГРОШ

Кориточко за грош, а шиточко за два,
 радує ше Ганча же ей нешка свадзба.
 Гарчичок ше розбил, варешка зламала,
 а Ганча плакала же ше уж одала.

(Жтанец ч. 3)

ОДКАЛЬ ВЧЕРА ВЕЧАР МЕШАЧОК ВИШОЛ

Одкаль вчера вечар мешачок вишол,
 оталь нешка вечар нови род пришол.
 „Витайце, витайце, госци приданци!
 Розмарин желени, госци приданци?!
 Нацо ви ту пришли, госци приданци?!
 А чи ви ту пришли на наш виноград?
 Або ви ту пришли Ганчу опатриц?”

„А не пришли ми ту на ваш виноград,
але ми ту пришли Ганчу опатриц!
Винеш, Ганчо, винеш мальовани стол,
та ти на нього престри шити парток свой?
А полож ти на нього хлеба, сира, соль,
а заложи ти за нього нас цо род зме твой,
а питай ти ше нам чи маме нож свой?
Вера ми не маме нож, бо зме страцели
кед зме за Ганічку дражку шлідзели.”

(Бинд-Кост 35)

ОТВЕРАЙ, МАМО, ВРАТА

Отверай, мамо, врата, кед ши невести рада,
отверай и комору, ведземе ци подпору,
отверай и пивніцу, ведземе ци роботніцу!

(Бинд-Кост 32)

ПОДЗМЕ ДОМУ, ГВАРИ СВАШКА

Подзме дому, гвари свашка, бо уж празна фляшка,
але кед ше порадзиме, та ю напільніме.
Лей, пан дружбо, лей, лебо ручнік зней!
Гуторели нам дружбове же ест у коршове,
прето отадз не пойдземе, най и з тей пиєме.
Ноле, дружбо, заш, бо и коршов наш!
Прето отадз не пойдземе, най и з тей пиєме.

(Тон ч. 284)

ПРЕЦО ДА ТУ ЄМЕ

Прецо да ту єме, прецо да пиєме?
Док не даю млоду, отадз не пойдземе.
Пришли ми ту нешка, пришли пре Єлену,
Яникови будзе, будзе му за жену.
Чи би зо мне була премилена свашка
лем кед би ми була вше пред гамбу фляшка!

(Тон ч. 104)

СМУТНЕЙ ВЕРБИ КОНАР

Смутней верби конар спушел ше над хижу,
одада мац дзивку, зармуцела хижу.
Так ю зармуцела же би смутна була,
же би ше познало же ту дзивка була.

Мамо моя, мамо, веселу хижу маш,
 веселу хижу маш док у ней дзивку маш.
 Док дзивки не будзе, смутнейша ци будзе
 и кажди куличок за ню плакац будзе.

(Бинд-Кост 61; у од Г. Р.)

ПРИШЛИ МИ ТУ ЯК ЦО ГВАРИ

Пришли ми ту, як цо гвари, помали,
 як цо гвари, в новим родзе придани.
 Сват зоз сватом погар вина випию
 и так далей у любви пожою.
 А ти, дзивко, оца, мацер почитай,
 цо ци даю зоз їх сином уживай.
 Кед ци швекра дацо робиц розкаже,
 а ти не ходз нагнівана по драже,
 лем ти пороб, пороб свою роботу,
 не зохабяй шицко аж на субботу,
 бо субота остатні дзень у тижню.
 Замец ти двор пред облаком и хижу,
 най це швекор у валале похвалі
 же невесту барз по дзеки достали.

(Бинд-Кост 36-37, Жтанец, ч. 58)

ЧАРНИ ТАЩОК ЛЄЦИ

Чарни ташок леци, з криделком трепеци.
 Цо ми на нїм неше?
 З билей ружи венок и злати персценок!
 Дзе ми го однеше?
 До милого на двор, на желени явор.
 Явор ше уклонел, мили ше поклонел,
 явор ше угина, мили венок зніма и так випомина:
 „Бодай моя мила вельо рочки жила,
 дари посилала до оца, мацери,
 до оца, мацери, до шицкей родзини,
 до шицкей родзини од цудзей цудзини.

(Бинд-Кост 38-39)

ХТО СЦЕ ЖЕНУ КРАСНУ МАЦ

(Предаванє младеј на свадзби)

Хто сце жену красну мац муши гу ней доплацац:

пейц белави або шейсц, будзе жена ягод квет.
 Хто сце жену красну мац муши гу ней доплацац:
 пейц белави або штири, будзе жена як з леліі.

(Чордаш ч. 32, Петровци)

ВИБИВАЙ, МАМОЧКО

(Кед млада одходзи до винчаню)
 Вибивай, мамочко зоз мура кліночки,
 дзе Ганча вишала своіо рубиночки.
 Вишала, вишала, але уж не будзе,
 Ганчовой мацери вельки то жаль будзе.

(Чордаш ч. 182, Петровци)

ЯК МИ БУДЗЕ, ТАК МИ БУДЗЕ

Як ми будзе, так ми будзе кед ми чепец швечиц будзе.
 Гоч ме беда провадзела, лем кед я ше зачепела.

Приштив:

Мак, мак, маковина, досц я була мацерица.

Чеп, чеп, зачепена, шугай, твоя жена!

(Тон ч. 110)

ШЛІДОМ, АПОЧКО, ШЛІДОМ

Шлїдом, апочко, шлїдом за своім любим чадом!
 Шлїдом, мамочко, шлїдом за своім любим чадом!
 Шлїдом, родзино, шлїдом за своім любим чадом!
 Аж попод вербиночку за свою родзиночку,
 же би родзина знала дзе своіо чадо дала.

(Бинд-Кост 32; Жганец ч. 4; Тон ч. 208)

БАРВЕНОЧКИ, БАРВЕНОЧКИ

Барвеночки, барвеночки широм розквітаю,
 власки млодей до винчаня дружки розплетаю.
 Чарни власки розплетаю, венчик намесцаю,
 прецо же им красни очка слизи залїваю?
 Не мож очом розказовац, чи раз плачу сами?
 Так поплаче каждая млада ведно зоз дружками.
 Свою мацер уж зохаби, ту и конец зволї,
 одпитуе ше од дружкох, та серденько болї.

(Тон ч. 202)

СХОДЗИ КУКОЛЬ ЗОЗ РЕПЧЕНЯ

Сходзи куколь зоз репчєня по бачванскєй жєми,
посадзелo шварнє дзивчє рузмарин желєни.
Посадзел я черєшєнку, пару би єй глєдац,
пойдзємє ми дзивчє питац нашогє сушєдє.
Кєд ми нєшкє на полєднє Марчү вибєрєли,
єй мамочкє горкє слизє аж нє жєм падали.
„Дзивкє мєя, премилєнє, хтє ми рєбиц будзє?
Хтє ми мєйє старє рукє одмєньєвац будзє?”
Останє вєм младшє шєстрє, цє вєм рєбиц будзє,
цє вєм вєшє старє рукє одмєньєвац будзє.”

(Бинд-Кост 33-34)

А КЄД ПАНЇ МЛОДА

А кєд панї млодє до кочє шєдалє,
свєйм пайтєшєчкєм так подзєковєлє:
„Пайтєшєчкє мєйє, здравє оставайцє,
уж нє пойдзєм з вємє, з вємє вєчєрємє.
Здравє оставайцє зє кєждү минуткү
цє сцє мє цєшєлє у мєйм зармүткү.
Здравє оставайцє зє тєтє радєсцє
цє змє их прєжилє вєднє од младєсцє!”

(Бодянєц, I. б.)

ТАКА НАША ПАНЇ МЛОДА

Така нашє панї млодє як у студнї бистрє водє.
Приштив: Гєй, гєй, ищє чєс, тє обєчкє шицкєх нєс.
Лєгкє ходзє, запиткүє, кєгє стрєтнє, обєчкүє.
Приштив: Гєй, гєй...
А пан млодє попєтрүє, лєм шє нє нү ошмишкүє.
Приштив: Гєй, гєй...

(Тон ч. 108)

ЗА ХИЖОЧКү НАШү КОПА ШЕНА

Зє хижєчкү нашү копє шєнє,
вчєрє булє дзивкє, нєшкє жєнє.
Вчєрє булє дзивкє под вєнчикєм,
нєшкє є уж жєнє под чєпчикєм.

(Тон ч. 107)

ШИЦОК РОД ШЕ ЗИШОЛ

Шицок род ше зишол, панї млода стала,
долу главку зогла, очка уцерала.
Горе главку дзвигла, смутне попатрела
на свою мамочку як ю зармуцела.
„Мамо моя мила, мамо моя люба,
я при тебе росла як в заградзе ружа.
Росла я, росла я у вельких розкошох,
тераз ши ме дала до тих люцких людзох.
Дала ши ме, мамо, далеко од себе,
я ше не набула ище досц при тебе.
Кед слунечко вишло, ружа розквітала,
а я под ню, мамо, горенько плакала.
Очи мойо чарни вше ше ми шмеяли,
а нешка под ружу слизи вилївали.
Ей, розкоши мойо, шицка радосц моя
при тебе остала, мила мамо моя!
У загради ружа, и то ци остане,
кед коло ней прейдзеш, да подумаш на мне.
Будзеш под ню плакац як и я плакала,
же ши свою дзивку далеко одала.”

(О. Кост., 153; од Ганї Фейсовей у Коцуре)

ГАЗДИНЯ ШЕ НА ПРИДАНЦОХ ГНІВАЛА

Газдиня ше на приданцох гнівала,
та их добре поза очи вилала:
„Кельо ше ей до тей хижи цагаю,
тельо их ест, анї места не маю.
Ви, чопнаре, зоз паленку помали,
бо попию аж до капки придани.
Ви, кухарки, покус едла давайце,
вельо их ест, а ви юхи не маце!”
Але патьце, кед капусту давали,
а приданци аж уста викривляли!
Але патьце, кед ше вино ношело,
кажди патри да випие на било.
Видавач ше ище кущик стримує,
на приданцох вон вше лем поджмуркує:
„Едзце, госци папригашу швиньского,
а вец пийце того вина доброго!”

А приданци таки добри пияки,
пию вино, ягод воду буюки.
„Ище таки не мала сом придани,
щицко месо зоз танерох вибрали!
Ище таку не мала сом холеру,
уж годзина, а вони ше не беру!”
А приданци, кед ше дому вибрали,
празни гарчки и гордови остали.
А газдиня нагнівана остала,
од пакосци за три ноци не спала!

(Бинд-Кост 37)

ВОЯЦКИ ПИСНІ И ПИСНІ О ВОЙНИ

ГРАЛИ ТУРЦИ, ГРАЛИ

Грали Турци, грали, кед Билоград брали,
сто раз красше грали кед зарабровали.
Кед зарабровали, младу челядз брали:
Ганічку з Яничком, зоз власним брацичком.
Ганчу до гинтова, Яни коло коня.
Ганчу вжали себе, Яника цемніці.
„Ганічко, шестричко, не забувай за мне,
не забувай за мне кед ци добре будзе!”
Ганчи добре було, за брата забула.
А ей ше пришніло же дзешка брата ма.
„Яничку, брацичку, чи жиеш, чи чуеш?”
„Ище тельо чуем, тебе обчекуем!”
„Яничку, брацичку, як ти ше там маш?”
„Таки я власи мам, цо под себе сцелім;
таку я браду мам, цо ше з ню закривам!
Ганічко, шестричко, прим ти мне гу себе
дзе швині легаю, дзе кури шедаю!”

(Гнатюк ч. 46)

КЕД КОГУТИ ЗАШПИВАЛИ

Кед когути зашпивали, Турки валал звойовали,
громадами людзох гнали, з паньвашами повязали.
По двох, по трох их звязали, а на шибень их водзели.
Кед з валалу виходзели, шицки горко заплакали.

(Наша заградка ч. 3/1937, 20; Бинд-Кост 21)

МАЛА МАТКА ТРИ ЦЕРИ

Мала матка три цери, питал вояк до войны.
„Подз, найстарша, подз за мне, подз войовац, веля мне.”
„А я, пане, не пойдзем, я войовац не будзем!”
„Подз ти, стредня, подз за мне, подз войовац, веля мне.”
„А я, пане, не пойдзем, я войовац не будзем!”
„Подз, наймладша, подз за мне, подз войовац, веля мне.”

„А я, пане, уж пойдзем, а войовац уж будзем!”
Кед на коня шедала, сама горко плакала;
кед до войны ступела, тристо хлопох зранела.

(Гнатюк ч. 28)

ШЕДНЄМ СЕБЕ НА ВРАНОГО КОНЯ

Шеднем себе на враного коня,
та прелецим милей коло двора,
най ме моя мила вше спомина,
цо ми була седем рочки верна.
А през леси и през вельки гори
леци конїк, аж ше з нього кури.
Мили Боже, чи ше дараз врацим
своей милей любосц да наплацим.
Мундур берем, шаблю себе пашем,
а у шерцу за милєнку плачем.
Можеш чекац, кельо год це воля,
уж я видзим, же не будзеш моя,
бо худобних до войны збераю,
богати ше з золотом одплацаю.
Я худобни, бо не мам нікого,
лем над собу Бога єдиного.

(Бинд-Кост, 14–15)

ПИЛА БИМ, ПИЛА БИМ

„Пила бим, пила бим з Дунаю водичку
кед би ши ми принес, мили шугайчку!”
„Принес бим ци, мила, але ми не даю,
бо нашу касарню твардо замикаю.”

(Бинд-Кост 17; Жтанец ч. 69; Тон ч. 65)

ПО ВАРОШУ ДРАШИЧКА

По варошу драшичка, идзе по ней Ганїчка,
нафарбена, набилена як даяка панїчка.
Шугай ше ей спитує дзе Ганїчка путує
и чи за нїм чи за другим вона так брз банує.
„Не за тобу бануєм, не за тобу жалуєм,
я Яничка, я воячка щиро, вирно любуєм.”
Придз ме мила випровадз, я ше идзем вербовац,
вежнем коня и шмати и калапчок крисати.

На калапчок пантлічку, а на бочок шаблічку,
а на плечо карабин, уж це, мила, зохабим!
Зохабим це на щесце, най це люби хто це сце,
я це вецей не будзем, бо ме бию кажди дзень.
На ярашу травичка, забудз, дзिवче, Яничка,
пошол вояк з вояками, остала ши гдовичка.

(Бинд-Кост 13; Бодянец 24. б.)

А МАЦ НАДУМАЛА ЖЕ МЕ БУДЗЕ ЖЕНІЦ

А мац надумала же ме будзе женіц,
кед би ме з касарні могла гоч вименіц,
попредала два кравички, преда и когута,
же би даяк вименела з касарні регрута.
„Ей, кед би то власци на то приставали,
та би им касарні празни оставали.
Сцерпиш ти ше, мила мамо, док я пушку влечем,
на женідбу думац будзем, док ше аж зоблечем.
Одкаж, мамо, милей, най ме не забува,
най ме вона мирно у серденьку чува.”
Леца роки за роками, шліди зохабяю;
воякови рок найдлугши, велі так думаю.

(Тон ч. 213)

ДЗЕ ЖЕ ТОТА ПРОСТА ДРАЖКА

Дзе же тога проста дражка з Перемишля до Львова?
Конічкови ми одпадла позлацена подкова.
Не жаль мне тей позлаценой подковки,
лем ми жаль тей моей милей дзिवочки.
Ей, отказал бим миленкей най ю гавка не болі,
ша я придзем по покрейтку лем док будзем на волі.
Ей, причекай, моя мила, до рочка,
док вислужим, будзеш моя женочка.

(Тон ч. 111)

ЕЙ, ГУСАРЕ, ГУСАРЕ

„Ей, Гусаре, гусаре, красни коні маце,
а кед я ше звербуем, хторого ми даце?
Чи ми даце білого, чи того чарного,
а чи того конічка цо на нім шаблічка?”
„Цо ше питаеш хторого, шедай на єдного!”

Шабля є не моя, але є царова,
кед ше з ню вирубем, то сереньча моя.
Не умрем на жеми, але на коньови,
кед з конїчка спаднем, шабля ми задзвонї.
Шабля ми задзвонї, а шапка ми спадне,
тедик моя мила жалошне заплаче.
Ей, мамочко, мамочко, да сце тото знали,
ноги би ми змалючка иншак повивали!

(Бинд-Кост 20; Тон ч. 218)

ЗА ТУ НАШУ ЗАГРАДОЧКУ

За ту нашу заградочку, за ту нашу заградку
плакало там шварне дзивче, плакало там надо мну.
„А цо плачеш и нарикаш? Ша ти моя не будзеш?
На два рочки нарукуем, ти ме чекац не будзеш.”
Ещи сом лем тидзень вояк, уж ми мила писала
же бим себе урлап питал од пана капитана.
„Пан капитан, пан капитан, у мне смутна новина,
писала ми мила моя: седем раз ми замлела.”
„Ой вояче, ой вояче, ша ти ещи младучки,
ша ти ещи не заслужел тот урлапчок крадучки.”
Я до войни, з войни назад, мила ше не одала.
Дзекуем ци, моя мила, цо ши за мну чекала!

(Бинд-Кост 13, Жтанец ч. 114)

КЕД СОМ МАШИРОВАЛ З ПЕШТУ ДО БУДЗИНА

Кед сом ше маширал з Пешту до Будзина,
наляла ми качмарка одну литру вина.
Як тото виночко у скленїчки скаче,
так моя миленка прежалошне плаче.

(Бинд-Кост 95)

КЕД Я ИШОЛ ДО ВАС

Кед я ишол до вас, ти на прагу стала,
вжал сом це за ручку: „Остань, мила, здрава!
Остань, мила, здрава на кого сама сцеш,
поручам це Богу, кед ме любиц не сцеш.
Кед ме любиц не сцеш, одпровадз ме дзе сцеш,
до варошу з нами зоз вербункошами.”
„Напиш ти мне, мили, писмо на паперу,

а же би я знала дзе ши на квартелю.
Я ци писац будзем, горко плакац будзем,
нігда и пренігда я це не забудзем.”

(Бинд-Кост 15)

КЕД Я ПОЙДЗЕМ МАШИРОВАЦ

Кед я пойдзем машировац, дам я себе коня ковац,
а за калап вежнем квице – мила моя, зохабим це!
Зохабим це, плакац будзеш, дробни лісткі писац будзеш,
дробни лісткі на паперу, дзе я будзем на квартелю.
Будзеш писац з ценкім пирком: под хторим я офіціром?
Будзеш писац з чарну тинту: под хтору сом регементу?
Дробни лісткі выписаны зоз слизаймі покапканы.

(Тон ч. 27; Бинд-Кост 16-17)

КОЛО ПОТОЧКА ДРАЖКА СТОЇ

Коло поточка дражка стої, коло дражки дуб садзены.
Садзела го моя найміленша кед сом ішол до войны.
Я до войны, зоз войны назад, мила ше ми не одала.
„Дзекуем ци, моя найміленша цо ши за мну чекала.”

(Жтанец ч. 36)

МОЯ МАЦ Є СТАРА

Моя мац є стара, чежко ме ховала:
цо за динар, кеди за два хлеба куповала.
Мой оцц є стари, до работи слаби,
кед бим му бул на помоци... Мне до войска вжали.

(РНК Заря 1941, 37, зазначел Георг. Шарик)

МОЙ ОЦЦ ХУДОБНИ

Мой оцц худобни, а мац ми ніч не ма,
кед им Бог поможе, оздаль ме вименя?
Даю вони за мне куру и когута,
оздаль ме вименя з касарні регрута!
З касарні регрута, од цара катону,
од цара катону, гусара на коню.
„Гусаре, гусаре, красни конї маце,
кед я ше звербуем, хторого ми даце?
Чи того білого, чи того чарного?
Чи того конїчка цо на нїм шаблічка?”

Шабля є не моя, але є царова,
кед ше з ню вирубем, то сереньча моя.
Не умрем на жеми, але на коньови,
кед з конїчка спаднем, шабля ми задзвонї.
Шабля ми задзвонї, а шапка ми спадне,
тедик моя мила жалошне заплаче.
„Не плач, мила, не плач, шак ми ше врациме
док ше катонацки муштри научиме.”

(Бинд-Кост 20)

НА ДУНАЮ ШМАТИ ПРАЛИ

На Дунаю шмати прали кед вояци маширали.
Мила збачела милого, патри жалошне на нього.
„Стань ти, мили, здогонїм це, за сто злати вименїм це.”
„Гоч биш, мила, двасто дала, оталь би ши ме не вжала!
Кед би я бул прости вояк, було би то шицко иншак,
але я пан не гоч яки: капитан над катонацми!

(Бинд-Кост 18)

НЄ ВЕРИМ САМ СЕБЕ

Не верим сам себе, анї, мила, тебе,
анї тей кошульки цо ю мам на себе.
Кошуленко ценка, шила це милєнка,
шила це през тидзень, плакала кажди дзень;
шила це през мешац, плакала кажди час;
шила це до рочка, виплакала очка.
Шила це за гайом зоз шварним шугайом.
Як ше розхадзали, жалошне плакали,
на приклетних дзверох слизи розлївали.
„Чекай, мили, чекай, дам ци калафию,
цо ци будзе пахнуц цалу компанию.”
Капитан ше пита: „Цо то так барз пахне?”
„Ружа калафия цо ми дала мила!”

(Гнатюк ч. 310; Бинд-Кост 19–20; Жганец ч. 51)

НІГДА Я НЄ ВИДЗЕЛ

Вон:
Нїгда я не видзел так дзивчатко плакац
як милєнку мою кед ме ишли лапац.
Не плач, мила моя, ша ми ше врациме

док ше катонацкей муштри научиме.
 Вона:
 Скоро то не будзе док ше ви врацице,
 док ше катонацкей муштри научице.
 Пойдзеш, мили, пойдзеш, на три рочки з дому,
 як ци чежко будзе, не повеш нікому.

(Гнатюк ч. 274; Тон ч. 167)

У ГАЙОВИМ ЛЄШЕ

У гайовим леше вода древко неше,
 при ней шедзи дзивче, злати власи чеше.
 Кед их розчесала, жалошне плакала:
 Мойого милого бистра вода вжала.
 Кед го вода вжала, най го вона неше,
 здогонім я його у гайовим леше.
 У гайовим леше тащочки шпиваю,
 мойого милого до войны волаю.
 Волаю, волаю, конічка шедлаю,
 на кого це, мила, ту зохабиц маю?
 Зохабим я тебе на Бога на небе,
 кед не придзем о рок, не чекай ме нігда.
 Вишла мила на брег зоз войны уж иду,
 а ей наймилшого лем конічка веду.
 Тот конічок били з жалобу прикрити,
 а ей наймиленши лежи там забити.
 Лежи як зламана у заградзе ружа,
 уж я не виберем, моей волі мужа!
 Забити, забити, горе уж не стане,
 мойо смутне шерцо плакац не престане.
 Мила моя млада, оец и мац стари,
 до дому не придзем, бо сом поховани.
 Цело мойо младе наверх жеми гніе,
 оец, мац и мила од жалю погине.

(Бинд-Кост 19)

ГОРЕ СКАЛИ, ГОРЕ СКАЛИ

Горе скали, горе скали, нет ци, моя мила, пари!
 Нет ци пари в ширим швецце, мила моя, охабим це!
 Охабим це, плакац будзеш, дробин лістки писац будзеш,
 дробни лістки на паперу, дзе я будзем на кварталю.

(Гнатюк ч. 276)

КЕД СОМ БУЛ НА ВАРЦЕ

Кед сом бул на варце у тей цемней ноци,
 пришло гу мне дзивче цо ма чарни очи.
 Пришло гу мне, стало, жалошне плакало.
 „Не плач, дзивче, не плач, не губ чарни очи,
 требало ци плакац кед сом ходзел вноци!”
 Як ше розходзелі, ручки себе далі,
 на приклетним прагу слизи розлівалі.
 „Як ше розхадзаю риби зоз водами,
 так я ше розидзем, шугаю, зоз вами!”

(Гнатюк ч. 280)

ОД ДУНАЮ НА ПРЕШПАРКУ

Од Дунаю на Прешпарку касарня мальована,
 там є моя главичка шицка оштригана.
 Там є вона оштригана од самого капитана.
 Уж то иншак не годно буц – я катона мушим буц!
 А як було пред полноцу, вишла ясна гвиздочка,
 пришла ми там до касарні моя фраєречка,
 пришла вона до касарні меджи штири коні врани.
 Уж то иншак не годно буц – я катона мушим буц!
 „Нач щи, мила, нач ши ишла кед ми не поможеш!?”
 Гоч ту дораз ножки сходзиш, та ми не поможеш!?”
 Уж то иншак не годно буц – я катона мушим буц!
 А як було по полноци, пришол гу нам капитан
 и ми горе поставали, шаблічки зме почухали
 же би ше нам так бліщали кед на Прайза пойдземе.
 А як було седем годзин, пришол гу нам офицер
 и ми горе поставали, цакомпак зме егзецирали.
 Уж то иншак не годно буц – я катона мушим буц!

(Гнатюк ч. 281)

А ЗОМБОРСКА КАСАРНЯ

А зомборска касарня з ланцом опасана,
 под ню стої моя мила барз виплакана.
 Били ручнік в руках ма, очка, лічка уцера,
 розмаринок тройжелени за чаков дала.
 Тамбур биє на бубен, уж я, мила, гет идзем,
 будзеш видзиц чи то не жаль кед я не придзем!

Кед биш, мила, видзела, плакац би ши мушела
як у войни млади хлапци войовац муша!

(Гнатюк ч. 282)

НА ГОРИ, НА ГОРИ

На гори, на гори, шніщок ше билее,
дзе ше моя мила на жиму подзее?
Справим я ей хижу з билого явора,
шеднем на конічка, пойдзем до табора.
По таборе ходзим, шветлу шаблю ношим;
шабля є не моя, пана цисарова,
кед ше з шо вирубем, то сереньча моя!

(Гнатюк ч. 283)

ЗОМБОРСКА КАСАРНЯ

Зомборска касарня з ланцом опасана,
под ню стої мила моя, а барз виплакана.
Зомборским касарньом високо облаки,
хто ми мою милу днеш вечар облапи?
Бо на мою главу злати клобук даю,
на главу клобук, а на бок шаблічку,
не можем я любиц три роки женічку!

(Гнатюк ч. 284)

НА ЯРАШУ ТРАВИЦА

На ярашу травица. „Будзеш, мила, гдовица,
летай себе по шлебодзе як голубица!”
„Голубици летаю, кажде свою пар маю!
А я будзем смутна гдова, бо ти, мили, не дома!”
Кед на дамшу шедали, катоначки плакали,
кед зоз дамши снадзали, та им шаблі давали:
„Наце, хлапци, шаблічки, то вам буду женічки?
Будзеце их вигланцовац, за три роки обочковац.”
Пишем писмо милей своєї: „Мила моя женічка,
Уж мнє милша шаблічка, бо ю мушим гланцировац,
тебе, мила, буду други обочковац,
а я будзем з царску шаблю коло бочка почерковац.
Пойдзем, мила, скоро дому, лем док прейдзе три дні швета,
сцекнем вноци кед капитан урлап не да.”

(Гнатюк ч. 286)

ЦО БУДЗЕМЕ РОБИЦ, КАТОНАЧКИ ЖЕНИ?

„Цо будземе робиц, катоначки жени?
 Забрали нам мужох до французкей жеми.
 У французкей жеми била трава рошне,
 одкаль мнє мой мили поздравленє пошле!
 Пошле вон мнє, пошле на билим паперу
 же бим ше дознала дзе є на квартелю.”
 „А мой, мила, кварталь стої на граніци,
 пойдземе ше з Турком скоро пробоваци.”
 „Пошлі, мили, писмо, пошлі ми на пошти!”
 „Як ци мам послац кед пошта не ноши?
 Пошлем ци писемко на рибовим хвосце,
 чекай го, милєнка, при зомборским мосце!”
 Чекала мила, и барз длуго стала!
 Не єдна рибочка там под мостом прешла,
 анї єдна писмо на хвосту не несла!

(Гнатюк ч. 288)

НА КОНЬОВИ ЗЛАТИ КАНТАР

На коньови злати кантар швици ше,
 мила моя сама дома, бої ше!
 „Не бой ти ше, мила моя, сама дома спац,
 бо я мушим царски конї кефовац.
 Не бой ти ше, мила моя, звечара,
 придзе фраєр, будзе при це до рана.
 Придзем, мила, я другираз,
 похвалїш ше як же ше ми дома маш!

(Гнатюк ч. 289)

КЕД СОМ ИШОЛ З МОРДА НА ВИНО

Кед сом ишол з морда на вино,
 почали нам талиянску грац.
 Так ю нам заграли, шицки зме плакали,
 водне, вноци, машировали.
 Почал на нас сциха диждж падац,
 мушели зме под касарню стац.
 Кед биш, мила, знала, мушела биш плацац!

(Гнатюк ч. 293)

У ШИРОКИМ ПОЛЮ КАТОНАЦИ СТОЯ

У широким полю катонаци стоя.
 Як стоя, так стоя – аж их ножки боля.
 В полю стац, в полю стац и в полю ноцовац,
 гоч би було цо есц, гоч би було цо пиц,
 не ма ше дзе положиц.
 На форпосту стоїм, зоз дзелох штреляю,
 а французки кулі як оргони граю.
 Не боїм ше кульох, ні жадних плезирох,
 ей, лем я ше боїм воїнских дохторох.
 Воїнски дохтори вельки ремешніци,
 цело розжинаю, кулі добераю як яки режніци.
 Мамо моя люба, за мене ше не бойце,
 лем ми моїх братох од войны чувайце!
 Мой конічок врани остал розштреляни,
 мойо пайташове дому за мене писалї,
 як ме розштреляли, дому ми писалї.
 А мене з фурверзняком гробу провадзелї.

(Гнатюк ч. 294)

МИЛИ МОЙ! ДЗЕ ЖЕ ШИ?

Мили мой! Дзе же ши? Чи це пан Бог цеши?
 Чи горе, чи долу, у хторим ши краю?
 Чи на варце стоїш, чи пушку подношиш,
 чи шаблїчку дзвигаш, чи ти мене споминаш?
 Чом же ми не пишеш, мили мой зверени?
 Озда ми жалуєш фалаток паперу,
 чи тинту, чи пирко, ти мене го жалуєш,
 чи тоти грайцари цо их на пошту даш?
 Не жалуй, не жалуй тоти пейц грайцари
 цо их на пошту даш, шугай мальовани!

(Гнатюк ч. 295)

ПОДЗЦЕ, ХЛАПЦИ, ДО ВОЙНИ

„Подзце, хлапци, до войны, и я з вами пойдзем,
 голем вам у войны кошульки прац будзем!”
 „Дзе же биш их прала кед там води не ма?
 Кед там води не ма, лем сами камени!”
 „Вчас бим ставала, росичку зберала,
 ище би я вашо кошульки випрала!”

„Гоч биш их випрала, дзе биш их плокала?”
 „На цихим Дунаю, дзе качки пліваю”.
 „Гоч биш их плокала, дзе биш их вишала?”
 „В цисаровим дворе на гадвабним шнуре”.
 „Гоч биш их вишала, дзе биш их качала?”
 „В цисаровим дворе на округлим столе”.
 „Гоч биш их качала, дзе биш их складала?”
 „В цисаровой скрині, Боже мой єдини!”

(Гнатюк ч. 304)

МОЙ ОЦЕЦ, МОЯ МАЦ, ДАЛИ МЕ МАЛЬОВАЦ

Мой оцец, моя мац дали ме мальовац,
 кед сом з войны пришол, не могли ме познац.
 Лем ме познавала моя фраєрочка,
 цо ме любовала за полтреца рочка.
 За полтреца рочка, полтреца мешачка,
 цо я ю любовал и єй мили лічка.

(Гнатюк ч. 312; Бинд-Кост 2; Жганец ч. 23)

МОБИЛІЗАЦІЯ

ЧАРНИ ОЧКА, ПОЦЕ СПАЦ

Чарни очка, поце спац, бо на рано треба стац.
 Рано, рано, ранечко кед виходзи слунечко,
 кед слунечко виходзи, а мила ше преходзи.
 Преходзи ше по дворку, ноши хлапцом новинку.
 Новинечка гласує же до войны вербую.
 Кед вербую, буду брац, младих хлапцох забивац.
 Млади хлапци як ружа, а до войны пойсц муша.

НІГДА Я НЕ ВИДЗЕЛ

Нігда я не видзел так дзивчатко плакац
 як миленку мою кед ме ишли лапац.
 „Не плач, мила моя, шак ми ше вращиме
 док ше катонацкей муштри научиме!”
 „Скоро то не будзе док ше ви вращице,
 док ше катонацкей муштри научице!
 Пойдзеш, мили, пойдзеш, на три рочки з дому,
 як ци чежко будзе – не повеш нікому.”

(Гнатюк ч. 274; Тон ч. 167)

КЕД МЕ ДО ОСЕКУ

Кед ме до Осеку поволали, дванацме ми трубаше грали.
 А кед ми у Винковцох заграли, мойо ножки смутни танцовали.
 Ножки мойо, не танцуйце смутне, бо маширац будзеце наютре.
(Яким Олеяр, Шветлосц 1/1989, 102)

ПРИДЗ МЕ, МИЛА, ПРИДЗ

Придз ме, мила, придз на вечар випровадзиц,
 бо це ютре рано я мушим зохабиц.
 Бо я ютре рано уж идзем до граду,
 такой будзем шедац на огняну лядю.
 А з огняней ладї та такой до коча,
 хто ми мою милу на вечар побочка?
 Побочкал би я ю, але ми не даю,
 бо з моей главочки уж власи штригаю.
 „Одпиш ти мне, мила, одпиш дораз писмо,
 оздаль би ми даяк по тей пошти пришло. ”
 „Я ци писац будзем, там ци читац буду,
 твойо горки слизи на жем падац буду.”
 „Не буду мне мойо на жем слизи падац,
 гей лем ти мне одпиш як ше дома владаш?
 Чи ши у розкошох, чи у вельким жалю
 же я за катону у тим цудзим краю?
 Дзе зосцеш, там пойдзеш, нїхто ци не спера,
 кед би я бул дома, то би ши не шмела!”
(Гнатюк ч. 279; Бинд-Кост 14)

ЗВОЛЮЙМЕ, ПАЙТАШЕ

„Звольойме, пайташе, бо уж не будземе,
 бо наютре рано руковац будземе,
 бо наютре рано, гей, до войны пойдземе!”
 „Звольойме пайташки, бо уж не будземе,
 бо ше таки млади ми поодаваме,
 а вец катоначки, гей, през мужох будземе!”
 Кед ше розхадзали, жалошне плакали
 и едно другому крашне дзековали:
 „Дзекуем ци, мила, за тот погар вина
 цо ши ми наляла, гей, пред дзверми вашима”
(Бинд-Кост 16, Жтанец ч. 21)

ШТЕРНАСТОГО РОКУ*

Штернастого року, шея гой,
 война ше почала, шея гой, Боже мой!
 Кажда млада жена, шея гой,
 очка заплакала, шея гой, Боже мой,
 кед випровадзала, шея гой,
 мужа на генцию, шея гой, Боже мой!
 Слизи ей падали, шея гой,
 на мужову шию, шея гой, Боже мой!
 Муж там ма войовац, шея гой,
 жена ту бидовац, шея гой, Боже мой!

(Тон ч. 78)

ЕЙ, КЕД Я БУЛ СЕГІНЬ ЛЕГІНЬ КАТОНА

Ей, кед я бул сегінь легінь катона,
 нещешліва була моя годзина
 у хторей ме за катону приялі,
 у хторей ми мойо власки стригалі.
 У Кули ме за катону приялі,
 у Зомборе мойо власки стригалі,
 мойо власи на колена падалі,
 оец и мац дома за мну плакалі.
 Бо худобни, гоч є хроми, гоч слуги,
 за гонведа добри будзе гоч яки.
 А богати лем так дава, а дава,
 зоз кишенки стотикарки видава.
 Бо богати лем з кишенку почерка,
 дохтор уж зна хтори яку хібу ма.

(Гнатюк ч. 277)

УЖ БУГНИ БУГНУЮ

Уж бугни бугную, хлапцох поволую:
 Млади хлапци, лем до войны хтори сце способни!
 На валале шедза, газдове ше радза:
 кого маю на войну дац, кого дома нягац.
 Богатого чкода, вон най роби дома,
 а худобни през роботи, най идзе до войны.
 Мой оец є стари, роботи остали,
 кед бим го мог заменьовац, до войны ме вжали.

* 1914. року, кед почала Перша шветова война.

Моя мац є стара, чежко ме ховала,
кеди за грош, кеди за два хлеба куповала.
Пайташки дзивчата, Богу ше модліце
же би зме ше поврацали, вас за жени брали.

(Бинд-Кост 22-23, Жганец ч. 101, Тон ч. 214)

ШТЕРНАСТОГО РОКУ ВОЙНА ШЕ ПОЧАЛА*

Штернастого року война ше почала,
кажда млада жена мужа оплакала.
Як го оплакала, на розум ей идзе
же у Галиції поховани будзе.
Талиянски гори то саме камене,
та малярски хлапци вельо калічени.
Так су калічени и навики буду,
од осемнац рочкох зармуцени буду.
И шицки мацери вельки жалі маю
же їх власних синых там визабиваю.

(М. Каменіцки, Руски календар 2000, 155–156)

ЕЙ, ШТЕРНАСТОГО РОКУ**

Ей, штернастого року война ше почала,
шицких младих хлапцох з дому поволала.
З дому поволала и пооблекала
и шицких у домох позармуцовала.
„Пайташу мой мили, ти идзеш до Краю,
поздрав наших дома най ме не чекаю.
Мне на войним полю ту гроб викопалі,
на орек оречни до нього поховалі.”
„Ей, здрави оставайце, родителі мойо,
вещей не чекайце ви сина свойого.
За мене ше модліце и Богу служце,
за мене ше модліце и Богу служце.
Ей, здрава ми оставай, жено моя мила,
ещи ши ше зо мну ані не нажила.
Здрави оставайце, дзеци мойо мили,
уж я ше не врадим вещей гу вам живи.
Ей, здрави оставайце, ви широти мойо,
добре паметайце на слова оцово
бисце паметалі же сце оца малі,

* Шпиванку зложела народна шпивачка Афия Рац з Коцура (1901-1993)

** Шпиванку зложела народна шпивачка Макрена Вадаски з Коцура (1904-1990)

би сце паметалі же сце оца малі.
 Ей, жено моя, жено, барз крашне дзекуем
 и мойо широтки на це зохабюем.
 Би ши их ховала и научовала,
 и научовала, а мне споминала.
 Ей, здрави оставайце, браца, шестри мойо,
 и не забувайце на брата свойого.
 Би сце паметалі же сце брата малі,
 би сце паметалі же сце брата малі.
 Здрави ми оставай, валалу мой мили,
 верно сом ци служел док сом ту бул живи.
 А нещесна куля ту ме залапела,
 мойо младе цело на орек ранела.
 Ту я мушим остац и з вами ше розстац,
 ту мушим спочивац, Богу душу придац.”

(М. Каменіцки, Руски календар 2000, 155–156)

ВОЙНА

БЕГЕЛЬ ОКОПАНИ

Бегель окопани, дзела нарихтани,
 будземе ми падац як зоз дуба врани.
 Кед нас позберали до тей страшней войны,
 та нам подавали пушки и патрони.
 Ми з пушкох штреляли, и до нас штреляли,
 ми ше преврацали по тей чарней жеми.
 Апочко, мамочко, да ви то видзели,
 та бисце од жалю дораз там замлели.

(Бинд-Кост 21)

БЕЛОГРАД, БЕЛОГРАД (1)

Белоград, Белоград, белоградски мости,
 там ше пресушую младих хлапцох косци.
 Млади хлапци, на ноги ставайце,
 свойо оружиє до рукох зберайце.
 Зомборска касарня з ланцом опасана,
 под ню стої мила, барз є виплакана!
 „Мила моя, мила, дай ми билу ручку,
 бо я уж одходзим на гору французку.
 На французкей гори, там ше война стої,
 а у моєй руки шабля ше готови.

(Бинд-Кост 20-21)

БЕЛОГРАД, БЕЛОГРАД (2)

Белоград, Белоград, белоградски мости,
там ше пресушую младих хлапцох косци.
Белоград, Белоград, под нїм война стої,
не єдного хлапца главичка заболї.
Бо у Белограду з гліни плоти градза,
уж наших шугайох до войны провадза.
„Млади хлапци, шицки на ноги ставайце,
своєо оружїє до рукох зберайце.”
Белоград, Белоград, белоградске польо,
там ше преходзує смутне шерцо моєо.
„Одпиш ми, мили моє, на билим паперу,
же бим знала атрес дзе ши на кварталю.”
Панове, панове, пан Бог вас побїє
за ту младу челядз цо у войнє гинє.

(Гнатюк ч. 291; Яким Олеяр)

ТАМ ПОД БРЕЩКОМ*

Там под брещком били крижик з брезового древа,
на нїм стої написане же хто ту спочива:
Ту спочива млади хлапец шестей регименти,
дал написац пан капитан од нашей команди.
„Одпиш, пайташ, одпиш, пайташ, тей моєй мацери
най ме вещей не чекаю назад гу домови,
бо я будзем уж спочивац у тей цудзей жеми,
уж на моїм билим крижу венєц положени.
Спомні ти мнє, мила моя, гоч лем раз на дніну,
бо я тебе вше споминал сто раз на годзину.
Твоя слика вше ми була пред моїма очми,
вше сом себе на це думал воднє, та и вноци.”

ЗОМБОРСКА КАСАРНЯ З ЛАНЦОМ ОПАСАНА

Зомборска касарня з ланцом опасана,
под ню стої мила, барз є виплакана!
„Мила моя, мила, дай ми билу ручку,
бо я уж одходзим на гору французку;
на французкей гори, там уж война стої,
а у моєй руки шабля ше готови.”

(Бинд-Кост 20-21)

* Писня народного поэта Петра Дудаша.

КОЛО ДРАГИ ЯВОР

Коло драги явор млади прелістує
 дзе мац сина єдиного тераз оплакує:
 „Стань ти, сину, стань ти и подзвигні главку
 да ци, сину, мац положи заглавчок под главку.”
 „Хто на гробе моім, хто нарика за мну?
 Хто сце тераз мне положиц заглавчок под главку?”
 „Я то, сину, я то, мац и твоя шефра,
 на гробику зароснутим ми плачеме нешка.”
 „Не треба мне, мамо, заглавчок под главку,
 пайташе ми, мила моя мамо, положили травку.
 Идзце, мамо, дому, поздравце родзину
 же я лежим у гробику лем за домовину.
 Идзце, мамо, дому, поведзце народу
 же я лежим у гробику за злату шлебоду.”

(Миклошевци)

ЄДНОГО МАЦ СИНА МАЛА

Єдного мац сина мала, и того до войны дала.
 Бул вон борец на Батини, борел вон ше док бул живи.
 А мац пошла сина гледац, гліну гребе, гліну бочка,
 гліну гребе зоз пальцами: „Укаж, сину, укаж рани!”
 „Идзце, мамо, идзце дому, не плацце ви ту на гробу,
 моєй милей так поведзце красни венец най виплеце.
 Красни венец най виплеце, та най ми го ту принесеш,
 ту ше двойо повинчаме и навики розвинчаме.”

(Од Владу Ерделя у Керестуре)

ЗОЗ ЛАГРУ

ЕЙ, ЗОЗ ЕТРИНГЕНУ

Ей, зоз Етрингену ютре писмо руши
 хто год го пречита розплакац ше муши.
 Апочко, мамочко, чи сце подумали
 же сце до Немецкей слугу виховали?!
 У Немецкей валал Камлах го волаю
 у нїм Керестурци хлеба зарабяю.
 Яки горки хлебик то лем вони знаю
 бо су оддалени зоз родного краю.
 Єдинца мац мала и барз го любела,

але до Немецкей го випровадзела.
Одходза оцове, одходза синове,
за німа одходза, боме, и дідове.
Одходза до швета хлеб да зарбяю,
дідове унуки свойо споминаю.
„Рошніце унуки най вам ніч не смета,
и най не мушице, як дідо, до швета.”

*(Яким Оляяр, превжате зоз часописа
„Руснаци у швецє” редактора Гаврііла Колесара)*

ПИСНІ З МАЛЖЕНСКОГО ЖИВОТА

БОЖЕ МОЙ, БОЖЕ МОЙ, ЯКА ВЕЛЬКА ПИХА*

Боже мой, Боже мой, яка велька пиха
кед уж стара баба паньску хустку пита!
„Паньску лем на шию, гадвабну на главу,
мне, діду, муши буц гоч предаце краву!”
„Чекай, бабо, чекай, чекай ти на жиму
док егзеквент придзе по твою перину,
бо не будзе одкадз заплациц порцію!”
„Не брига мне, діду, за твою порцію,
лем мне муши буц хусточка на шию;
и хустка гадвабна да будзе на главу!
Не мушим есц млека, можеш предац краву!”
Як ше тоти баби барз любя приберац,
чом же вони не сцу на лето одберац.
Шак то и ми маме таку стару бабу,
так ю поштуеме ягод говлі жабу.

(Гнатюк ч. 345; Бинд-Кост 117-118)

ЧИ ТО ТОТА, ЧИ НЕ ТОТА

Чи то тота, чи не тота, цо рано ставала,
на облачок попатрала же ше не виспала.
„Ищек не дзень, ищек не дзень, слава, слава Богу”.
Ище я ше притулім, притулім, гу мойому милому.

(Яким Олеяр, Шветлосц 4/1976, 383–394; Тон ч. 268)

ИДЗЕ ЯНИ, ИДЗЕ З ЛЕСА

Идзе Яни, идзе з леса, веже древа на колеса,
писка себе на лісточку же ма верну фраерочку.
Кед ше Ганьча то дознала, капуру му отверала,
конї врани випрагала, до хліва их повязала.

* Тоту писню зложел керестурски поет-селян А. Горняк, а першираз була обявена у Врabelьовим „Руским соловою” 1890. року, а руги раз ю обявел В. Гнатюк у зборніку наших народних писньох 1897. року. Значи же писня у тим чаше уж була позната у народзе. Тота Горнякова писня „по нешка перши друковани текст поетского жанру на бачванско-руским язичу” (А. Дуличенко).

„Гибай ти, Яничку, есц, наварела я ци досц.”
 На три миски насипала, та Яника заволала.
 Вецка пошла до пивнічки принесц винка у скленічки,
 а док вона з винком пришла, уж з Яника душа вишла.

(Бинд-Кост 75)

СОБОТА, НЕДЗЕЛЯ...

Собота, недзеля, а цо ми є по ней?
 Заросла ми дражка до мацери моєй.
 Заросла, заросла, але я ю пожнем
 и так до мацери, до мацери моєй.
 на госцину пойдзем.

(Бинд-Кост 90)

ПОПОД НАШ ОБЛАЧОК БИСТРА ВОДА БЕЖИ

Попод наш облачок бистра вода бежи,
 а моя мамочка в чарней жеми лежи.
 Лежи вона, лежи, а горе не става,
 анї ше не пита: як ше єй дзивка ма?
 „Мам я ше, мамочко, у веліким жалю,
 у веліким жалю и у цудзим краю.
 Дали сце ме, мамо, до цудзого краю,
 дзе не можем вибрац людзом обичаю.
 Ещи сце ме дали медзи дванац братох
 ягда сце ме дали медзи дванац гадох.
 Ещи сце ме дали медзи два шестрички
 як да сце ме дали медзи два герлічки.
 Еще сце ме дали медзи два сзери,
 волели сце ме дац дзе нет хижом дзвери!”
 „Дзивко моя, дзивко, дзе нет хижом дзвери?”
 „Мамо моя, мамо, та у чарней жеми!”

(Бинд-Кост 88)

ДАЙ НАМ БОЖЕ ДАЙ НАМ

Дай нам, боже, дай нам здравим ше поврацац [зоз Америки],
 та ми ше будземе за кошиска лапац.
 За кошиска лапац, та и за мотики,
 то робота чежка як у Америки.
 Кед пойдземе копац, нам уж не по волі,
 бо то од мотики барз зна хрибет боліц.

Кед пойдземе кошиц то поваленїско,
 вше глави дзвигае чи уж конєц блїзко.
 Жена на мнє патри, алє цала бляда,
 же я крашне кошим, а бридко накладам.
 Барз ше єй не пачи, аж ю глава шверби:
 „Бодай го швет скарал, чом же го так мерви?!”
 А з косу станєм, води ше напиєм:
 „Та уж не бреш тельо, бо ци нос розбием!”
 Єй чорт не да мира, вона ме вше штука,
 а я нагнївани, дам єй позауха.
 И од того часу вона мнє не штука,
 бо ю научела єдна позауха.

(Бинд-Кост 114-115; од Ганї Фейсовей 2007)

УМАРЛА МИ ЖЕНА

Умарла ми жена, уж сом гдовец, дам я ю поховац под ядловец.
 Викопем єй яму по колена, бо ту будзе лежац моя жена;
 викопем єй яму аж до паса, бо ту будзе лежац моя краса;
 Викопем єй яму аж по шию, дам я ю обсадзиц з розмарию.
 Отверайце дзверка цинторово, бо там будзе лежац шерцо мойо!

(Бинд-Кост 91-92)

ДРУГИМ ГРАЮ, ДРУГИМ ГРАЮ

Другим граю, другим граю, а я невесела;
 дзе же моя, дзе же моя радосц одлецела?
 Пошла вона, пошла вона горе брежинами,
 черкаюци, черкаюци лугом и лесами.
 Кед би ше ми, кед би ше ми зволя наврацела,
 зоз самучким бим ю златом озда позлацела.
 Алє ше ми, алє ше ми зволя не навраци,
 гоч да ше ю, гоч да ше ю не знам як подплаци.

(Тон ч. 292)

ЕЙ, НЕЩЕСНА ГОДЗИНА

Ей, нещесна годзина и мнє доходзує,
 биє ме мой мужичок, нїхто не жалусє.
 Придзе оецц мили, голубочок шиви, посанусє ме.
 Ей, и оецц приходзел, дзвери лем отворел;
 кед вон дзвери отворел, та мужови гуторел:
 „Бий ю, бий ю добре, най ше скоро подре, чом є недобра!”

А я ручки ламала, дармо го благала.
Але кед я вершнічок до рук своїх вжала,
добре зраховала, назад поврацала, теди настал мир.

(Тон ч. 138)

ДАЛА МАТКА ДЗИВКУ ДАЛЄКО ОД СЕБЕ

Дала матка дзивку далеко од себе, заказала ей, приказала ей
би не ишла до ней за седем дні, за седем тижні,
за седем мешачки и за седем рочки.
„Справим я ше, справим ташком ярабим,
пойдзем до мамочки, шеднем на лелиї и на розмарії.
Придзе моя мац петрушочку жац, будзе ме зганяц.
Яй, гиш, гиш, ташку яраби, погребеш лелию!”

(Гнатюк ч. 20)

ЕЙ, ОДАЛА МЕ УЖ МАТКА ЗА СТАРОГО

Ей, одала ме уж матка за старого,
наказала го чествовац як младого.
Чествовала, допатрала, „Кеди го поховам?” – здиховала.
Ище стари лем под греду, млади спитал,
лем старого поховала, млади витал.
Ище стари и не зогніл, млади ю уж добре три раз набил.

(Тон ч. 35)

ЕЙ, ЧЕРВЕНА РУЖА ТРОЯКА

Ей, червена ружа трояка (2 х), ей, мала я мужа (3 х) пияка.
Ей, по карчмох ходзел, та ше спил (2 х),
ей, кед пришол дому (3 х), та ме бил.
„Ей, не бий ме мужу, не карай (2 х),
ей, зохабим дзеци (2 х), ей, та пойдзем гет аж за Дунай.”
А кед на шифу шедала, з билу хусточку махала.
„Ей, врац ше, жено, до дому (2 х),
ей, як дзеци вреца (3 х) за тобу.”

(Тон, ч. 55; Жганец ч. 103)

ЗА ХИЖОЧКУ НАШУ КОПА ШЕНА

За хижочку нашу копа шена,
вчера була дзивка, нешка жена.
Вчера була дзивка под венчиком,
нешка є уж жена под чепчиком.

(Тон ч. 107)

ЗАШАЛ Я ЖЕЛЄНЕ

Зашал я желєне, таке ми и зишло;
яке то я спитал, таке за мнє пришло.
Питал я богате, анї не слухало,
а худобне дзивче такой ручку дало.
Я худобни человек, аж на концу бивам,
ей, хлебика не мам, ище себе шпивам.
Гоч я и худобни, з худобного дому,
так ми слунко швици як и богатому.

(Тон ч. 6)

ЗВОЛЯ МОЯ, ЗВОЛЯ, ДЗЕ ШИ ШЕ ПОДЗЕЛА?

Зволя моя, зволя, дзе ши ше подзела?
Чи ти по Дунаю з воду полецела?
Кед би я це могла ище раз улапиц,
вера бим це дала седем раз позлациц;
седем раз позлациц, осми раз мальовац,
та би дзивки знали як зволю сановац.
Зволюй себе, дзивче, при своєй мацери,
док придзеш гу моєй звольовац не будзеш.
При твоєй мамочки житни хлеб на столе,
а при моєй, дзивче, ярчани в коморе;
у твоєй мамочки хлеб з партком прикрити,
а у моєй, дзивче, з ключиком замкнути;
у твоєй мамочки печени рибочки,
а у моєй, мила, гореньки слизочки;
у твоєй мацери доброго и злого,
а у моєй, мила, жалю велікого.

(Бинд-Кост 53)

ИДЗЕ ДРАЖКА ШЛЯПАВА

Идзе дражка шляпава з места до млініци.
Хто ту дражку шляпує, тот минарку любує.
Клапка, клапка на облак чи є минар дома,
минар шедзи в млініци за мехами пшеніци.
Клапка, клапка на дзвери чи є минар дома,
минар шекерочку вжал, шугайови главу сцал.
Шла минарка на воду, на воду студзену,
нашла вона главичку барз окирвавєну.
„Ой, главичко, главичко, дзе же твое цело?”

„Мойо цело в млініци, на тей билей лавици.
Ой, младенци, младенци, не любуйце жени,
бо я єден любовал, свой живот сом даровал.”

(Жтанец, ч. 54)

ИЩЕ ЄДЕН ПОГАР ВИНА ПОПИЄМ

Ище єден погар вина попиєм,
пойдзем дому, жену себе побиєм,
гарчки, миски ей до жеми потрепем
и до моєй милей карчми заш сцекнем.
„Чекай, мужу, ша ти будзеш бановац
док ми будзеш гарчки, миски куповац!
На надніцу ходзиц будзеш кажди дзень,
та ми купиш гарчки, миски яки сцем!”

(Бинд-Кост 109-110; и Жтанец ч. 55)

ИЩЕ СОМ ШЕ ЛЄМ ОЖЕНЄЛ

Ище сом ше лєм оженел, уж ме жена трепе.
„Ша я, жено, три кияки пририхтуєм себе!”
Єден над пец, други под пец, треци под коліску,
кед ми дацо жена пове, вдерим ю по писку.

(Бинд-Кост 108-109)

И Я ШЕ ОДАЛА

И я ше одала, бодай слава була, бодай моя глава завязана була!
Чкода, Боже, чкода та и того древо цо на моєй свадзби вчера погорело.

(Я. Олеяр, Шв. 1/1989, 102)

КЕД ПО СВАДЗБИ РАНО

Кед по свадзби рано уж сом ше гнівала,
бо ми моя швекра робиц розказала.
Я лєм тераз пришла, нігдзе ніч не познам,
но справди за люцку роботу ніч не дзбам.
Да сом робиц сцела, бим ше не одала,
да не робим, прето зо мну мац тал дала.
Свой орман порихтам як ми шерцо жада,
за роботу свою най швекра препада.
А кед швекра-швекор сина напулькаю,
а я их зохабим най ше ганьбиц маю.
Кед мир, ей, мац зосцу, муша попушовац,

я будзем вше вецей над німа пановац.
 А уж су и стари, пейдзешат лапаю,
 та нам двоім младим лем ту завадзаю.
 Найлепше би було хижу им вименіц,
 а ми им будзем коменцию дзеліц.

(од Гані Фейсовей у Коцуре 2007)

КЕД СОМ ПОСТАЛ КАВАЛЄРОМ

Кед сом постал кавалєром, мал сом уши за галєром,
 як ше уши розиграла, шицок галєр розтаргала.
 Жено моя неверліва, чом ши на мнє виволала,
 а я на це не виволал, седем рочки гачи не мал.
 Седем рочки гачи не мал, за кошульку ані не знал,
 а за чижми не споминал, бо их шога-нігда не мал,
 лем бочкорки з ременьчками, яй, боже мой, не швеча ми!
 Купим себе я чижмочки, пойдзем у ніх до карчмочки.
 „Качмар, качмар дай ми вина, заплаци ци моя жена,
 моя жена любі плациц, лем ше треба зоз ню вадзиц.
 Дай ми, качмар, у погару, мам я дома єдну краву.
 тота крава твоя будзе, ту шведкове тоти людзе!
 Моя жена любіц будзе, бо работи мац не будзе!”

(Бинд-Кост 105-106; Яким Оляяр, Шветлосц 4/1976, 383–394)

КЕД Я ПОЙДЗЕМ НА ЯР НА ПОЛЬО

Кед я пойдзем на яр орац на польо,
 мам цо слухац, красни писні птахово,
 жайворонок лєци горе високо,
 пуца гласи по воздуху широко.
 Так ме шицки птахи крашне вешеля
 би ми була мила моя работа.
 И я себе красну писню зашпивам,
 мойо коні зоз батошком почмигам.
 А препилка у жице є вше скрита,
 и вона ме з красну писню привита.
 Кед я пойдзем вечар дому зоз поля,
 дочека ме моя жена весела.
 Ша и вона у загради робела,
 та и дзеци пестовала, бавела.
 Зорал сом ци, жено, ланц под конопи,
 же биш мала цалей жими работи.

(Яким Оляяр, Шветлосц 4/1976, 383–394)

КОЛІШ ШЕ, КОЛІСКО

Коліш ше, коліско, коліш мальована,
 бо я мушим ходзиц на роботу зрана.
 Ей, робота моя шицка так остала
 же сом тебе, чадо, длуго колісала.
 Заври очка, сину, бо я пре це гинем,
 водне як и вноци од це не спочинем.
 Стуляй очка, рошні, скорей будзеш млоди,
 лемже чи ми вецка старей подаш води?

(Тон ч. 272)

КОРИТОЧКО ЗА ГРОШ

Кориточко за грош, а шиточко за два,
 радує ше Ганча же ей нешка свадзба.
 Гарчичок ше розбил, варешка зламала,
 а Ганча плакала же ше уж одала.

(Жтанец ч. 3)

ЛЮБЕЛ Я АНГЕЛА

„Любел я ангела, чорта сом вжал!”
 „Мой мили мужочку, ша ти то знал кед ши ме брал
 же место ангела чорта ши вжал.”
 „Любел сом дзивочку, паню сом вжал!”
 „Мой любі мужочку, ша ти то знал кед ши ме брал
 же паню до дому, не служку брал.”
 Жена у карчмочки, ти, мужу, плац!
 Гея, гоя, гоя, яка то чесц пре мужа ест,
 кед муши за жену папучи несц.

(Бинд-Кост 109)

МИЛИ МОЙ МУЖОЧКУ ЦО ТО БУДЗЕ З НАМИ

„Мили мой мужочку, цо то будзе з нами?
 Коле ме од вчера под ребрами.
 Под ребрами коле, а пред очми мрачи,
 налей ти мне, мужу, ягодачи!
 Єден погаричок, ноле, мужу, налей,
 бо сом уж не годна церпиц далей.
 Ягодача бистра, така бистра, вера,
 зоз ню ше вилічи и колера.”
 „Мила моя жено, не знаш ти цо нове:

нет уж ані капки у коршове!
 Бо ме вчера вечар клало под лопатку,
 лічел сом ше, лічел до остатку.”

(Тон ч. 257)

МАМ Я СТАРУ БАБУ

Мам я стару бабу, дал бим ю за младу,
 ише бим ей придал капусну заграду!

(Бинд-Кост 104)

НАШИМ ШОРОМ БУДЗЕ У НАС КАЛДЕРМА

Нашим шором будзе у нас калдерма,
 поведз, мужу, чи я тебе не верна:
 облапим, побочкам чоло и за оберва,
 поведз, мужу, чи я тебе не верна.
 У тим доме била ружа розквита:
 цо ма вариц, газдиня ше не пита,
 шицко ци приправим и на трошок зохабим,
 а на вечар седем раз це облапим.
 У тим доме и фиялка розквита
 дзе ше газда за роботу не пита.
 Шицко ци готове и паленка на столе,
 шедай, мужу, робота ци у шоре.
 Добре тому хтори таку жену ма,
 у тим доме вше у шоре робота.
 Кед вон ю облапи, а вона му навраци –
 нет то конца тей прекрасней любосци!

(Зоз зборніка „Квиток младосци” Янка Хромиша, Нови Сад–Коцур,
 2005; под писню поет дал надпомнуце: Народна писня.)

НЕДАЛЄКО У ДЮРДЬОВЕ

Недалєко у Дюрдьове цо ше стало в єдним доме?
 Же жена мужа свого побила и до комори його заварла.
 Дзе го била? Под комином. З чим го била? З мотовидлом:
 „Чекай, мужу, научиш школи, мушиш ми робиц по моеї волі.
 Рано станеш, умиєш ме, зачешеш ме, облечеш ме,
 „добре рано” маш ми винчовац, еше гу тому ручку побочкац.
 Мам я, мужу, и милого, мушиш любиц и ти його,
 кед вон придзе, маш ше з дому брац, кед го ту найдзеш, маш го привитац.
 Бо є красни ягод квеце, нет му пари в ширим швеце,

зато маш му и ти чесци дац, а и у карчми вина му питац.
 Бо єдине на тим швецє я сом, мужу, твоїю квецє,
 а вон ходзи квецє залївац, зато маш пред нїм калапчок знімац.
 Кед вон ходзиц ту не будзе, твоїю квецє прец ци будзе;
 зато дозвољ най го допатра, нїч му не будзе же го облапя.
 Же ме дараз и побочка, з тим червенши мойо лічка,
 бо му уста як осладзени, зато ми лічка таки червени.

*(Зоз зборніка „Квиток младосци” Янка Хромиша,
 Нови Сад–Коцур, 2005; Автор дал надпомнуце же
 перши три строфи писні народни.)*

НЄ МАМ АНІ ГЛАСУ

Не мам ані гласу до шпиваня того,
 шпивац бим учела, а не мам од кого.
 Бо мамочка моя нїгда не шпивала,
 вше ше лем старала, бо нас вельо мала.
 „Люляй, миле, люляй, красни очка стуляй,
 и я би стуляла кед бим таки мала.”

(Тон ч. 246 ; Яким Олеяр, Шветлосц 5/2005, 87)

НЄ ТОТ ЧЛОВЕК ГАЗДА

Не тот человек газда цо красни конї ма,
 лем тот человек газда цо добрих синых ма.
 Не тота газдиня цо вельо кури ма,
 лем тота газдиня цо добри дзивки ма.

(Бинд-Кост 100)

НЄСКОРО Я ПОШОЛ

Не скоро я пошол дзе дари дзелели,
 каждому сокола, мнє гаврана дали.
 Так ми гуторели же то сокол будзе,
 же то сокол будзе док му рочок будзе.
 Йому рочок прешол, прешло му и штири,
 пшамач з нього будзе соколїчок шиви.

(Бинд-Кост 111)

ОЙ, ЖЕНИ, ЖЕНИ...

Ой, жени, жени, порадзце же ми цо я мам робиц од мадри?
 Паленки жидлічок и цали хлебичок, то будзе добре „од мадри”.
 Килу сланїни, миску студзенїни, то будзе добре „од мадри”.

Тепшу рейтеши, а другу колбаси, то будзе добре „од мадри”.
 Миску папригашу и миску зоз кашу, то будзе добре „од мадри”.
 Пол акова вина, „мадра” ше не гніва, то будзе добре „од мадри”.

(Жтанец ч. 74)

ОЙ, ТО ТАМ НА ГОРИ ДУБИНА

Ой, то там на гори дубина, невесточка мацер спомина:
 „Ой, мамочко моя, ледво ножки стоя з работи – клопоти.”
 „Невесточко млада, цо думаш, цо же ши так цихо, не шпиваш?
 Ша док ши дзивчела, шпивац ши любела и днями, ноцами”
 „Цо же би я млада думала, а на кого бим ше гнівала?
 Час на шпиваночки бул лем при мамочки кажди дзень – през тидзень.
 Най шпиваю дзивки, дзивочки, бо кед вони буду женочки,
 та им пре турботи, та им пре работи шпиване престане.”

(Тон ч. 49)

ПОЗА ГУМНА ПОЗА ПЛОТ

Поза гумна поза плот, хто прескочи будзе хлоп,
 та и я би прескочел, але сом ше пошпоцел.
 Напил бим ше паленочки, але нет ніч у фляшочки,
 зато празна фляшка тота бо я сегинь не мам centa.
 „Дай ми, жено, динарочки, та я пойдзем до карчмочки.”
 „Дам я тебе з тоту метлу, охабиш ти карчму злату.”

(Яким Олеяр, Шветлосц 4/1976, 383–394)

ЯЙ БОЖЕ МОЙ, БОЖЕ, З ВИСОКОГО НЕБА

Яй Боже мой, Боже, з високого неба,
 як зоз жену аж до шмерци вик провадзиц треба!?
 Кед ме рано будзи, та ше зо мну вадзи,
 а кед вечар, а вона мне заш з карчми провадзи.
 Так ми наказуе цо ми робиц треба,
 я лем патрим як до карчми од ней сцекнуц треба!
 „Сушеди ци ору, а други и шею,
 а ти шедзиш, мулатуеш, гудаци ци граю!
 Дома дзеци плачу и хлеба питаю,
 други людзе ору, шею, та шицкого маю,
 а ти вше лем льогдаш тоту паленчиску,
 препил ши уж коні, крави, жем препиеш шицку!”
 Жена моя, жена, барз є зармуцена,
 а кед би нам Бог дал войну, би ше поцешела:

подпора би ишла як цо тому спада,
вона би ше приберала як ей шерцо жада!

(Бинд-Кост 110-111; РНК Заря 1941, 37, Георг. Шарик)

Я ЧЛОВЕК ХУДОБНИ

Я человек художни, не мам centa у кишенї,
дай ми, качмар, галбу вина, заплаци ци моя жена.
Моя жена люби плациц, лем ше треба зоз ню вадзиц,
дай нам, качмар, по погару, мам я дома єдну краву,
тота крава твоя будзе, ту шведкове тоти людзе.

КЕД БИ Я ТУ БРИГУ ЗНАЛА*

Кед би я ту бригу знала, нїгда бим ше не одала!
Тераз я уж бригу знам, нескоро легам, вчас ставам.
Я пец топим, хлеба мишим, дзецко плаче, я колїшем!
Док сом дзецко накармела, кура миску загубела!
А муж ходзи, пододрує, мнє з кияком обецує!
Кед бим тоту бригу знала, нїгда бим ше не одала,
гоч бим вше дзивка остала!

(Гнатюк ч. 313)

ЗАКУКАЛА КУКОВИЧКА В ТВАРДЕЙ ЄШЕНІ

Закукала куковичка в твардей єшенї,
хто сце любиц младу жену най ше оженї.
Ище вона закукала в желеним леше,
а цо же ми мой мили з нього принеше?
Принеше ми чарни очка, будзем з нїма спац,
принеше ми били лїчка, будзем их бочкац!

(Гнатюк ч. 314)

МОЯ ПОСЦЕЛЬ З БИЛЕЙ ЛІПИ

Моя посцель з билей ліпи, з билей ліпи,
кед я легам, вона шкрипи, вона шкрипи.
Кед я легам поцихучки, поцихучки,
мили на мнє ширя ручки, ширя ручки.
Ширя ручки наоколо, наоколо:
„Побочкам це, шерцо мойо, шерцо мойо!”

(Гнатюк ч. 316)

* Шпива ше и верзия: *Ей, кед би я биду знала, нїгда бим ше не одала* (Тон ч. 137).

ЖЕНА МОЯ, ЖЕНА МОЯ ДОБРА Є

Жена моя, жена моя добра є,
гоч я пиєм, а вона ми не лає!
А цо би ми вона знала прето лац,
ша я пойдзем ю навечар любовац!

(Гнатюк ч. 316)

ВЕРНА ЖЕНА

Верна жена, верна, хтора мужа вери,
кед вон з карчми придзе, отвори му дзвери.
Дзвери му отвори, крашне му гутори:
„Легні, мужу, легні себе до посцелі!”
„Вера я не легнем, бо я це ше боїм,
попил сом талярик – дзе же го заробим?”
„Можеш, мужу, можеш и до карчми пиц,
и до карчми пиц, зо мну добре жиц.”
Склеїцца шестрица, погарик власни брат,
судочек з паленку, то є оец и мац.

(Гнатюк ч. 317)

ЯК ТО, БОЖЕ, ЧЕЖКО ПРЕЗ ГАЗДИ ГАЗДОВАЦ

Як то, Боже, чежко през газди газдовац,
як то ніхто не зна люцке посановац!
Бо з газдом ше може кажди час порадиц,
а з цудзим ше муши кажди час повадзиц.
Як ми моя новта уж на жалосц вишла
же я ше з моїм мужом надлуго розишла;
надлуго, надлуго, у тим ярнім чаше,
у тим ярнім чаше, у тим ширим швеце.
Можем я зашпиовац, можем я заплакац,
свойому серденьку не можем розказац.
Розказала бим му да мам повесц кому!
Яй, повем я, повем свойому милому,
свойому милому док придзе до дому.

(Гнатюк ч. 319)

ЯЙ, ЧЕЖКИ, ПРЕЧЕЖКИ ТОТ КАМЕНЬ МЛІНСКИ

Яй, чежки, пречежки тот камень мліньски,
сто раз є чежши тот стан малженски.
Бо то зоз каменя мож и одвалїц,
а тебе, душо, а тебе, чадо, не мож охабиц.
Кед сом пошол дому, легнул сом под пец,
а так сом плакал як мали хлапец.
Мац ше ми питала: „Цо ци, сину мой?”
„Оженел сом ше, вжал сом жену злу, та ми прето жаль.”
„Не старай ше, сину, же ци жена зла,
уж то гу яри, иду вашари, вона ше преда!”
„А хто би то, мамо, таке зле купел!?”
„Вельо не питай, за мало не дай, вона ше преда!”
(У другей верзїї: „А хто би то, мамо, таке зле купел!?”
„Не кажди позна хтора жена зла, вона ше преда”.)
(Гнатюк ч. 321; Жтанец ч. 25; Тон ч. 229)

ПОД МОЙ КЕПЕНЬ ЖЕНИ НЕ ЛЕГАЛІ

Под мой кепень жени не легалї,
не легалї, але буду легац,
не бранї ми мой оцец анї мац.
Не браня ми, цо би ми бранелї?
Не мам жену цо по моєй волї!
Кед би я мал жену як ше швечи,
не кукал бим люцким женом вочи.
Але не мам жену як ше швечи,
та я кукам люцким женом вочи.
Да мам жену цо по моєй волї,
не ходзел бим до люцкей комори,
Але не мам жену цо по волї,
та я ходзим до люцкей комори.
(Гнатюк ч. 321)

ПОД ОБЛАЧКОМ ЧЕРВЕНИ ЯГОДИ

Под облачком червени ягоди.
„Поведз, мила, хто гу тебе ходзи!”
„Гоч я повем, гоч не повем тебе,
не будзем я верна жена тебе!”
Не мам жену цо по моєй волї,
та я ходзим до люцкей комори.

Не бранї ми мой оцц та и мац!
 Не браня ми, цо би ми бранели
 кед я не мам жену по моєй волї!
 Кед я видзим красну жену дагдзе,
 очи видза, шерцо у мне плаче.
 Плаче, плаче, аж ше у мне пука,
 Мили Боже, велька ми є мука!”

(Гнатюк ч. 323)

ВЕЧАР МИ Є ВЕЧАР

Вечар ми є, вечар, уж треба легац спац,
 немилого мужа уж треба облапяц.
 Кед треба облапиц, ручки ми омлею,
 кед треба побочкац, слизи ме облею.

(Гнатюк ч. 325)

ОЖЕНЄЛ ШЕ СТАРИ, ШИВИ

Оженєл ше стари, шиви, стари, шиви, презочлїви,
 не брал себе стару бабу, лем себе брал красну, младу.
 Од краю ю прилеговал.
 „Стари, стари, пуц ме вонка, бо ме болї головонка!”
 „Не болї це головонка, лем це вола фраєр вонка!”
 Штири плоти прескочела, а пяти церньовани,
 под нїм лежи били Яник.

(Гнатюк ч. 329)

ВЖАЛ СОМ СЕБЕ ДЗИВЧЕ

Вжал сом себе дзивче, мале ми є, анї ми миски не помие,
 анї ми посцель не оправи, анї ше зо мну не розгвари!
 А кед легне – и то крижом! Не так то ше лега з товаришом!

(Гнатюк ч. 327)

ЯЙ, ГОРЕ ЯДЛОВЦОМ

Яй, горе ядловцом оре дзивче з гдовцом;
 оре ешенїну, Боже, не швечи му!
 Як ше не придава шаре гу билому,
 так ше не придава старе гу младому!

(Гнатюк ч. 330)

ВЖАЛ СОМ СЕБЕ ДЗИВЧЕ ПО ОЦОВЕЙ СТРАНИ

Вжал сом себе дзивче по оцовой страни.
 Не зато сом ю брал же ма вельки тал,
 лем сом ю зато брал же оец дзесу мал.
 Не женел сом ше сам, женелі ме жени!
 Кед ю вечар приведли, красна яко ангел;
 а кед рано стане, бридка яко дявол!
 Вноци як-так, а водне наопак!
 Єдно око шлепе, на друге не видзи,
 лем ше теди ганьбим кед мам цудзих людзох.
 Водне ещи як-так, жиєм з ню наопак;
 а кед придзе вечар, не сцем ю ані так.
 Чкода, Боже, чкода та и того древо
 цо на моєй свадзби вчера погорело.

(Гнатюк ч. 331. и 332)

ОЖЕНЄЛ СОМ ШЕ, ПОЦЕШЕЛ СОМ ШЕ

Оженел сом ше, поцешел сом ше:
 вжал сом себе младе дзивче, любиц ме не сце!
 Вечар не сце спац, рано не сце стац!
 Пане Боже з високосци, як мам шветоцац?
 Вежні же ю, пане Боже, дай же ми другу!
 Не зато сом це брал же бим з тобу спал –
 але же бим своєю млади часи крашне уживал!

(Гнатюк ч. 335)

ПРИДЗ ДО НАС, ШУГАЮ

„Придз до нас, шугаю, нет ми дома мужа!”
 „Я би до вас пошол, ти би виволала!”
 „Не бой ше, шугаю, вше би сом таєла!”
 Кед до двора ступел, капурку замкнула;
 кед до хижи ступел, посцель оправела.

(Гнатюк ч. 336)

МОЙ МУЖ ИДЗЕ З ОРАНЯ

Мой муж идзе з ораня, а я ставам зоз спаня!
 „Цо ши, жено, зробела, моя жено милена?”
 „Напредла сом врецено, мой мужочку милени!”
 „Укаж, жено, врецено, моя жено милена!”
 „Змотала сом, змотала, мой мужичку милени!”

„Укаж, жено, предзено, моя жено милена!”
 „Спалела сом, мужу мой, мой мужичку милени!”
 „Укаж, жено, тот попел, моя жено милена!”
 „Пришол витор, розфукал, мой мужичку милени!”

(Гнатюк ч. 342)

БОЖЕ МИЛИ, ЦО МАМ РОБИЦ?

Боже мили, цо мам робиц? празни скленки, не мам зач пиц,
 празии скленки и пинтовки, не мам гроша у кишени!
 „Дай ми, качмар, у бокалу, мам я дома єдну краву,
 тота крава твоя будзе, ту шведкове тоти людзе!
 Придзеш, качмар, ютре рано, виженєм ци ю на драгу!
 Моя жена любиц будзе же роботи мац не будзе.

(Гнатюк ч. 339)

ЧОМ МЕ, МУЖУ, БИЄШ?

„Чом ме, мужу, биєш, през яки учинки?
 Чи сом не напредла през рок два ручніки?
 Не сама я предла, кума помагала –
 цо за масло, цо за сир, цо за фалат садла.
 Не сама я предла, помагачки предлі
 за сланіну, и за хлеб, и за танер муки.

(Гнатюк ч. 340)

ЗВОЛЯ МИ Є, ЗВОЛЯ, НЄТ МИ МУЖА ДОМА

„Зволя ми є, зволя, нет ми мужа дома,
 наварим циберей, то є душа моя!”
 Нет лепше, нет милше як младей невесце:
 мужа вишле орац, сама роби цо сце!
 Муж придзе з ораня:
 „Волела биш мне дац дацо вареного!”
 „Цо же ци, дябла, дам, оздаль шибеняка,
 лебо з ту паліцу цо є под лавицу?!”
 Єден гарчок празни, в другим ніч не вари!
 „Криж ти тебе женски, чом ніч не поставиш?”
 „Поставела бим ци кед бим мала чого,
 най би ши ше нажар того вареного!
 Але не поставим, бо я не мам чого,
 гоч ме будзеш биц аж по моім хрибце!”

(Гнатюк ч. 347)

МАЛ СОМ, МАЛ СОМ

Мал сом, мал сом, розмарнел сом,
люцким женом подавал сом,
медзи вербинами з люцкіма женами премарнел сом.
Вера то мне чкодзи тота люцка краса,
бо я свойо коні, та и газдоване подавал, розруцал,
себе не подумал же бим на стари дні ище хлѣба жобрал.

(Гнатюк ч. 351)

ПОВЕДАЮ ЛЮДЗЕ

Поведаю людзе же сом жена мерха,
же я ше не лапам ні до тканя перша.
Зато ше не лапам же би було гардо,
же бим не зламала сушедово бардо.
Сушедово бардо, кумово крошенка,
не гнет вони пойду з моей хижі вонка!
Таки мам крух платна, ест у нім три рифи,
не знам як мам ходзиц од тей велькей пихи.
Однешем на вашар, та го добре предам!
Чловек обчекуе, пенєжи рахуе.
„Жено моя мила, яка ши ми вредна,
цо през цалу жиму пейц сексери (за)предла!”

(Гнатюк ч. 343)

НЕДАЛЕКО КЕРЕСТУРА

Недалеко Керестура стала ше ми зла новина:
ей, жена мужа барз побила, ані вона йому плакац не дала!
Дзе го была – под комином! З чим го была – з мотовидлом!
„Уж я тебе вежнем до другей школи
кед не будзеш робиц по моей волі.
На фриштичок паленочки налесеш ми до скленічки:
‘Пий жено, пий, жено ма мила, же би ши ми всегда весела була!’
„На поладне, то маш знац, есц навариц а на стол дац!
А пополадню, и то можеш знац, зоз стола зобрац, мне побочкац!
А на вечар на шпацирку, полегаме на посцилку!
‘Шпи, жено, шпи жено ма мила!
Кед на рано станеш, биш ме не била!’

(Гнатюк ч. 349)

ДОМУ, ГАЗДО, ДОМУ*

„Дому, газдо** , дому, дому це жадаю,
твойо врани конї на яшльох гримаю!”
„Най вони гримаю, ша су научени,
пойду ютре орац як други кармени.
Бо други кармени оглядац ше буду,
а мойо су гладни, понагляц ше буду!”

(Гнатюк ч. 354)

ОЖЕНЄЛ ЖЕ БОДАЙ

Оженел же Бодай,
вжал себе жену хору, цо з ню ніч не можу.
Бодайова жена у поцелї лежи, Бодай ей не вери:
„Стань, жено моя, суко ленїва, ша це ніч не болї!”
Бодайова жена уж под греду лежи, Бодай ей не вери:
„Стань, жено моя, суко ленїва, ша це ніч не болї!”
Бодайову жену на теметов вежу, Бодай ей не вери.
„Стань, жено моя, суко ленїва, ша це ніч не болї!”
Бодайову жену уж до гроба кладу, Бодай ей уверел,
до жеми ше вдерел:
„Стань, жено, жено моя мила, ша це шицко болї?”

(Гнатюк ч. 356)

ЕЩИ ЄДНУ КВАТЕРКУ ПОПИЄМ

Ещи єдну кватерку попиєм, пойдзем дому, бабольку побием!
А я на ню з кийом, грозом, вона ше не бої!
Гарчки, миски сом потрепал, до карчми уцекал.
А дябол ше за буджаком до розпуку шмеє:
„А цо же то за господар же вон так газдує?”

(Гнатюк ч. 355)

ЖЕНО МОЯ МЛАДА

Жено моя млада, не гнївай ше на мнє!
Ша сом ци не попил твойо газдованє,
лем сом тото попил цо ми мой оец дал,
цо ми мой оец дал, цо ми нагаздовал.
Тебе твой оец дал краву та и целе,
кед ше му не пачи, най го себе бере!

(Гнатюк ч. 357)

* Т.є. *гибай дому зоз карчми*;

** Шпива ше и верзия: *Дому. шугай, дому.*

НЄ ОР, НЄ ШЕЙ, НЄ БУДЗЕШ МАЦ

„Не ор, не шей, не будзеш мац, придзе жима, будзеш жобрац!”
Не орал сом, не шеял сом; пришла жима, жобрал сом!

(Гнатюк ч. 359)

НА КОНЦУ БИВАМЕ

На концу биваме, прецо ніч не маме?
„Жено моя, жено, ти ми господариш!
Єден гарчок празни, други ніч не вари!”
„Ти, газдо, мой газдо, цо ши нагаздовал?
Цо ши нагаздовал – я то наварела!”

(Гнатюк ч. 360)

ВЖАЛ ШИ СЕБЕ, МИЛИ, З ПОДРАНУ ПЕРИНУ

Вжал ши себе, мили, з подрану перину!
Цалу ноц не спала, перину платала,
рано ше гнівала же ше не виспала.

(Гнатюк ч. 358)

ОЖЕНЄЛ ШЕ НЄБОРАК

Оженєл ше неборак, вжал вон себе небогу,
вжал вон себе небогу, цо нігдзе вжац не мог ю.
Кед конопи трепала, на Бога ше волала:
Панє, Боже, помагай, а з вечаром понагляй!
Витрепала три снопи, предай мужу конопи,
купиш себе надраги, будзеш ходзиц през бриги.

(Жганец ч. 60)

КЕД КОНОПИ ТРЕПАЛА

Кед конопи трепала, на Бога ше волала:
„Панє Боже, помагай, а з вечаром понагляй!
Витрепала три снопи: „Предай, мужу, конопи!
предай, мужу, конопи, куп ти себе надраги,
куп ти себе надраги, будзеш ходзиц през бриги!”
Кед му гачи мерала, до сушеда бегала:
„Яй сушедо, сушедо, укажце ми як треба!”
„Дзе ци игла и цверна? Укажем ци як треба.
Же биш була сетліва, штири рифи до кліна!”
А вона ше змилєла, и пяти пушєла!
Загла гачнік од шуха да му клуби не чуха.

А кошуля з поньвички да му плеца не жуля.
Однесла их мужови, так му крашне гутори:
„Ту ци гачи удесни, анї им клїн не цесни!
Облекай их на себе!” Радує ше аж гребе,
же ма гачи удесни, анї му клїн не цесни!
Сушеда ше ужера: цо то идзе за створа?
А то сушєд у гачох як даяки макранцош!
Кед му гачи зварала, до кошара складала,
з крижним дровом бухала, до комина вишала,
до комина вишала би их буря не вжала!

(Гнатюк ч. 315)

ЯЙ, БОЖЕ МОЙ, ПРЕБОЖЕ МОЙ

Яй, боже мой, пребоже мой, млада сом ше одала,
пияніцу, лумпаніцу за мужа сом достала.
Вечар пойдзе, рано придзе, шицки карчми обидзе.
„Гибай, мужу, гибай дому, дзеци плачу од гладу!”
„Идз ти, жено, идз ти дому, дай им води од гладу!”
„Гибай, мужу, гибай дому, писар пита порцію!”
„Идз ти, жено, идз ти дому, давай хижу на бубень,
а я ище, жено моя, тото винко пиц будзем.
Жено моя, кед я умрем, дзе же ти мнє поховаш?”
„До пиньвици медзи судзи, дам ци фляшку медзи зуби,
там ти будзеш спочивац!”

(Записал Иван Лікар, Миклошевци)

АМЕРИЦКИ ПИСНЇ

АМЕРИЦКИ МЕН

Америцки мен, робим кажди дзень,
ровно вше рахуем, ровно вше рахуем
кельо пришпоруем - на педу!
З краю лїст достал бим им цо послал.
„Причекай, апочко, напишем писмочко,
пошлем ци петицу - на педу!”
Мой калап стари лєци ми з глави.
Шмати мойо шмати, шак сце сами плати,
купим себе нови - на педу!
Як пришла педа, нїч нам не треба.
Палє: ту долари! Дай полни погари
да ше напиєме - на педу!
Як ше напили, та ше побили.
Вечар до лакоти, рано до роботи,
будзе ище питка - на педу!

(Тон ч. 25)

ПОШОЛ МОЙ МИЛЄНКИ

Пошол мой милєнки, пошол до тей Америки,
нїч ми инше не зохабел, лєм жаль превелїки.
Америка вихвалєна, широм розглашена,
єст там у ней досц шицкогo, але цо ми з того.

(М. Каменїцки, РК 1993, 53)

ДОБРЕ У ТЕЙ АМЕРИКИ

Добре у тей Америки, лємже не каждому,
але нашому газдови, бо є ту зоз жену.
Яй, газдо наш, як вам добре, при газдинї лежиц,
а я мушим гу нигерки кажди вечар бежиц.
Кед я идзем од нигерки, а фабрика труби,
а газдиня ме випатра, уж ше єй не люби.
„Не барз маце ви, газдиньо, з главку покивовац,
лєм требало вчера вечар дакус посановац.”
Як я це знам посановац, ти, мой бурдинкошу,

сцела сом це раз побочкац, а ти почал сцекац.
 А teraz ми ніч не гутор, бер ше до роботи,
 ша чи ше то так нескоро од нигерки ходзи?
 До роботи я не пойдем, робиц сом не годзен,
 бо я вера през цалу ноц зоз нигерку бродзел.

(Яким Олеяр, Шветлосц 4/1976, 383–394)

ЧЕРВЕНА КУРОЧКА

Червена курочка, били когут, прецо це, моя мила, не мож забуц?
 Не забудзем я тебе, анї ти мне, бо як мне, так и тебе младосц гине.
 Пошол я з Краю до Америки же бим там заробел у фабрики.
 Заробим я у ней сто долари, пошлем я до Краю моей пари.
 „Посилам ци, жено, сто долари, купуй ти хусточки гоч гадвабни.
 Облеч ше, прибор ше, забудз бриги, шак твой муж зароби у фабрики.”

(Бинд-Кост 96; Жганец ч. 104)

ЗАШВИЦЕЛО СЛУНКО ЯСНЕ

Зашвицело слунко ясне зрана на ягоду,
 ишла една млада жена на студню на воду.
 Ишла вона виплакана, шпива писню стару:
 „Нацо ми є таки живот кед я не мам пару.
 Вельо у нас млади жени на чарно ше ноша,
 ище вецей таки дзеци, цо през оцох ходза.
 Оцове им в Америци лем пенєжи троша,
 легко ше то америцки пенєжи потроша!
 А я млада и желена, шерцо у мне гине,
 а мой человек дзеш за морйом з другу жену жие.

(Бинд-Кост 28)

НАШТРЕД АМЕРИКИ

Наштред Америки карчма мурована,
 у ней пию хлапци до билого рана.
 Пию вони, пию и так ше згваряю:
 „Поме, браца, поме до нашого краю!
 Бо у нашим краю так людзе думаю
 же у Америки пенєжи згартаю.
 А у Америки чежко треба робиц,
 на сто дваец вата под жем треба сходзиц.”

(Бинд-Кост 28; Тон ч. 274)

ПОД СТРЕХУ ШЕ ГНІЗДИ ЛАСТОВКА

Под стреху ше гнізди ластовка, каждая млада жена циганка:
 бо вона ше мужу зарека же ей уж не треба человека.
 „Идз ти, мужу, до Америки, не бой ти ше за мене навикі:
 ша я твоя верна супруга, вера я не така як друга.
 Не бой ше, мой мужу, ти за мене, не зробим ци ганьбу, вера не,
 а кед бим ци дацо зробела, най не будзем нігда весела.”
 Не прешло то тому тадзень-два, млада жена иншак поведа:
 „Пошол мой мили муж зоз Краю, придз навечар гу мене, шугаю!
 Будзеш бочкац лічка червени, ша су уж вше красши з ешені.”
(Бинд-Кост 25; Жганец ч. 77)

ПОМЕ, ХЛАПЦИ, ПОМЕ

Поме, хлапци, поме до тей Америки,
 и я пойдзем з вами док попредам бички.
 Бички попредани, а пенєжи мало.
 Мушиш дац и краву и цо ци остало.
 Плачем я и жена, моя мила душа,
 так то плачу шицки, шицки цо пойсц муша.
 Не плач, ти, женочко, ша ми ше врациме
 док у Америки дакус заробиме.
(Тон ч. 120)

ПОМОЖ, БОЖЕ, ПОМОЖ НАЗАД ДО ЕВРОПИ

Помож, Боже, помож назад до Европи,
 теди порахуєм америцки кроки.
 Як их порахуєм, каждому накажем,
 же до Америки най идзе лем блазен.
 Бо Норт Америка, жем є превеліка,
 та ше по ней скита хто не зна языка.
 Так и я ше скитал мешац и два тижні,
 Аж ми поспадали з моїх ножкох чижми.
 Чижми поспадали, шмати ше подарли,
 тедик ме Енглийци до роботи вжали.
 А так ми плацели по долару на дзень,
 так себе думали же то Руснак блазен.
 Вец ми подвисшели дваец и пейц центи,
 а так ме прагали як мулу до штверци.
 Бо мула у штверци чежко цагац муши,
 так и кажди Руснак чежко робиц муши!

Чекай, Руснак, чекай, будзем я це прагац,
кед ти зоз Европи ту пришол зарабяц.
Еще ме прагали як вола до ярма,
а ви, людзе, верце же то иста правда.

(Бинд-Кост 28-29)

У ПИЦБУРГУ ТАКЕ НОВЕ

У Пицбургу таке нове: пию винко брацикове.
Пию винко, а черкаю, ручки себе подаваю:
„Напий ти ше, напий вина, не барз часто ту госцина.
Як зарабяш, як газдуеш, кельо на рок пришпоруеш?”
„Не мам я ше з чим похваліц, не мож ані шицко ганіц.
Ані зоз злим, ані з добрим, кед под жему чежко робим.”
Як широти зме остали, шветом зме ше лем блукали,
але кед зме ше стретали, ручки себе подавали.
Ручки себе подавали, з погариком почеркали,
з погариком почеркали, смуток з винком розогнали.

(Тон ч. 277)

НА МОРЮ

Кед я ишол з Америки дому, гуторел сом попови нашому:
„На галиї барз крашне ховаю: Хто там умре, до моря пущаю.
Його цело риби осдаю, а косточки по морю пліваю.
Його жена, дзеци дому го чекаю!” „Дзеци мойо! Жено! Дому ме не чекай!”

(Гнатюк ч. 407)

ПИСНІ З КАЖДОДНЬОВОГО ЖИВОТА

ПИСНЯ О ГНАТЮКОВИ

Тот пан з Галиції вон новти списує;
док новти та новти, а вец приповедки.
Кед му нешка приповеда, а вон ше ей пита:
„Чи ви вельо знаце, чи ви вельо знаце?
Лем себе думайце цо найвещей знаце”.
Юла Байберова, вона лем сто знала,
вона лем сто знала, уписац му дала.
Юла Байберова ище надумала,
дас штири лебо пейц уписац му дала.
Нина Янканїна вона так думала
же вона будзе знац голем и за мешац,
а вона так знала: едно дополадня.
А вецка гварела: „Панє, я не годна!”
А андя Илькова вона так ше строї
же вона панови новти погутори.
„Яй панє, яй панє, цо же ви думаце
же ви тельо вельо новти списуєце?
Чи з нас шмих робице, чи ви нас хвалїце
же сце тельо вельо новти написали?”

(Гнатюк ч. 361)

О ПАРОХОВИ

Тот наш парох стари вон барз справедлїви,
вон започал людзом як би швета отримовац.
Настал август, кед тлачидба, пришло швето Преображение.
Гваря парох машинистом: „Ютро мойо витлачице!”
Преображение славне швето!
Иду до церкви людзе облечени.
Керестурски парох идзе дому од машини з поля
щицок од праху окурени.
Людзе ше з нього нашмеваю:
„Подзме и ми до поля дацо робиц
кед наш парох благородни
може и шме на машини жито тлачиц”.

(Гнатюк ч. 362)

О ДОХТОРОВИ

Керестурски пан дохтор добри человек, добре людзох порадзи;
кед го не волаю гу хорому, та ше з людзми повадзи:
„Яки ви сце, людзе, ви инше не знаце!
Кед вам дахто хори, до Куцура бегаце!”
А людзе ше вигваряю хтори як найлепше знаю.
Єдни одповедза: „Ми, пан дохтор, ми нїгдзе не були!”
Други одповедза: „Пан дохтор, ви ше не гнївайце,
бо ви од хорого за својо ліки вельо зактеваце!”

(Гнатюк ч. 364)

О НОВТАРУШОВИ

Керестурски пан ковтаруш добре шор провадзи,
кед гу ньому пойдзе непоучени человек, вон го добре порадзи.
За тоту ствар людзе би го барз любели,
але прави варошки дом*, та го людзе омержели,
бо дванац форинти на хижу, на ферталь жеми
вещей плациц наруцели.
Наш новтаруш керестурски славни,
познаю го и у Кули цо найвекши провкаторе.

(Гнатюк ч. 365)

О УЧИТЕЛЬОВИ КАМЕНЦОВИ

Керестурски пан учитель вола ше Каменца.
То учитель добри, медзи людзми чесни,
добре учи дзеци тоти цо найвекши.
Не бие, не ганьби, лем их научуе;
хторе раз не пойдзе, дораз го штрофуе!
Пан Каменца то учитель славни!
Кед би ше сцел женїц, мал би руски дзивки штири-пейц богати.
„Пан Каменца, учителю добри, да не ви сам сцели,
та би гармонию** не препровадзели!”
Наш пан дзияк нови учел хлопох та и жени,
пан Каменца ше подняли подучовац дзеци:
вичитали себе осемнац дзивчата,
одзелели себе дваец и двох хлапцох,
барз поприберали гармонию з гласом.
Кед владика пришол, барз ше му любело

* валалска хижа, општина

** хор

же у Керестуре таки глупи людзе
Тераз научели – гармония будзе!

(Гнатюк ч. 367)

НА РИСКАШИ

То пештански панове, пришли вони на Рискашу в гайове.
А як вони посходзелі, крайнім ярком шпациралі.
Крайнім ярком шпациралі, та Рискашу опатралі.
Тот пештански перши пан Гуляшови поздравкал,
а Гуляш ше зрадовал, та му крашне дзековал.
Другим ярком шпациралі, та Йовшкову регименту керовалі.
А Йовшка ше погнівал, на Гуляша одказал:
„А ви, Гуляш, думаце же найкрасши дзивки маце,
та ше зоз панами пештанскима розгваряце!”

(Гнатюк ч. 385)

А КЕД У КОЦУРЕ ЯРАШ ПОМЕРАЛИ

А кед у Коцуре яраш померали,
смутно їх дзивчатка дораз зашпивали:
„Кед у Керестуре яраш помераю,
дораз коні, крави людзе попредаю.”
„Дзе же ви, регрути, шицки ше зберайце,
та ви нам тих панох гетка одпорайце!
Наберце, регрути, цегли до рукавох,
бийце енджелірох, бийце поверх главох!”
„Уж пред нашу краву буду празни яшля,
не предаш ти, жено, нігда вецей масла!
Вижень штири швині до пустей доліни,
не наеш ше, жено, зоз дзецми сланіни!”
Крича жени, крича, барз су нагнівани
же чом енджеліре яраш померали.

(Гнатюк ч. 382)

БИТКА ЗОЗ ЖАНДАРАМИ

Поме, браца, поме пиц, поме ми ше порадзиц,
порадзме ше з качмаром, не дайме ше жандаром,
бо жандаре барз бию, з ланцуцками сцискаю
аж нам нохци спадаю!
Попиеме пол галви, даме ми им по глави;
попиеме и по два, поламеме им ребра;

попиєме и по три, поламеме им косци;
попиєме по штири, витаргаме им жили.

* * *

А [*жандаре*] Горняка влапелї, до гарешту руцелї.
Горняк у уяшу, Олекса у бунди,
ещи вони ведно у гарешту не булі.
А Дудога побилї аж му косци погнілі!

(Гнатюк ч. 391)

СКЛАДАНЄ НА СЛИКИ ФРАЄРОХ

Наконєц валала вельки дими стоя,
коцурски дзивочки о три шори стоя.
Стоя вони, стоя, на фарбу складаю,
хтора грош, хтора два, хтора по таляру.
Мелана Бучкова сама таляр дала,
па себе милого вимальовац дала.
„Маляре, маляре, крашне омалойце,
Фарбу не сануйце, фарбу не сануйце,
кед вам мало будзе, на мне ше бизуйце!”

(Гнатюк ч. 400)

НАДЬОРДЬОВА

Гоя, гоя, паперова, красна дзивка Надьордьова!
Красна, красна, бо є била, бо до поля не ходзела.
Бо до поля не ходзела, чарни баршонь не ношела,
лем желени и червени би ю любел Чельовски Яни.

(Гнатюк ч. 399)

ХУДОБНИ ПО ДЗЕЛІДБИ ЯРАШОХ

„Ви, художни жени, чом так плакали
кед нам енджелїре яраш померали?
Ви, художни жени, ви мирни будзеце:
гуски на наш яраш гонїц не будзеце!
Худобни мацери горко заплакали:
„Штири лебо пейц художни мацери дзивки одаваме,
дзе же ми вежнеме пиря до перини?”
„Усип своєй дзивки плеви до перини,
ша вона ше вишпи кед придзе з надніци!”
„Худобни мацери, цо робиц будзеце?
оздаль зо своїма художними дзецми од гладу помреме!?”

Не даю нам пущиц краву до ярашу.
 нем сабат нам пущиц да нам гуски пашу!”
 Гуски залогую худобним мацером!
 Кед худобна мац гуски не одплаци,
 придзе ей егзеквент, стане ей гу дзвером.

(Гнатюк ч. 381)

О ШАНТАНІ

А Шантова пегава за хлапцамі бегала,
 за хлапцамі бегала, йоргини им давала.
 Кед дзівчата питалі, ані пупча не малі.
 А тот кабат шнурковани, далі на ньго ферталь жеми
 а тот венец по пети, а то Ганчи од тети.
 А Шантова барз пишна, за Мию би барз ишла,
 А Мияня ю не сце – за другога пойсц не сце!
 Кед не будзе Мийова, але будзе Гудакова.

(Гнатюк ч. 401)

КОЦУРСКИ ДЗИВЧАТА НАСТРАДАЛИ

Коцурски дзівчата настрадали,
 шицок пенез на бицигли подавали.
 А тэраз кед ше зиду,
 ровно ше бициглуую з бициглами.
 Бицигла им ценко, ценко швици,
 нина бициглуе по пажици.
 „Ой, ниночко, станьце ту,
 обрациме дакус ту з бициглами.
 Кажда дзівка, а и нина наша,
 купела бициглу од Чордаша.
 Шкапуляри на карку,
 з бициглами до ярку, з бициглами.

(Чордаш ч. 52, Петровци)

ДОБРА ВОДА, ДОБРА

Добра вода, добра, але не коцурска,
 лем то вода добра тота керестурска.
 Не зато є добра же бим зоз ней пила,
 лем є зато добра же мам там фраера.
 Яй, Боже мой, Боже, як ме огваряю
 тоти стари баби цо робиц не маю.

(Гнатюк ч. 404).

ЖАРТИ ЗАРОБОК

Кед я ше перше лето поєднал,
далі мнє там, далі куру шара-буру,
кура ходзи, а курчата водзи.
Кед я ше друге лето поєднал,
далі мнє там, далі качку рапотачку.
Моя кура шара-бура ходзи, ходзи, а курчата водзи.
Кед я ше треце лето поєднал,
далі мнє там, далі, далі мнє там гуску.
Тота гуска воду плюска, тота качка рапотачка,
тота кура шара-бура ходзи, ходзи, а курчата водзи.
Кед я ше штварте лето поєднал, далі мнє там целе.
Тото целе з хвостом меле, тота гуска воду плюска, итд.
Кед я ше пияте лето поєднал, далі мнє там барана.
Баран скочел на рам, а з рама на патку,
зламал себе у задку лопатку.
Тото целе з хвостом меле, тота гуска ...итд.

(Гнатюк ч. 410)

ИШОЛ ЧЛОВЕК З ФИЛІПОВА

Ишол человек з Филіпова,
шпивал себе боски слова, цинделари, цинделари, брум, брум!
И дзеци му помагалі, брум, брум!
И дзеци му помагалі док му з торби не вибралі,
цинделари, цинделари, брум, брум!
„Дзеци, дзеци, дявол з тебе,
идз до людзох, питай себе!”
Цинделари, цинделари, брум, брум!
„Кед сом постал кавалером, брум!
Кед сом постал кавалером,
мал сом бирки за галером”.
(Стих глаши и так: *мал сом уши за талером.*)
Цинделари, цинделари, брум, брум!
„А бирки ше розигралі, брум.
(У другей вариянти: *а уши ше розигралі...*)
А бирки ше розигралі,
щицок галер розтаргалі”.
Цинделари, цинделари, брум, брум!
„Шицок галер розтаргалі, брум!”

(Гнатюк ч. 411)

МАЛА Я ФРАЄРА ГОДЗИНКАРА

Мала я фраєра годзинкара, цо правел годзинки аж до цара.
Годзинка ми не сцела биц, мала я фраєра, тєраз не мам ніч.
Мала я фраєра як єдного ташка и то ми го жєдла сушєдзина мачка.
Бодай тота мачка тристо дяблєх жєдла!
Не мала цо єсц, фраєра ми жєдла!

(Гнатюк ч. 415)

ВОЛАЮ МЕ ЗА ПИСАРА

Волаю ме за писара, розтаргани сом.
Три фєрталі жеми мам, а зарєнка ніч не мам,
єщи людзе поведаю: „Велькоможни пан!”
Штири коні дома мам, стоя воні у хлїве.
єщи я сом за ніх длужєн тристо таляри.
Красни гинтов дома мам, з тим сом велькоможни пан,
стоя жидзи на улїци: „Заплац же го нам!
А ту ци є, слава Богу, велькоможни пан!”
Штири пані дома мам, цо ме воні милую,
цо я з німа кажди вєчар прєшпацирую.

(Гнатюк ч. 416)

ПИСНІ О ЖИВОТИНЬОХ

ВРАБЕЦ И ВРАНА

Шедзел врабец на косцеле яко младенец,
прилещела чарна врана, дала му венец.
„Але я це, врано, не сцем, чарни ноги маш!”
„Ані я це, врабец, не сцем, вельо карти граш!”
„Я преграєм два-три гроши, то ми не вельо,
але ти ше не чесала седма недзеля!”

(Гнатюк ч. 419)

КЕД ШЕ СТРАКА ОДАВАЛА

Кед ше страка одавала, шицки птахи поводала,
лем забула сову сваху, не волала ю на свадзбу.
А сова не була пишна, и сама на свадзбу пришла,
шедла себе наверх пеца, та по швабски приповеда.
А врабец ю вжал на танец, поламал ей мали палец,
да не були други госци, витресол би зоз ней косци.

(Зазначена од старших у Керестуре; и Гнатюк ч. 420)

ПТИЦИ ПРИ РОБОТИ

Голуб житко шее, очко ше му шмее;
фаркашица бранї, фаркаш ю заганя.
Баба житко жне, дїдо снопки вяже.
Пульки снопки вожа, пуляки брадло ложа;
гуски адязую, гунари им розказую.
Швинї тлача, корнази сламу влача;
магарица веє, магарец ше з ней шмее же недобре веє.
Крава миши, буюк ей води ноши;
мачка садза, мачата ше з ню вадза же недобре садза.
А кед хлеб упекли, шицки з нього едли.

(Гнатюк ч. 425)

КОМАР И МУХА

Комар ше залецел же ше будзе женіц,
 муха ше му обецала же му будзе жена.
 О тей славней свадзби вони ше згварели
 и на тоту славну свадзбу госцох поволали.
 За старосту гавран, а за свашку сова.
 А и чарна блиха, вона ше дознала,
 шедла себе до гинтова, а так понагляла.
 А и била гніда фартух опасала,
 папучи на ноги здзала, казала грац немецку.
 Вжал ю врабец на танец, зламал ей мали палец.
 „Да не були ти госци, витресла бим з тебе косци!”

(Гнатюк ч. 421)

КОМАРОВА СВАДЗБА

Зажурел ше комар, сцел вон ше женіц,
 муха ше му обецала за жену му буц.
 Видзи муха комара, молодца дричного,
 през жадного думаня сце пойсц вона на ньго.
 А гавран бул староста, свашка була сова.
 лішка була кухарка, мачка була дружка.
 А та била гніда фартух опасала,
 папучи на ноги вжала, а так танцовала.
 На ту славну свадзбу госцох поволалі,
 не малі воні цо есц, розисц ше мушелі.

(Гнатюк ч. 421)

ИДЗЕ БАРАН ПО МОСЦЕ

Идзе баран по мосце, неше дудви на хвосце.
 „Дзе ти идзеш баране?” „До Кракова мой пане!”
 „Цо там робя панове?” „Бию кури по дворе!
 Шлепи Циган коня куе, а з батошком почмигуе:
 чмиг-бик, а-ти-тати вон.
 (У другой верзії остатні стих глаши:
 чмиг-бик, а-ти-тати вон, забил бабу дзвон.)

(Гнатюк ч. 428)

**РЕЧНИК МАЊЕ ПОЗНАТИХ РЕЧИ
СЛОВНИК МЕНЃЙ ПОЗНАТИХ СЛОВОХ**

Б

- баламута** – надурністи человек
- барбора: гора барбора** – назва гори
- барвенок** – файта вичножелсного квеца
- бардо** – ткацки прибор (през бардо ше предзиваю нітки зоз хторих ше тка платно)
- баршонь** – 1. платно зоз мегку мохоткасту поверхноспу;
2. пантліка з баршоньового платна
- Батина** – место при Дунаю при хторим ше у
Народноошлебодительней войны водзели чежки борби
- бегель** (окопани) – ту ше вируютно дума на декунг, ров як склонїще за воякох
- Белоград, Билоград и Билоград** – ту ше можебуц дума на *Београд*, але неясне хтора ше ту война описуе
- биреш** – человек хтори з фамелию жил на газдовим салашу и робел його жем
- бички** – буячки
- блажніц ше** – буц шалени
- блазен** – шалени
- боднар** – майстор хтори прави або оправя древени суди (гордови и др.)
- бойтар** – чобанов помощнік
- борг: давац дакому на борг** – давац дакому робу так же би другираз плацел (до будзе мац пенежи)
- боски** – божи
- брехац** (на дакого) – гуториц неправду
- бугни бугную** – обявюю мобилизацию
- Будзин** – варош у Мадярскей, Будим (нешка часц Будапешту)
- бурда** – пансион за роботнікох (у Америки)
- бурдинкош** – тот цо бива у бурди

В

- вандровац** – блукац
- варга** – стража
- вашилец** – файта квеца
- ведро** – кабел (за воду)
- вербовац ше** – пойсц служиц войско
- вербунг** – служене у войску
- вербункош** – тот цо ше вербуе, одходзи до войска

ершнік, вершнічок – часц кудзелі у формы паліці гу
хторей привязане влукно хторе ше предзе
вещ – ствар
вижинац – кошиц одн. резац траву и др. зоз шерпом або
косиром
вименіц (войка з войска) – викупиц войка же би не служел
войско
вименіц хижу – дац одн. вжац под кирию
вист – вистка, новосц
вистац долчок – стояци на єдним месце и направиц под
ногами долінку
виходзена дражка – з частейшим ходзеньом направена
дражка
вищовац – наявійовац, предвидзовац
водзиц ше – случовац ше
воїнски – восни
волки – воли
врабец – тащок
врани конь – чарни конь
врата: отверай, мамо, врата – дзвери
врецено – часц кудзелі на хтору ше накруца випредзена
нітка

Г

гадwabни – серб. *свилен*
гайнік – чувар польох и леса
гайов лес – лес
галба – фляша од коло 7 дл
галуз – младе древно; младнік; конар
гамишни – нсцири, лукави
гаргала – древени суд за воду
гарди – красни
гардо – крашне
гармония – хор
гарни – красни
гинтов – закрити коч, дилижанса
гніда – уша
гонвед – вояк мадярской пешадиї
гони – розстояне медзи двома дильовами у хотаре
(коло 800м)
гредя: под греду – наштред хижы
гримац: коні на яшльох гримаю – немирни су,
грижу яшля
грожне – барз
грозом – грожацы
грун – брег

Г

генция – гаайзибанска станіца
град – варош
грег – дутяндійош; **грегово** – дутяндійоше; дутяни
гришпан – файта квеца

Д

дамша – ладя
дзбан – гліняни суд за воду
днєш – нєшка
дол – доліна
долєц: **долєжеме** – помали дойдземе
долчок – долінка
дошпинтовац – допивац
дрични – красного росту, красни
дружина – дружтво
дружочки, дружки – млодово пайташки на свадзби
дручки – груби длугши паліци
дубина – древо дуб
дудац – гац на гайдох; **задудац** – заграц на гайдох
дудва – коровска рошліна; можливе же у старшей верзії
 писні *Идзе баран по мосце, нєше дудви на хвосце*
 место слова *дудви* було слово *дуди*, а то друга назва
 за муз. инструмент *гайди*.

Е

єгзеквент – судски вивершитель
єгзецирац – робиц воєну обуку
єнджелїр – геометер; инженер
Ертринген – место у Немецкей

Ж

жаблінски: **жаблінске польо** – вироятно: польо при
 Жаблю
жадни – ту: нїяки
жайворонок – шкорванчок
жалоба – ту: плахитка и под. як знак жалосци
желе – ліковита рошліна
желе: **на століку желе** – рошліна; квеце; у тей писні може
 значиц и *капуста*
жидзи – тарговци
жидлїчок – мали суд за чечносц, 1–2 дл
загациц воду – застановиц, преградзиц цек води
загон – парцела жеми
зажерац – патриц, закуковац
зажуриц ше – постац жалосни

З

залоговац – брац до залогу
занягац – охабиц
зарабровац – ту: завжац, залапиц (у войны)
зарекац ше – ту: одрекац ше
зарекнуц ше – у писньох: одрекнуц ше
зачениц млоду – на свадзби по полноци завязац млодей
 чепец (хусточку) на главу место венца
збавиц – вжац дакому дацо
звойовац – оп. **зарабровац**
звольовац – жиц шлєбодно, неспутано
зволя – шлєбодни живот
злскац ше – бац ше
Зорнічка – планета Венера

К

кавалєр: кед сом постал кавалєром – не цалком ясне
 значене слова
калафия – квеце *звоздзик*
каліна – файта древа
канджурки – покруцени власи, серб. коврце
кантар (*дем.* кантарик) – часц коньского серсану: кладзе
 ше коньови на главу
капац – препадац
карабин – пушка
карловски – тот цо при Карловцох
катона – вояк; буц **за катону** буц у войску
катоначка – жена хторей муж у войску
качац, (о)качац – „(ви)пейглац на сухо”: вирайбану и
 осушену шмату накруцену на розвалку когуляц по
 ребрастей дески
качац ше – гойсац ше
квартиль – биванє, по сербски *стан*
кватерка – судзина и мера од ¼ л
кедвешни – мили
кепень – давне хлопске облєчиво: файта мантила
кертис – заградар
кефовац (конї) – чухац коня зоз кефу (щєтку)
кий – кияк
кирвачни – кирвави
кладка – замчок
клобук – калап
клопота – брига
кляц ше (клеє ше) – ту: хиляц ше, зогинач ше
комар – суньога
коменция – витримованє

компания – 1. воєна єдинка у Австро-Угорській;
 2. дружтво
коханечек – мили
кошиско с. – пориско, ручка коси
країна – жем, держава
крац ше: *крає ше му шерцо* – несправо му, мучи ше
крижом – попрейга
крух (платна) – одредзене количество натканого платна
кудзель – справа за предзене
кукац – патриц

Л

лайбик – файта облечива без рукавох, серб. прслук
лакота – уживанє
ланц – мера за поверхносц жеми
лапац до войска – одводзиц хлопох до войска
ласка – любов
літери и літори – букви; слова
лобода – файта коровча
лопатка – *анат.* косц у задней часци першовей глібки
луг – гай, лєшик (коло води)
лука – пажица
лучка – лука, пажица
льовнік – клінок хтори трима колесо коча же би не спаadlo
 з осовини

М

мадра – жалудкова хорота
майоран – файта квеца
макрансц и макранцош – каприциозни чловец; дургов
мальовац (дакого) – рисовац дачий портрет
мангель – 1. прибор за пейгланє; 2. ровна поверхносц
 дачого
марморови – мраморни
марни – мали; кратки
марносц: од марносци – од вчасней младосци, од
 дзецинства
машировац – служиц войско; исц, крачац (о войску)
мен (англ.) – чловец
мерха – подла не вредна (жена)
минар – млінар
минарка – млінарова жена
мирка – судзина з хтору ше мера зарно, мука и др.
младенец – легинь
млєц: шерцо млєє – шерцо хоре
млїніца – млїн

млїнски камень – камени круг у млїну за млеце зарна
морд – забиване (у войни), борба
мотовидло – ткацки прибор
мочиц конопи – класц до води желени конопи же би ше
 влакно оддзелело од стебла
мрачиц ше – цмиц ше, змеркац ше
мула жс. – крижанец осла (магарца) и кобули
мулатовац – лумповац
мундур – вояцка униформа; вояцки шинел
муштра: катонацка муштра – воєна обука, вежба

Н

на орек оречни – навше, навики
наврациц – врациц, пригнац назад
нагоршани – нагнївани, зли
надодньом – вчас рано
надраги – панталони
напулькац – нагвариц, навесц
небога – сиротка, сегинь, нещесна
небожатко – сиротка, сегинятко
неборак – сиротка, сегинь, нещесни
нигер(ка) – человек (жена) чарней раси
новина – новосц
новта – писня
новтаруш – секретар валалскей управи у Австро-Угорскей
ногавица – ногавка панталонох
нягац – охабиц

О

оглашки вишли – паноец на концу служби пречитал
 хтора пара ше сце повинчац
огняна ладя – парна ладя *або* гайзибан
одберачка – жена хтора за косачом збера зоз шерпом
 жито и склада до снопох
одпораїц – одпаковац
окламац – спредведнуц
опушиц ше дакого – розисц ше з даким
орґони – орґулї
оровнїчок – файта рошлїни
острожки – черкотки на чижмох (на петох)

П

пава – павур
панске –кого державни або пански масток
параднїца – нялкошка

пасц (воли, овци) – мерковац на статок и др. док паше
патер – католицьки священїк
патка – муроване шедзиско коло руского пеца
патрони – кульки до пушки
пахоль – легинь
педа – плаца
пество: плакац з пества – плакац же би людзе видзели
Пешт – варош у Мадярскей, нешка Будапешт
пештански – з варошу Пешту (Будапешту)
пивніца, пивнічка – пиньвица
писани (заглавок и др.) – украшени зоз смугами,
цифровани
писок – писки
питка – пице, опиване
плахитка – поньвичка у хторей ше ноши трава и под.
плезир – можливе од мадярского plezier „рубец од рани”,
у опису войни: *не боїм ше кульох ні жадних плезирох.*
плєц – витарговац коров
плот: з гліни плоти градза – вироятно гліняни заклони
поваленїско – повалене, полєгнуте жито
поганяч – тот цо заганя воли же би не ставали кед ору
и др.
подзец ше – пойсц дагдзе; найсц ше дагдзе
подношиц (пушку) – дзвигац пушку
полтреца рочка – два и пол роки
попел – гар, пирня
поручац: поручам це Богу – охабям це на Бога
Прайз – Прус, тє. держава Пруска
прахно – суха печарка з помоцу хторей ше подпальовал
огень
працанє – розход
предзен(к)о – одредзене количество напредзеной нїтки
прєспац ше – страциц венок (о дзивки)
придани и приданци – ту: госци на свадзби по млодовеї
страни
приклетни праг – праг на уходних дзверох до приклетя,
тє. першей просторїї у хижи
приставац (за дакого) – буц пара дакому
пришагани – винчани
провкатор – адвокат
птах – птица
пукац: дацо посадзене у жеми пука – почина сходзиц

Р

- рам** – файта поліці на муре за одкладане, вишане судзини
- рапотачка: качка** ~ – качка хтора часто выдава глас
rap-rap
- рачковац** – цагац ше по жеми операюци ше на ручки
(о дзецку хтори ище не ходзи)
- регемента и регимента** – воєна єдинка у австроугорским
войску, полк
- режнік** – месар: *воїнски дохтори вельки ремешніци,*
цело розжинаю, кулі добераю як яки режніци = воєни
дохторе вельки майстрове: цело розрезаю,
кулі вибераю як даяки месаре
- ремешнік** – майстор, ремеселнік
- Рискаша** – державни масток недалеко од Керестура
на хторим ше садзела рискаша; людзе ходзели з
Керестура на Рискашу на надніцу
- риф** – давна мера за длужину платна, коло 0,779 м
- роваш: присц на роваш** – присц на обрахунок
- розкоши** – задовольства, уживане
- розмарніц** – розтрошиц масток
- розтомилени** – мили, премилени
- розштреляц** – забиц, заштрелїц
- рокита** – файта рошліни
- рубане** – пасовиско дзе вирубани лес
- рубач** – женска сподня кошуля
- руковани** – заручени
- руменїц** – нєс – червенїц ше

С

- садзац** – класц загнєцени хлеб до пеца
- сановац** (старше **шановац**) зволю – почитовац шлєбодни
живот
- сексер** – дробна валута у Австро-Угорскей
- сентомашски** – нєшка: србобрански
- сереньча** – щєсце
- скала** – камена гора
- скриня** – лада
- служєбни хлеб** – хлеб хтори слуга заробел
- слути** – хторому однята рука або нога
- сподабац** – здабац
- сподобац ше** – попачиц ше
- спознац** – упознац
- справедлїви (очи)** – шири
- справодлїви и справедлїви** – правдиви, прави
- стрєжиц** (за даким) – мерковац на дакого, дочєковац
дакого

стуляц очка – заврець очка (на спаню)
сумовац – буць жалосни
сушиць главу дакому – мучиць, квиліць дакого

Т

табор – вояцки лагерь
таляр – австро-угорска монета
тарки – черяково древо з чарними бобкастима плодами
тащок – у народних писнях: птичка
тлачидба – час кед ше тлачи жито (на машини тлачарки)
Тренчин – валал на нашей Горніци
трепац (трець) конопи – на старинскей справи трушиць
сухи конопи и видзельоваць влакно
триски – фалатки древа хтори вилетуя спод шекери кед
ше рубе древо

У

урлап – вояцке одсуство
учинок – поступок

Ф

фалєчнік – нещири чловек
фаркаш – вовк
фатьол – файта наридко тканого платна
Фашенги – час од Трокральох (06/19.01) по початок
Велького (Велькокноцного) поста
ферталь (жеми) – осем гольти жеми (коло штири гектари)
фняла – квеце
форпост – предстража
фурверзняк – коч (на хторим перевозели погинутих)
фуяра – пицалка

Х

холера – напасць

Ц

цакомпак – шицки нараз
цент – стога часць долара
цера – дзивка
циберей ж. – старински напиток з отрубох
цинтор и цинторин – теметов
цисар – цар
цукер-покерай – колачи, лакотки

Ч

- чаков** – вояцка шапка у австроугорским войску
чествовац – давац чесц, почитовац
чипка – дзиркаста ручна работа як украс
чипкар – человек хтори по валалох предавал чипковани шмати
чопнар – тот цо на свадзби точи вино и др. госцом
чуга – файта мантила од дижджу

Ш

- шари** – шиви
шварни – красни; мили
швет вандровац – блукац ше по швецe
шибень – вишадла
шит(к)о – прибор за ошиване, пречисцоване муки и др.
шифа – ладя
шнурковани и шнуром шнуровани – украшени зоз шнурками
шога-нігда – нігда
штрофовац – карац
шугай – легинь
шух – мера за длужиму, коло трецина метера

Ю

- югас** – чобан

Я

- яворина** – явор *або* яворов лес
ягодача – ягодова палєнка
ядлов – ядловцов
ядловец: *горе ядловцом оре дзивче* – ядловцов лешик
яловка – млада крава
яраш – луки, пажници. До другой половки 19. вику яраши у валалох були заеднічки: шицки людзе могли на яраш пуцац статок, гуски и др. Вецка богати газдове одлучели подзелїц яраш: хтори мал вецей жеми, достал векши фалат ярашу, менши газдове достали менши. Безжеми селяне не достали ніч, та не мали дзе виганяц краву, гуски и др.
ярмо – древени рам хтори ше здзива волон на карк кед ше их прага
ярчани хлеб – хлеб з ярчаней муки

РУСИНСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ
РУСКИ НАРОДНИ ПИСНІ

наслови

ДЗИВОЦКИ ПИСНІ

Пача ше ми, пача.....	11
Дакого Бог цеши.....	11
Поведали людзе.....	11
Дармо ме ласце.....	11
Ей, нагнути конарики.....	12
А там долу хижка вибилена.....	12
Не будзем кашу есц.....	12
Хтора дзивка през фрасра.....	12
Дайце ви мне, мамо.....	12
Ишло дзивче до заградки.....	13
Кед я була мала.....	13
А хто видзел, а хто чул.....	13
А чия то лучка.....	13
А чий же то легинь як ружа.....	14
Була една герлічка.....	14
Була една панска лучка.....	14
У желеней заграденьки.....	14
Висока є гора.....	15
Ганічко мила, дзе ши ми була.....	15
Док я була ище мала.....	15
До нас, хлапци, до нас.....	15
Ей, минару, минару.....	16
Ей, спали би.....	16
Побил би це, побил.....	16
Там далей Яни лежи.....	16
Шугаю, шугаю, твоя мац шалена.....	17
Мац моя, мац моя.....	17
Шугаю з Тренчина.....	17
Нігда я то не верела.....	17
Кед сом ше ховала при своєй мацери.....	18
За нашу хижу високи гори.....	18
Заходз, слунко, заходз.....	18
Зашвицело слунко ясне понад леси.....	19
За ярчком мила чекала.....	19
Зволя моя, зволя.....	19
З Карловского поля мац ме дому вола.....	19
Зродзели ше тарки.....	19
Идзе ми недзеля.....	20
Наша хижка не мецена.....	20
Ишло дзивче по полю.....	20
Ишол козак до дому.....	20

Каліна, каліна.....	21
Ишло дзивче на воду	21
Качали ше гори, доли	22
Кед би чарни очка.....	22
Кед сом вчера вечар.....	22
Шпива ше и варянта.....	22
Кельо шпиваночки.....	23
Коло нашей хижи.....	23
Лепше тей дзивочки	23
Дзивка и гусаре.....	23
Мамо моя, мамо, лем ме єдну маце	24
Мамо моя, мамо, злскам я ше вноци	24
Мамо моя, мамо, я ше на це волам	24
Мили мой шугаю.....	25
Можеш, мили, можеш	25
На желсней траві паше дзивче пави	25
На полю конї ору	25
На тим нашим шоре	26
Не вер легиньови	26
Не мам анї гласу	26
Не одай ше, дзивче	26
Нескоро я пошла.....	27
Нїгда я то не верела	27
Одкаль слунечко виходзи.....	27
Кед я вчера под облачком стала.....	27
Шала я майоран	28
Преквитай, преквитай.....	28
Ой мешацу, мешачочку	28
Спод далекей гевтей гори	29
Чарни очи, чарни	29
Циган ше ми барз и пребарз любви	29
Попод наш облачок прелецела сова.....	29
Под лешиком бистра вода.....	30
Плела дзивка, плела лен.....	30
Пошло дзивче до загради.....	30
Пред нашим облачком.....	30
Дзивка любви гусарох.....	30
Поконєц валала фиялочки садза	31
Слухай, мили, слухай	31
Стало дзивче под ясином	31
Сциха, мили, не дуркай	31
Тей ноци ше ми пришїло	32
Тераз сом ше розскакала	32
У заградки дзивчатечко.....	32
Ту уж вечар.....	33
Черешенко моя.....	33

Чече вода, чече, шея гой	33
Чи то тота, чи не тота	34
Чия то заградка	34
Шпивала бим гласно	34
Шугайова матка	34
Шугайчко прешвечени	35
Шугаю, шугаю, пре тебе ме лаю.....	35
Югаше, югаше	35
Явор, явор.....	36
Яй, боже мой, тоти мойо черешні	36
Як ми будзе, так ми будзе	36
Мамо моя, мамо, цо я наробела.....	36
Якого сом милого достала	37
Мили мой за воду	37
Фуяра, фуяра, з билого явора	37
Дай ми, Боже, дай ми	37
Зровнай, Боже, зровнай.....	37
Ишли дзивки на ягоди.....	37
Мамо моя люба, купце ми голуба	38
Одай ше, дзивочко	38
Яй, Боже мой, Боже, яка я неглядка	38
Худобна ме матка мала.....	38
Сама сом ше не наздала	38
Гоя, гоя, бетеліна.....	38
А яка я красна бувала	39
За нашу заградку	39
Над гору високу голуби летаю	39
Шпивала бим ценко.....	39
Заграй, задудай.....	39
Ей, мили мой, мили	40
З карловского поля	40
За горами, за дубами	40
Яй, кед би то грегово очка предавали	41
Наконец валала	41
Под облачком в заградечки	41
Желени розмарин преквита	41
Кед сом ишла вчера вечар.....	41
Боже, Боже, цо ше водзи	42
Лайце ме, бийце ме.....	42
Мамо моя, мамо, я ше боім вноци	42
Жалі ше ми, жалі	42
Мамо моя, мамо, чом ме не одаш уж.....	43
А там далей	43
Шугаю, шугаю, яка то твоя мац.....	43
Вечар ми с, вечар	44
Виходзи Зорнічка.....	44

Фіяла, фіяла.....	44
Любуў ме, мили мой	45
Шерцо ми бануе.....	45
Од конца до конца	45
Шари гуски, шари	45
Жаль ми є, жаль ми є	45
Моя мац ме мала, жалошне ховала	46
Кед ше дзівче ода.....	46
ВЕНОК	
У желеним леше.....	46

ЛЕГІНЬСКИ ПИСНІ

Тото дзівче сушедово	47
Помали овечки	47
Ходзи Ганча по пиньвици	47
Шерцо мойо, чом так гориш.....	47
Поведз, мила, поведз.....	48
Кед я пойдзем швет вандровац.....	48
Билоград, Билоград	48
Очи мойо, очи, недобре патрице.....	48
Звольой себе, дзівче, при свосй мацери	48
Знаце же не вежнем хтору ви сцече.....	49
Конар смутней верби зогнул ше над квице.....	49
Боже, Боже, чи то не жаль	49
У лешіку при валале.....	49
Мамо моя, оженім ше.....	50
Кед я видзим красну жену дагдзе.....	50
Ганічко, Ганічко	50
Не зрубуй, не сцінай.....	50
Швітай, Боже, швітай.....	50
За горами, в тей доліне.....	51
Штири коні чарни.....	51
Дзівче, дзівче, била ружа	51
Не орем, не шеєм	51
Желсна калафія	51
Шугайчку, хлапче	52
Дунаю, Дунаю, жимна вода в тебе.....	52
Очи, очи, чарни очи.....	52
Не пойдзем я завчас зрана на воду.....	52
Шугай, шугай, шугайчку	52
Кед сом ішоў од милей (1).....	53
Кед сом ішоў од милей (2).....	53
На желеней пажіци	53
Ой пада пада росічка.....	53
Нет то красше дзівчаточко	54
Не так то ше стало як я розраховал	54

Нескоро я пошол.....	54
Недалеко од валала.....	54
Не думай, не думай.....	55
Коло мліна яворина.....	55
Мам сереньчу.....	55
Мац ме моя нагваряла.....	56
Керестурски штири дзвони.....	56
Когуцик яраби.....	56
Кед сом ишол през петровски цинторин.....	56
Кед я умрем, крашне ме ховайце.....	56
Гибай, Люпко, на капурку.....	57
Женел бим ше.....	57
За нашу заграду.....	57
Ей, не видно тот мой валал.....	58
Слунко виходзи.....	58
Ей, за лугом, за лугом.....	58
Добру ноц, мила моя.....	58
Газда будзем.....	58
Дубина, дубина.....	59
Думки мойо, думки.....	59
Добру ноц, добру ноц.....	59
Ганічко, шестричко, не скашли.....	59
Шугаю, шугаю, дому це волаю.....	60
Засадзел сом черешенку.....	60
Конічку мой шиви.....	60
Мила моя чарни очка мала.....	60
Дзивче, дзивче, били гришпан.....	60
Мила моя чарни очи мала.....	61
Гуторелі людзе.....	61
Ей, кед би ми, кед би ми.....	61
Пасол Яни три воли.....	61
Пас я кози, пас я воли.....	61
Ти тацку весели.....	62
Там на гори.....	62
Одхиль-ле, мила, облачок.....	62
Ступай, коню, ступай.....	62
Рада би я жену мац.....	62
Седем рочки я вас служел.....	63
Пошол би я до вас.....	63
Пошол шугай, пошол.....	63
Яка то барз красна ружа.....	63
Да ше то так стало.....	64
Я до леса желсного не пойдзем.....	64
Шпиваночки мойо.....	64
Шицким добре, шицким добре.....	65
Шерцо ме болі.....	65

Шедзи голуб на високей вербини	65
Чарна волна з билого баранка	65
Чарна горо, чарна	65
Ходзел я гу тебе	66
У желеним гаю дrevко так сцинаю.....	66
Идзе мили, идзе з леса	66
Ей, на роваш, мамо.....	67
Чече вода з явора	67
Не мам покою.....	67
На тим нашим полно	67
Дармо ме, мой оцц, до школи даваце.....	67
А я хлапец Капушань	68
Уж узрели червени ягоди	68
Яни наш, Яни наш	68
Шпиваночки мойо	68
Шпивай, дзивче, шпивай	69
Посадзел я черешенку.....	69
Орали би штiri волки (1)	69
Орали би штiri волки (2)	69
Полубел я шварне дзивче.....	70
Кед сом ишол вчера вчар од фрасрки.....	70
Ище раз, гей, пойдзем, мила, до вас	70
Калапчок гадвабни	70
Засадзел я черешенку.....	70
Ей, не видно тот мой валал.....	71
Ей, за лугом, за лугом.....	71
Ей, дзивчатка, чуеце?	71
Добру ноц, мила моя	71
Закукала куковичка	71
Мочи дзивче конопи.....	72
Не будзем так робиц.....	72
На конічку злати кантар.....	72
Дзивчино моя, напой ми коня.....	72
Под нашим облачком явор засадзени	73
Шугай, шугай, шугаічку	73
Оре хлапчик ту гору	73
Кед зме ишли з карчми.....	74
Хтора дзивка през фрасра.....	74
Дзивче, дзивче, дробна роса.....	74
Кед сом ишол коло вас	74
Фуяра, фуяра, надалско дзирки	74
Фуяра, фуяра о два, о три дзирки (1).....	75
Фуяра, фуяра о два, о три дзирки (2).....	75
Фуяра, фуяра, на фуяри дзирки	75
Чежко, Боже	75
Боже, Боже, чи то не жаль	76

Зашвицело слунко рано понад леси.....	76
---------------------------------------	----

ДЗИВОЦКИ И ЛЕГИНЬСКИ ПИСНЇ

На конїчку злати кантар.....	77
Дзивчино моя, напой ми коня.....	77
Ти пойдзеш груном, а я долїном.....	77
А дзе идзеш, Геленко, Геленко.....	78
Кед сом ишол коло вас.....	78
Жалї мойо, жалї.....	78
Ша я ци гуторел внєдзелю.....	79
А дзе идзеш, Геленко, Геленко.....	79

СВАДЗЕБНИ ПИСНЇ

Виходзуйце, пахолята, на тот нови двор.....	80
Шири явор конариска.....	80
Чийо же то конї.....	80
Плач, Павлинко, плач.....	80
В ширим полю грушка древка.....	81
В нашим дворе заградка желена.....	81
Виберай ше, сину.....	82
Витайце, витайце.....	82
Дайце ви нам, дайце.....	82
Дванац рочки мала.....	82
Ей, лежа, лежа барви барвенково (1).....	83
Ей, лежа, лежа барви барвенково (2).....	83
До пришаги єдно.....	83
Ей, плач ти, Ганчо.....	84
Ей, столїку яворови.....	84
Ей, у Ганїчки на дворе.....	84
Здрави оставайце, мацерино праги.....	84
Зишлї зме ше в новим родзе.....	84
Поведз ти мне, мила.....	85
Кед голубица лсцела.....	85
Кориточко за грош.....	85
Одкаль вчера вечар мешачок вишол.....	85
Отверай, мамо, врата.....	86
Подзме дому, гвари свашка.....	86
Прецо да ту єме.....	86
Смутней верби конар.....	86
Пришли ми ту як цо гвари.....	87
Чарни ташок лєци.....	87
Хто сце жену красну мац.....	87
Вибивай, мамочко.....	88
Як ми будзе, так ми будзе.....	88
Шлїдом, апочко, шлїдом.....	88
Барвеночки, барвеночки.....	88

Сходзи куколь зоз репчення	89
А кед панї млода	89
Така наша панї млода	89
За хижочку нашу копа шена	89
Шицок род ше зишол	90
Газдиня ше на приданцох гнівала	90

ВОЯЦКИ ПИСНІ И ПИСНІ О ВОЙНИ

Грالی Турци, грالی.....	92
Кед когути зашпивали.....	92
Мала матка три цери.....	92
Шеднем себе на враного коня.....	93
Пила бим, пила бим.....	93
По варошу драшичка.....	93
А мац надумала же ме будзе женїц.....	94
Дзе же тота проста дражка.....	94
Ей, гусаре, гусаре.....	94
За ту нашу заградочку.....	95
Кед сом машировал з Пешту до Будзина.....	95
Кед я ишол до вас.....	95
Кед я пойдзем машировац.....	96
Коло поточка дражка стої.....	96
Моя мац є стара.....	96
Мой оцц худобни.....	96
На Дунаю шмати прали.....	97
Не верим сам себе.....	97
Нїгда я не видзел.....	97
У гайовим леше.....	98
Горе скали, горе скали.....	98
Кед сом бул на варце.....	99
Од Дунаю на Прешпарку.....	99
А зомборска касарня.....	99
На гори, на гори.....	100
Зомборска касарня.....	100
На ярашу травица.....	100
Цо будземе робиц, катоначки жени?.....	101
На коньови злати кантар.....	101
Кед сом ишол з морда на вино.....	101
У широким полю катонаци стоя.....	102
Мили мой! Дзе же ши?.....	102
Подзце, хлапци, до войни.....	102
Мой оцц, моя мац, дали ме мальовац.....	103
МОБИЛИЗАЦИЯ	
Чарни очка, поце спац.....	103
Нїгда я не видзел.....	103
Кед ме до Осеку.....	104

Придз ме, мила, придз.....	104
Зволюме, пайташе	104
Штернастого року.....	105
Ей, кед я бул сегинь легинь катона.....	105
Уж бугни бугную.....	105
Штернастого року война ше почала	106
Ей, штернастого року.....	106
ВОЙНА	
Бегель окопани	107
Белоград, Белоград (1).....	107
Белоград, Белоград (2).....	108
Там под брещком	108
Зомборска касарня з ланцом опасана	108
Коло драги явор	109
Єдного мац сина мала	109
ЗОЗ ЛАГРУ.....	109
Ей, зоз Етрингену	109

ПИСНІ З МАЛЖЕНСКОГО ЖИВОТА

Боже мой, Боже мой, яка велька пиха.....	111
Чи то тота, чи не тота	111
Идзе Яни, идзе з леса	111
Собота, недзеля... ..	112
Попод наш облачок бистра вода бежи	112
Дай нам боже дай нам	112
Умарла ми жена	113
Другим граю, другим граю.....	113
Ей, нещесна godzina.....	113
Дала матка дзивку далеко од себе.....	114
Ей, одала ме уж матка за старого	114
Ей, червена ружа тройка	114
За хижочку нашу копа шена	114
Зашал я желсне	115
Зволя моя, зволя, дзе ши ше подзела?	115
Идзе дражка шляпава	115
Ище єден погар вина попиєм	116
Ище сом ше лєм оженел.....	116
И я ше одала.....	116
Кед по свадзби рано	116
Кед сом постал кавалером	117
Кед я пойдзем на яр на польо	117
Коліш ше, коліско	118
Кориточко за грош	118
Любел я ангела.....	118
Мили мой мужочку цо то будзе з нами	118
Мам я стару бабу	119

Нашим шором будзе у нас калдерма.....	119
Недалско у Дюрдьове.....	119
Не мам анї гласу.....	120
Не тот человек газда.....	120
Нескоро я пошол.....	120
Ой, жени, жени.....	120
Ой, то там на гори дубина.....	121
Поза гумна поза плот.....	121
Яй Боже мой, Боже, з високого неба.....	121
Я человек худобни.....	122
Кед би я ту бригу знала.....	122
Закукала куковичка в твардей ешенї.....	122
Моя посцель з билей ліпи.....	122
Жена моя, жена моя добра є.....	123
Верна жена.....	123
Як то, Боже, чежко през газди газдовац.....	123
Яй, чежки, пречежки тот камень млінски.....	124
Под мой кепень жени не легалї.....	124
Под облачком червени ягоди.....	124
Вечар ми є вечар.....	125
Оженел ше стари, шиви.....	125
Вжал сом себе дзивче.....	125
Яй, горе ядловцом.....	125
Вжал сом себе дзивче по оцовой страни.....	126
Оженел сом ше, поцешел сом ше.....	126
Придз до нас, шугаю.....	126
Мой муж идзе з ораня.....	126
Боже мили, цо мам робиц?.....	127
Чом ме, мужу, биєш?.....	127
Зволя ми є, зволя, нет ми мужа дома.....	127
Мал сом, мал сом.....	128
Поведаю людзе.....	128
Недалско Керестура.....	128
Дому, газдо, дому.....	129
Оженел же Бодай.....	129
Ещи єдну кватерку попиєм.....	129
Жено моя млада.....	129
Не ор, не шей, не будзеш мац.....	130
На концу биваме.....	130
Вжал ши себе, мили, з подрану перину.....	130
Оженел ше небрак.....	130
Кед конопи трепала.....	130
Яй, боже мой, пребоже мой.....	131

АМЕРИЦКИ ПИСНІ

Америцки мен	132
Пошол мой миленки	132
Добре у тей Америки	132
Червена курочка	133
Зашвицело слунко ясне	133
Наштред Америки	133
Под стреху ше гніздзи ластовка	134
Поме, хлапци, поме	134
Помож, Боже, помож назад до Европи	134
У Пицбургу таке нове	135
На морю	135

ПИСНІ З КАЖДОДНЬОВОГО ЖИВОТА

Писня о Гнатьюкови	136
О парохови	136
О дохторови	137
О новтарушови	137
О учительови Каменцови	137
На Рискаши	138
А кед у Коцуре яраш померали	138
Битка зоз жандарами	138
Складанє на слики фрасрох	139
Надьордьова	139
Худобни по дзелїдби ярашох	139
О Шантанї	140
Коцурски дзивчата настрадали	140
Добра вода, добра	140
ЖАРТИ	
Заробок	141
Ишол человек з Филїпова	141
Мала я фраера годзинкара	142
Волаю ме за писара	142

ПИСНІ О ЖИВОТИНЬОХ

Врабец и врана	143
Кед ше страка одавала	143
Птици при роботі	143
Комар и муха	144
Комарова свадзба	144
Идзе баран по мосце	144

ИЗВОРИ · ЖРИДЛА

1.

- Бинд-Кост – *Южнославянских Русинох народни писні*. Позбєрєли и ушорєли Дюра Биндас и Осиф Костєлник. Р. Керєстур – Нови Сад, 1927.
- Гнатюк – *Руски народни писні у записох В. М. Гнатюка*. Зрєдаговал и до друку пригєтовєл Дюра Лятяк. Руске слово, Нови Сад, 1972.
- Жганєц – Vinko Žganec, *Pjesme jugoslavenskih Rusina*. Tisak nakladnog zavoda Hrvatske, Zagreb, 1946. Повторєнє виданє: Rusinske pjesme. Harmonizirao i obradio dr Vinko Žganec. Savez Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske, Zagreb, 1996.
- ОКост – Осиф Костєлник, *Вибрани твори*. Руске слово, Нови Сад, 1981.
- РНК Заря – *Руски народни калєндар „Заря”*. Видатєль и властитєль: Културно-национални союз Русинох в Югославиї, Нови Сад.
- StRuth – *Studia Ruthenica* ч. 21/2016. Дружтво за руски язик, литературу и культуру, Нови Сад, 2016.
- Тон – Онуфрий Тимко, *Наша писня*. Интегралнє виданє кнїжкох I–III зоз преушорєну нотну часцу и IV кнїжки як новим додатком. Главни и одвичатєлни редактор Дюра Лятяк. Руске слово, Нови Сад, 1989.
- Чордаш – Янко Чордаш, *Руски шпиванки*. Союз русинох и Українцох РГ – КУД „Яким Гарди” Петровци, 2008.

2.

- Микола Каменїчки. *Воїна през руску народну шпиванку у Коцуре*. У: *Руски калєндар 2000, 155–156*.
- Иван Лікар, *48 руски шпиванки у рукопису, записани од Марії Мудри и Марії Лікар*. Миклошевци.
- Любомир Медєши. *Руски шпиванки о роботи*. У: *Руски калєндар 1993, 53*.
- Яким Олєяр. У: *Шветлосц 1/1989; Шветлосц 4/1976, 383–394; Шветлосц 5/2005, 86; Шветлосц ч. 6/1978*.
- Руски народни писні*. Главни редактор Витомир Бодянєц. Дом Култури, Руски Керєстур.
- Руснаци у швецє*. *Rusyns in The World*. Видаватєль и редактор Гаврил Колєсар, Киченєр, Канада.
- Янко Хромиш, *Квиток младосци*. Популарнє виданє. Дружтво за руски язик, литературу и культуру. Нови Сад – Коцур, 2005.

3.

- Дадєдни писні записали любитєлє народнєй поезиї Михал Лікар (Дюрдьов), Яким Хома (Р. Керєстур), Георг. Шарик (Коцур). Дадєдни писні у Зборнїку записани од Ганї Фейса (Коцур), Владу Ерделя (Р. Керєстур), Мирона Рамача (Р. Керєстур), Левони Скубан (Коцур), Якими Дудаша (1924, Р. Керєстур), Марії Лікар и Марії Мудри (Миклошевци).
- Народни поєтовє и авторє чийо писні вошли до Зборнїка: Макрєна Вадаски (1904-1990, Коцур), А. Горняк (друга половка 19. вику, Р. Керєстур), Петро Дудаш (1883-1955, Р. Керєстур), Силво Ерделї (Петровци), Афия Рац (1901-1993, Коцур), Янко Хромиш-Бачи Горки (1901-1966, Дюрдьов).

Придаване Зборнікa зoз Конкурсу Микoли М. Кoчишa шкoлярoм
у Нoвим Сaдзe (2020)

II

**ХРОНИКА ДРУШТВА ЗА РУСИНСКИ
ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРУ**

**ХРОНІКА ДРУЖТВА ЗА РУСКИ ЈАЗИК,
ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ**

**АКТИВНОСТИ ДРУЖТВА ЗА РУСКИ ЯЗИК,
ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ
2019. рок**

Януар:

- 06.01. – вистава зоз 14. подобовой и 17. дзединскей колонії „Стретнуце у Боднарова” у Галерії у Господінцох (зоз каталогом)
- 14.01. – до руских школох послати Календар змагання з руского языка и Конкурс о литературней творчосци М. М. Кочиша
- 15.01. – видрукована *Studia Ruthenica* 23, придати прикладніки до АПВ, Городу Н. Саду и послати до Репозиториюму НБ
- 17.01. – 12. шветочносц з нагоди означованя Национального швета Руснацох - 268 роки од подписованя Контракту о насельованю Руснацох до Р. Керестура (1751-2019) зоз культурно-уметніцку програму 19. 01. 2019. у Р. Керестуре
- 21.01. – початок настави у 2. полрочу у *Бранковим коле* зоз школярами штредніх школох у Новим Садзе (20-21 годзин)
- 23.01. – початок воспитно-образовних активносцох у 2. пол. предшколских дзецох у *Палчочки* у Н. Садзе (18-19 годзин)
- 25.01. – розписани Конкурс и за програми националних меншинох Покраїнского секретариту за культуру АПВ, Нови Сад
- 25.01. – пририхтоване звиту о закончуючим рахунку финансійних средствох зоз 2018. року у Рахунководстве Дружтва
- 26.01. – програма Дружтва за болгарски язык, литературу и культуру „Бугарияда” у Новим Садзе (Дружтво член КОО)
- 28. 01. – 10. схадка Форуму коло Фондациї Нови Сад 2021 ЕПК за 2019. рок у Городске управи за культуру Нового Саду
- 29.01. – у Новим Садзе умар др Драшко Редєп, литературни критичар, писатель и почитователь культурних активносцох у Новим Садзе
- 29.01. – розписани Конкурс и за програми у Городскей управи за культуру Новог Саду за 2019. рок

Фебруар:

- 05.02. – розписани Конкурс за програми у Општини Жабель за 2019. рок, дзе Дружтво конкурує за Подобову колонию
- 06.02. – контакти коло литературно-подобового конкурсу *М. М. Кочиши* у Дзединскей заградки „Палчочка”, Нови Сад
- 11.02. – секцийом Дружтва у наших местох послати звит зоз 2018. року и програма за 2019. зоз календаром рочніцох
- 12.02. – Инфо-дзень у Городскей управи за культуру Нового Саду коло конкурсох у 2019. року
- 18.02. – послати вимоги на конкурси до АПВ (2), Городу Н. Саду и до општинах Жабель, Шид и БачкаТополя (2) за 2019. рок
- 19. 02. – 43. схадка Координациного одбору дружтвох за языки, литературу и культуру и промоция часопису *НОВИ МОСТ 2*
- 21. 02. – Медзинародни *Дзень мацеринского языка* (UNESCO) и 45 роки Координациного одбору (1974-2019)

21. 02. – 1. схадка Управного одбору Дружтва зоз промоцію часопису *Studia Ruthenica* 23 и финансийним звитом за 2018
25. 02. – розписани конкурси за програмну діялносц Покраїнского секретарияту за образованє и национални меншини АПВ
27. 02. – однешени виданя Дружтва до Семинару за славистику и до Оддзелєня за русинистику Фиозофского факултету, Н. Сад
28. 02. – закончени литературно-подобови конкурс *М. М. Кочиши*, на хтори сцигло значе число роботох

Марец:

- 05-11.03. – Други саям кнїжкох у Новим Садзе, промоция виданьох дружтвох за язики КОО - 08. 03. 2018. року
- 05.03. – послати вимоги на конкурси до Покраїнского секретарияту образованє (1) и национални меншини (3) АПВ
- 07.03. – придати подаровани словнїки и други виданя Дружтва Етнографскому институту САНУ у Београдзе
08. 03. – програми з нагоди 8. марца, Дня женох у руских школах и предшколских установох
- 10.03. – 90 роки од народзєня Янка Чижмара (*Руски Керестур*, 10.03.1929), подобового уметнїка маляра аматера
- 11.03. – розпатране прилогах хтори сцигли на литературно-подобови конкурс *М. М. Кочиши*
- 14.03. – програма пошвєцена Мирославови Античови при памятнику-бисти у Дунайским парку у Новим Садзе
- 15.03. – 11 роки од шмерци Дюри Папгаргая (*Руски Керестур*, 11.11.1936 - *Нови Сад*, 15.03.2008) и схадка Секції у Р. Керестуре, положене квецє на гроби: Петра Кузмяка, о. Романа Миза, Силвестера Гачи, Михайла Зазуляка и Юлиана Рамача Чаму
- 18.03. – рочнїца народзєня др Мафтея Виная (*Руски Керестур*, 18.03.1898 – *Суботица*, 8.12.1981), писателя – Манифєстация „Яр др Мафтея Виная” у Суботици - литературни конкурси, промоції кнїжкох итд.
- 18.03. – подписани Контракт у Општини Жабель коло фин. средствох за Подобову колонию „Стретнуце у Боднарова” 2019. року
- 21.03. – Шветови *Дзєнь поезії* (UNESCO) додзельованє наградох зоз Конкурсу М. М. Кочиши у Основней школи у Коцуре
- 25.03. – додзельованє наградох новосадским школяром зоз Конкурсу М. М. Кочиши у ОШ „Дюра Даничич” у Н. Садзе
- 27.03. – Шветови *Дзєнь театралней діялносци* - театрални представи и унапредзєне театралней творчосци
- 28.03. – Нащива Основней школи „Васа Стаїч” у Новим Садзе и контакт зоз наставнїцу Ана-Марию Рац коло Змаганя
- 29.03. – Нащива Основней школи „Петефи Шандор” у Новим Садзе и контакт зоз наставнїцу Олю Яковлев коло Змаганя
- 31.03. – Законченє школских змаганьох з руского языка и язичней култури у основним образованю (календар МП)

Април:

02. 04. – Медзинародни дзень дзевинскей кніжки зоз цільом унапредзена литературней творчосци за дзеци
03. 04. – додзельоване наградох зоз Конкурсу Микола М. Кочиш у Господінцох, Дюрдьове и Новим Садзе
06. 04. – 10. Медзиокружне змагане з руского языка и язичней культуры у Основней школи у Коцуре зоз схадзку Активу наставнікох руского языка коло 19. республичного змаганя и 25. стретнуцох руских школох
- 07.04. – у Руским Керестуре умар Йоаким Надь (1961-2019), скорейши секретар Месней заедніци и почитователь Дружтва
- 08.04. – виписоване дипломох зоз Медзиокружного змаганя за 35 школярох од V по VIII класу у ОШ у Коцуре
- 09.04. – у Руским Керестуре умар Михайло Варга (1952-2019), член Дружтва, театрални и культурни творитель
- 10.04. – активносци Литературней секції „Штефан Чакан” и Секції Дружтва у Новим Орахове
- 11.04. – 80 роки од народзена Силвестера Гачи (*Петровци*, 11.04.1939 - Р. Керестур, 2.08.2008), хореографа
- 12.04. – 70 роки од народзена Любомира Медеша, *Руски Керестур*, 12.04.1949, етнолог, култ. діяча (Канада)
- 16.04. – дзень шмерци Миколи М. Кочиша (*Дюрдьов*, 1.12.1928 - *Нови Сад*, 16.04.1973), лингвисти, писателя и педагога
- 16.04. – дзень народзена Златици Няради, нар. Бодянец (Р. Керестур, 1956), редакторки, озн. през медіи на Радио НС
- 17.04. – дзень народзена проф. Гавриїла Г. Надя (*Стари Вербас*, 17.04.1913 - *Коцур*, 15.10.1983)
- 18.04. – у Београдзе додзелени *Златни значки* КПЗ Сербії, медзи добитніками и др Юлиан Рамач, пред. Скупштини Дружтва
- 18.04.- дзень народзена Амалії Хромиш (*Дюрдьов*, 18.04.1051 - *Нови Сад*, 14.06.2007), озн. през медіи на Радио НС
- 18.04.- дзень шмерци Ивана Ковача (1937-1992), композитора, музиколога, педагога, озн. през медіи на Радио НС
- 19.04. – на гроб о. Марка Малича, пароха зоз Бачинцох на Руским теметове у Ср. Митровици положена пам. плоча
- 19.04. – Општина Жабель уплацела 90.000,00 дин. за тогорочну Подобову колонию у Господінцох
- 23.04. – Шветови *Дзень кніжки и авторских правох* (UNESCO), литературни стретнуца и промоції кніжкох
23. 04. – у Новим Садзе дозелена Медаля чесци Екологийного руху Нового Саду др Радмили Шовлянски
- 24.04. – дзень народзена Якіма Сивча (*Руски Керестур*, 1935 -1987), наставніка музичного воспитаня, композитора
- 24.04. – дзень шмерци Меланії Маринкович (*Шид*, 1936 - *Београд*, 2014), культурного твортеля
- 25.04. – 85 роки од народзена Надї Волчко (*Беркасов*, 1934 - *Београд*, 1983), и 36 роки од шмерци таписеристкинї зоз Беркасова

25.04. – 10. програма „Препреково прољеће” (Препрекова яр), ГКУПД „Станислав Препрек” на СПЕНСУ, Нови Сад

Май:

- 03.05. – додзеловане наградох зоз Конкурсу М. М. Кочиш и придаване 7 дипломох зоз Медз. змаганя у Руским Керестуре
- 09.05. – Дзень побиди и Дзень Европи – информативно през медиї
- 12.05. – додзельоване наградох зоз Конкурсу М. М. Кочиш у Бачинцох и Шидзе и слово о Конкурсу; 110 роки Михала Ковача
- 13(11).05. – означоване 73-рочниці населованя Руснацох зоз Руского Керестура до Нового Орахова (1946-2017)
- 16.05. – 11. схадзка Форуму Городскей управи за культуру Нового Саду коло фин. програмох по конкурсох у 2019. року
- 21.05. - 70 роки од народзенья Мити Пушкарова, (*Нови Сад*, 21.05.1939 - *Дюрдьов*, 2004), подобового педагога, поети
- 21.05. – додзельоване наградох зоз Конкурсу М. М. Кочиш у Кули и придаване 4 дипломох зоз Медзиокружного змаганя
- 24.05. – програми у рамикох означованя Днѣох св. Кирила и Методия у рамикох рускей и других националних засѣднїцох
- 25(24).05. – дзень Основней и штредней школи „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре зоз школску програму
- 25.05. – 19. републичне змагане з руского языка и язичней культуры у Основней школи „Братство единство” у Коцуре
- 27.05. – виписоване дипломох зоз Републичного змаганя за 14 школярох VII и VIII класох у Заводзе, Нови Сад
- 29.05. – подписоване дипломох зоз Републичного змаганя и контракту о финансованю у Министерстве просвити у Београдзе
- 31.05. – рочница Славки Сабадош (*Р. Керестур*, 13. 06. 1967 - *Нови Сад*, 31.05.2004), наст/проф. руского языка у Новим Садзе

Юний:

- 08.06. – 18. Фестивал дзевинскей творчосци – културно-уметнїчка програма „Веселинка” у РКЦ, Нови Сад
- 10.06. – сцигли контракти (3) за средства зоз Покраїнского секретариату за национални засѣднїци-меншини, Нови Сад
- 11.06. – послати финансиїни звит коло Републичного змаганя з руского языка до Министерства просвити у Београдзе
- 12.06. – додзельоване наградох зоз Конкурсу М. М. Кочиш зоз школску програму у Савиним Селу
- 13.06. – Покранїски секретариат за образоване и нац. меншини уплацел 30.000,00 дин. за унапредзене штреднього обр. по руски
- 17.06. – додзельоване наградох зоз Конкурсу М. М. Кочиш за штредньошколцох у *Бранковим коле*, Нови Сад
- 21.06. – подписани контракт у Городскей управи за культуру Нового Саду за часопис *Studia Ruthenica* 24 у 2019. року (30.000)

- 22.06. – 80 роки од народзєня Мирослава Стрибера (*Дюрдьов, 22.06.1939 - Румунія, 24.04.1971*), поети, писателя
- 26.06. – схадзка Організаційного одбору 25. стретнуца руских школох у Бачкей Тополі и Новим Ораховє
- 28-29.06. – 58. фестивал рускей култури „Червена ружа” у Руским Керестуре зоз подобову виставу

Юлий:

- 01.07. – Завод за културу вой. Руснацох уплацел 20.000,00 дин. за виставу „Руснаци на подобовей колонії Боднаров”
- 02.07. – 100 роки Руского народного просвітного дружтва (РНПД) основаного 2.07.1919. року у Новим Садзе
- 04.07. – Городска управа за културу Нового Саду уплацела 30.000,00 дин за часопис *Studia Ruthenica*” 24, 2019. року
- 09.07. – Министерство просвити з Београду уплацело 60.000,00 дин. за Републичне змаганє з руского языка и язичней култури
- 10.07. – додзелованє припознаньох *Славка Сабadoш* и *Янко Олеяр* школяром у Руским Керестуре (Библиотека)
- 17.07. – Покраніски секретариат за образованє и нац. меншини уплацел 30.000,00 дин. за Стретнуце руских школох, 40.000,00 дин. за *Стретнуце у Боднарова* и 40.000,00 дин. за Литературне стретнуце у Бачинцох 2019. року
- 12-13.07. – 40 фестивал „Коцурска жатва” у Коцуре зоз вецей культурнима програмами
- 13.07. – уплата спонзора *Влашки промет*, Нови Сад 3.000,00 дин. за *Стретнуце у Боднарова* у Господінцох 2019. року
- 15.07. – дзєнь народзєня Юлиана Колесара (*Дюрдьов, 1929 - Канада, 1992*), подобового творителя
- 20.07. – 90 роки од народзєня Михайла Горняка (*Дюрдьов, 1929 - Београд, 2011*), дипломати, публицисти
- 23.07. – уплата спонзора Газдовство *Лазар Дюкич* зоз Господінцох 5.000,00 дин. за *Стретнуце у Боднарова* у Господінцох
- 24.07. – уплата спонзора *Земледільскай задруги* зоз Господінцох 6.000,00 дин. за *Стретнуце у Боднарова* у Господінцох
- 24.07. – Покраніски секретариат за културу уплацел 50.000,00 дун. за друкованє часопису *Studia Ruthenica* 24 у 2019. року
- 26-28.07. – 15. ювильейна подобова колонія „Стретнуце у Боднарова” и 18. колонія за школярох у Господінцох

Август:

- 01.08. – дзєнь народзєня Ивана Ковача (Руски Керестур, 1937 - Нови Сад, 1992), композитора, музиколога, педагога
03. 08. – Фестивал тамбурових оркестрох „Мелодії руского двору” у Руским дворе зоз подобиву виставу у Шидзе
- 04.08. – наша Служба Божа у церкви на Текийох
- 05.08. – дзєнь народзєня Евгєна М. Кочиша (*Дюрдьов, 1910 - Нови Сад, 1984*), писателя, прозаїсти

- 05.08. – день народzenia о. Силвестера Саламона (Беркасов, 1912 - Кливленд, ЗАД, 1988), священіка, писателя
- 06.08. – день нар. Ендія Варголи / Andy Warhol (Питсбург, Пенсилванія, ЗАД 1928 - Ньюок, ЗАД, 1987), сучасного маляра поп-арту русинского/русского походzenia
12. 08. – 80 роки од народzenia Татяни Тагасович Винай (Кула, 12.08.1939), професорки англійского языка, Суботица
- 14.08. – день народzenia о. др Романа Миза, длугорочного новосадского пароха и публицисти, члена Дружтва
- 14.08. – умарла Люпка Радишич, донедавно директорка Гимназії „Сава Шуманович” у Шидзе, член Дружтва
- 16.08. – умар Душан Бакурски, бул директор ОШ у Господінцох кед зме 1995. року обновйовали виучованє руского языка
- 20.08. – нацива ОШ Антуна Бауера у Вуковаре, хтора зоз Подручну школу у Петровцох будзе домашня 26. стретнуца
- 21.08. – у Дюрдьове умарла Геленка Корпаш, новинарка и редакторка прилогох Рускей редакції ТВ Нови Сад
- 23.08. – 25. стретнуце руских школах у Новим Ораховє и Бачкей Тополі зоз школку програму на початку шк. 2019/2020. року

Септембер:

- 04.09. – 70 роки од народzenia Владимира Кочиша (*Дюрдьов*, 4. 09. 1949), писателя, культурного творителя
- 05.09. – участвованє на науково-фаховим сходзе у рамикох Мемориялу др Раду Флора у Зренянину
- 07.09. 1970. року у Руским Керестуре почала з роботу Гимназия як видвоєни оддзелєня Гимназії зоз Вербасу, а од 1977. року и терашніх рокох роби у составе Школи „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре
- 07.09. – порада коло Литературного стретнуца хторе ше планує за 27.09.2019. року у Бачинцох
- 08.09. – Медзинародни дзень писменосци (UNESCO) – школски роботні, стретнуца на початку шк. року
- 09.09. – шветочна програма з нагоди 100 рокох РНПД-а основаного 2.07.1919. року у Новим Садзе
- 10.09. – Национални совет уплацел 25.000,00 дин. за 15. Подобову колонию у Господінцох
- 10-27.09. – активносци секційох Микола М. Кочиш и Бошко Урошевич у ОШ у Бачинцох
- 19.09. – 200 роки од народzenia Александра Павловича (1819-1900), писателя, русинского будителя
- 26.09. – Европски дзень языкох – пригодни школки програми, манифестациї и вистави
27. 09. – означованє рочніцох у Бачинцох: 90 рокох од народzenia Драгена Колесара, 110 рокох Михала Ковача и 70 рокох од народzenia Янка Скубана (1849-1909), дописователя „Недилі” зоз Бачинцох

Октобер:

- 02.10. – початок воспитно-образовних активносцох по руски зоз предшколским дзецми у „Палчочки”, Нови Сад

- 05.10. – Медзинародни дзень просвіты *Дзень учителях* (UNESCO) зоз школскіма праграмамі
- 07-13.10 - Дзедцински тидзень зоз пригодніма праграмамі дзедцох и школярох
07. 10 - у ПУ "Радосне дзедцинство", подпісани (обновени) контракт коло отримованя предшколских активносцох „Учїме руси язык” и зоз виховательку у "Палчочки" Александру Колбас у Новим Садзе
08. 10 - Дзень наставнікох у Републики Сербїї зоз пригодніма праграмамі у школах
- 08.10 - 80 роки од народзєня Ксенїї Сенки Страценски (*Беркасов*, 8.10.1939 - 11.03.2006), подобового творителя
- 09.10 - дзень народзєня Владимира Костелника (*Петровци*, 1930 - Р. *Керестур*, 2012), редактора, писателя
- 09.10 - дзень народзєня Меланїї Павлович (*Р. Керестур*, 1932 - *Нови Сад*, 2002), поетеси, писательки
- 09.10-09. 11 - 13. Поетски нїтки Меланїї Павлович: литературни стретнуца у школах и библиотеках
- 14.10. – конт. зоз ОШ „Йован Попович”, Секцию Дружтва у Ср. Митровици и Нац. совитом коло того же не почало виучованє руского языка, наст. Моника Аבודї явела же є не у можлвосци далєй преподавац
- 15.10. – рочнїца проф. Гавриїла Г. Надя (*Вербас*, 17.04.1913 - *Коцур*, 15.10.1983), лингвисти, педагога, писателя
- 18.10. – Национални совит по Конкурсу за 2019. рок уплател 35.000,00 дин. за 29. Днї Миколи М. Кочиша, од того 27.000,00 дин. за видаванє Зборнїку зоз Литературно-подобового конкурсу М. М. Кочиш 2018/2019.
- 19.10. – присуствованє Програми ХКУПД „Станислав Препрек” у КЦ Нового Саду у рамикох КОО дружтвох за язики
- 24.10. – видрукowana Studia Ruthenica 24 за 2019. рок и кнїжка Михайла Горняка „Паметанє и забуванє”, 2019.
- 25.10 – Литературна програма у рамикох 13. *Поетских нїткох* Меланїї Павлович: означованє 110 рокох нар. Михайла Ковача, промоция кнїжки Г. Костельника *Хвильки и Умартей дзивочки* и придаванє *Словнїка* 12 наставніком керестурскей школи
- 27.10. – 110 роки од народзєня Михайла Ковача (*Шид*, 27.10.1909 - *Нови Сад*, 17.06.2005), учителя и писателя

Новембер:

- 07.11. – дате предкладанє же би Нада Колесар Адамович преподавала руски язык у ОШ „Йован Попович” у Сримскей Митровици
- 07.11. – Литературна програма у рамикох 13. *Поетских нїткох* Меланїї Павлович и ОШ у Дюрдьове и придаванє словнїкох (2)
- 08.11. – 2. схадзка Управного одбору Дружтва зоз активн. медзи двома схадзками, програму по конец 2019. року и за 2020. рок
- 10.11. – 90 роки од народзєня Драгена Колесара (*Бачинци*, 10.11.1929 - *Петроварадин*, 20.01.1995), квецє на теметове у Петроварадине
- 15-23.11. – Костельникова єшенє зоз праграмамі у Руским Керестуре, Кули, Коцуре и других местох
- 16.11. – Медзинародни дзень толеранциї (UNESCO) – литературни сходи и програми на тему толеранциї

Децембер:

- 01.12. – 29. манифестация Дні Миколи М. Кочиша, Нови Сад и други руски места и школи
- 06.12. – 2. сходзка Скупштини у Заводзе за культуру войводинских Руснацох зоз промоцию нових виданьох Дружтва зоз 2019. року: Зборнік роботох „*Studia Ruthenica*” 24, 2019, Др Гавриїл Костельник; *Хвильки и Умартей дзивочки*, Михайло Горняк: *Паметане и забуване*, Зборнік зоз *литературно-подобового конкурсу* Микола М. Кочиш и отворена вистава „Руски подобово уметніки на Подобовой колонії *Стретнуце у Боднарова*” (2005-2019) зоз каталогом
- 09.12. – отримана годзина руского языка зоз школярами хтори уча руски язык у Штрედньошколским доме *Бранково коло*
- 11.12. – отримани воспитно-образовни активносци зоз предшколским дзецми у ПУ *Радосне дзецинство*, обект *Палчочка*, Н. Сад
- 14.12. – програма з нагоди отвераня Канцеларії Национального совиту у Бачинцох
- 18.12. – нажива обновеному гробу о. Йована Храниловича (1855-1924) и гробом учительох на Руским теметове у Новим Садзе
- 21.12. – означоване 70-рочніци писателя Владимира Кочиша, промоция кніжки Михайла Горняка *Паметане и забуване* и вистава *Руски подобово уметніки* у КУД „Гарас Шевченко” у Дюрдьове
- 22.12. – 70 роки од народзеня Якова Макая (*Вербас*, 22.12.1949), подобового уметніка (Суботица)

РЕЗИМЕ

У 2019. року витворени значни програмни активносци Дружтва за руски язык, литературу и культуру (*препатрунок сстойна часу звиту*), медзи хторима и шлїдуюци: виучоване руского языка у порядней и виборней настави – отримане *ювелейне* 10. медзиокружне и 19. републичне змагане з руского языка и язичней культури у Основней школи „Братство єдинство” у Коцуре. Отримане 25. *ювелейне* стретнуце руских школох у Новим Орахове и Бачкей Тополї. Предложене же би ше 26. стретнуце зоз сходзку Активу наставніко руского языка отримало у Вуковаре и Петровцох концом августа 2020. року.

Отримани Литературно-подобови конкурс Микола М. Кочиш на хтори сцигло понад 170 (177) роботи. Наградзени 87, од того 33 за литературни и 55 за подобово роботи. Шицким наградзеним дзецом и школяром и їх виховательком и наставніцом руского языка подарована кніжка М. М. Кочиша „Писні и приповедки за дзеци”. Отримани литературни стретнуца пошвечени руским творительом: Драгенови Колесарови и Михалови Ковачови у Бачинцох, а Михалови Ковачови и у Руским Керестуре.

Предлужене виучовне руского языка зоз предшколским дзецми у ПУ „Радосне дзецинство”, обект „Палчочки” у Новим Садзе (подписани нови контракт) и зоз школярами штредніх школох у Бранковим коле у Новим Садзе. Програми 13. манифестациї *Поетски нїтки* Меланї Павлович отримани у Руским Керестуре и Дюрдьове.

Видавательна діялносц: видате 24. число часопису „*Studia Ruthenica*” у хторим обявени три дипломски роботи студентох Одсеку за русинистику Филозофского факултету у Новим Садзе и други науково и фахово роботи, а видати и окреми кніжки: др Гавриїл Костельник „*Хвильки*” и „*Умартей дзивички*”, Михайло Горняк „*Паметане и забуване*”. У

прихитованю и Зборник дзедцинских и школярских роботох зоз Литературно-подобового конкурсу Микола М. Кочиш (2018-2019).

Отримана ювильейна 15. подобова колония *Стретнуце у Боднарова* и 18. дзедцинска колония у Господінцох у рамикох хторей означени рочніци подобових творительох Янка Чижмара и Мити Пушкарова, а у плане и отверане Подобовой вистави руских подобових уметніоких зоз Подобовой колиниї „Стретнуце у Боднарова” (2005-2019) зоз каталогом. У Руским Керестуре додзелени награди за виучоване руского языка *Славка Сабодош* и *Янко Олеяр*.

Нажаль, остали зме зме и без вецей наших членох и почитовательоох, медзи хторима: др Драшко Редеп, Йоаким Надь, Михайло Варга, Люпка Радишич, Геленка Корпаш, Душан Бакурски и други. До Дружтва прияти вецей нови члени.

Отримана сходзка Управного одбору, сходзка Скупштини Дружтва, сходзки Активу наставнікох и Активу виховательоох, а тиж и вецей сходзки секцийоох и других роботних целох Дружтва у наших местох. Вжата учасц на сходзкох и програмох Координацийного одбору дружтвох за язики, литературу и культуру и других институцийоох и организацийоох Городу Нового Саду, Покраїни итд.

Нови Сад, 2019. року

Сходзка Управного одбору Дружтва (2019)

КАЛЕНДАР МЕШАЧНИХ АКТИВНОСЦОХ У 2020. РОКУ

Януар:

- 06.01. – вистава зоз 15. подобовой и 18. дзединскей колонії „Стретнуце у Боднарова” у Галерії у Господінцох (з каталогом)
- 17.01. – 13. шветочносц з нагоди означованя Национального швета Руснацох - 269 роки од подписованя Контракту о насельованю Руснацох до Руского Керестура (1751-2020) зоз культурно-уметніцку програму у Шидзе (18.01.2020)

Фебруар:

- 01-28.02. – активносци коло виучованя руского языка у школах и пред. установох и посиланє вимогах на конкурси
- 05.02. - 120 роки од народзєня Єлени Солонар (Скеуш, Румунія, 5. 2.1900 – Р. Керестур, 28.05.1982), апатикарки, поетеси
- 10.02. – 90 роки од народзєня Янка Раца (*Руски Керестур*, 10.02.1930 – 24. 09 2013), писателя, редактора, наставніка
- 21.02. - Медзинародни *Дзєнь мацеринского языка* (UNESCO) и Дзєнь Координацийного одбору (1974-2019)

Марец:

- 5-11.03. – Саям книжкох у Новим Садзе, промоция виданьох дружтвох за языки, литературу и культуру зоз 2019. року
- 07.03 – 50 роки Амаатерского руского театру „Дадя”, Руски Керестур (7.03.1970) - прєложєне пре корону
- 08.03. – програми з нагоди 8. марца, Дня жєнох у руских школах и предшколских установох
- 12.03. – 90 роки од народзєня Василя Мудрого (*Дюрдьов*, 12.03.1930 - Шид, 22.07. 2016) писателя, редактора
- 15.03. - 12 роки од шмерци Дюри Папгаргая (*Руски Керестур*, 11.11.1936 - Нови Сад, 15.03.2008), писателя
- 18.03. – рочніца народзєня др Мафтея Виная (*Руски Керестур*, 18.03.1898 – Суботица, 8.12.1981), писателя
- 21.03. – Шветови *Дзєнь поезії* (UNESCO), 27.03 - Шветови *Дзєнь театралней діялносци* - литературни сходи
- 31.03. – 90 роки од народзєня Владимира Колесара (*Бегейци*, 31.03.1930 – Нови Сад, 02.11.1981), академского маляра
- 31.03. – школски змаганя з руского языка и язичней культуры по Календару МП - пре корону не отримани

Април:

- 10.04. – активносци Литературней секції „Штефан Чакан” и Секції Дружтва у Новим Ораховє
- 16.04. – дзєнь шмерци Миколи М. Кочиша (*Дюрдьов*, 1.12.1928 - Нови Сад, 16.04.1973), лингвисти, писателя
- 17.04. – дзєнь народзєня проф. Гавриїла Г. Надя (*Стари Вербас*, 17.04.1913 - Коцур, 15.10.1983), лингвисти

- 23.04. – Шветови *День книжки и авторских прав* (UNESCO) литературни стретнуца и промоції
- 25.04. – 11. медзиокружне змагане з руского языка и язичней культуры у Школи у Руским Керестуре зоз схадзку Активу наставнікох руского языка коло 20. републичного змаганя - пре корону не отримане
- 25.04. – дзень народзенья и 37 роки шмерци Надї Волчко (1943-1983), таписеристкинї зоз Беркасова
- 28.04. - 130 роки од народзенья Петра Ризнича Дядї (*Врацлав, Україна, 15.04.1890 - Вербас, 12.03.1966*), театралного творителя, подобового уметніка, педагога

Май:

- 13.05. - 74-рочніца населованя Руснацох зоз Руского Керестура до Нового Орахова (1946-2019) - вожене на бициглох
- 25.05. – дзень Основней и штредней школи „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре зоз школку програму
- 30.05. – 20. републичне змагане з руского языка и язичней культуры у Школи у Р. Керестуре - пре корону не отримане
- 31.05. - рочніца Славки Сабадош (*Р. Керестур, 13. 06. 1967 - Нови Сад, 31.05.2004*), наст./проф. руского языка

Юний:

- ... 06. – 18. Фестивал дзезинскей творчосци - культурно-уметніцка програма „Веселинка” у РКЦ, Нови Сад
- 23.06. – 70 роки од народзенья Любомира Сопки (*Нове Орахово, 23.06.1950*), карикатуристи, илюстратора, подоб. уметніка
- 27.06. – 90 роки од народзенья Мирона Колошняя (*Руски Керестур, 27.07.1930 – Нови Сад, 19.05.2009*), писателя

Юлий:

07. – доделоване припознаньох *Славка Сабадош* и *Янко Олеяр* школяром у Руским Керестуре - преложене пре корону
- 14.07. - 70 роки од народзенья др Иштвана Удвария (*Торньошпал, Саболчски комитат, 14.07.1950 - Нїредьгаза, 9.11.2005*), славити, науковца, вигледовача исторії руского языка и литератури
- 22.07. - 120 роки од народзенья Илиї Илька Крайцара (*Шид, 22.07.1900 – Нова Градишка, 24.03.1969*), культурного діяча
- 26-28.07. – 16. подобова колония „Стретнуце у Боднарова” и 19. за школярох у Господінцох - преложене пре корону

Август:

- 04.08. – 70 роки од народзенья др Юлиана Тамаша (*Вербас, 4.08.1950*), академика, писателя, культурного творителя
- 05.08. - 110 роки од народзенья Евгена М. Кочиша (*Дюрдьов, 5.08.1910 – С. Карловци, 23.01.1984*), писателя-прозаїсти
- ... 08. – 26. стретнуце руских школох у Вуковаре и Петровцох зоз програму и схадзку Активу наставнікох руского языка

Септембер:

- 07.09. – 50 роки Гимназії *другей* у Руским Керестуре, 75 роки *першей* (1945) и 30 роки *трецей* терашней Гимназії (1990)
- 08.09. – Медзинародни дзень писменосци (UNESCO) - школски роботні, стретнуца на початку школского рока
- 08.09. – 80 роки од народзенья Ксенії Планчак Мучаї (*Руски Керестур*, 8. 09.1940 – *Б. Петровец*, 2018), писательки
- 10.09. – активносци секційох *Микола М. Кочиши* и *Бошко Урошевич* у ОШ у Бачинцох и *Михал Ковач* у Бикичу
- 27.09. – 70 роки од народзенья Наталиї Канюх (*Господїнци*, 1950), поетеси, писательки

Октобер:

- 05.10. – Медзинародни дзень просвити (UNESCO) - науково-фахово сходи, литературни стретнуца, вистави
- 09.10. – 90 роки од народзенья Влади Костелника (*Петровци*, 9.10.1930 – *Р. Керестур*, 18.12.2010), писателя, редактора
- 09.10-9.11 - 14. литературне стретнуце „Поетски нїтки Меланії Павлович” у школах и библиотеках з читателями кнїжкох
- 15.10. – активносци Меморияльного одбору проф. Гавриїла Г. Надя – литературни конкурс и додзельоване наградох
- 17.10. - 80 роки од народзенья Ангели Прокоп-Єздич (*Шид*, 17.10.1940 – *Нови Сад*, 25.09.1971), поетеси, писательки

Новембер:

- 16.11. – Медзинародни дзень толеранції (UNESCO) - литературни сходи на тему толеранції
– Участвованє на Костельниковей єшенї у Руским Керестуре, Кули и других руских штрекох

Децембер:

- 01.12. – 30. манифестация *Дні Миколи М. Кочиша*, Нови Сад и други руски места, школи
– схадзка Управного одбору Дружтва и 3. схадзка Скупштини Дружтва
– 130 роки *Руского соловая* Михаила А. Врабеля (1890), 100 роки виходзенья *Читанки* Михаила А. Поливки (1920)
- 04.12. – **50 роки Дружтва за руски язык, литературу и культуру** (Нови Сад, 04.12.1970)
- 12.12. – 80 роки од народзенья др Юлиана Рамача (*Руски Керестур*, 12.12.1940), лингвисти, науковца
- 28.12. – 30 роки Рускей матки, Руски Керестур, (1990) - 65 роки *першей* (1945).

ПЛАН РОЗВОЮ И ДІЯЛЬНОСЦИ ДРУЖТВА

ПРОГРАМНИ ЗАДАТКИ ДРУЖТВА ЗА РУСКИ ЯЗИК, ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ (2020-2030)

Робота Дружтва ше и после пейцох деценийох од снованя (4.12.1970) отримала, предлужени континуитет и намаганя за прешириваньом и збогацованьом змисту роботи. Рушаюци од тих здобуткох, а на основи члена 19. *Статута Дружтва*, Управни одбор за наступни период предклада шлїдуюци

План розвою и діялносци Дружтва

Дружтво за руски язык, литературу и културу за прешли пейдзешат роки своїх активносцох прешло през вецей фази. Дзеведзешати роки прешлого вику були найчежши одкеди Дружтво основане: робело ше у чаше пременкох у дружтве и нашей жеми и без достаточних материялних средствох, але источашне и у часох з велькими активносцами и, на нашу радосц и поцешене зоз досц значнима результатами и започатима акциями. Каждорочни обяжни препатрунки активносцох о роботы у прешлим чаше того найлєпше илустровали. Активносци ше и у наступним периодзе буду одвивац у тих обласцох:

1. Преучоване и наукови обробок руского литературного языка,
2. Виучоване и унапредзоване руского языка и подзвиговане язичней култури,
3. Образоване и воспитане кадрох у обласци руского языка,
4. Унапредзоване литературней діялносци на руским язiku,
5. Защита и пестоване културного и духовного скарбу,
6. Вигледовацка робота у обласци руского языка и култури,
7. Порушоване и унапредзоване културней діялносци,
8. Робота секцийох и роботних целох Дружтва и членства,
9. Видавательства діялносц Дружтва,
10. Медзинародна активносц и
11. Сотрудніцтво зоз другима організаціями и институціями.

*

1. У рамикох точки **Преучоване и наукови обробок руского литературного языка**, у прешлим периодзе закончени двотомни *Сербско-руски словнік* (1995. и 1997), *Руско-сербски словнік* (2010) и *Словнік руского народного языка* (2019).

Источашне предлужена робота на **проекту** *Правопис руского языка* на хторим ангажовани вигледовацки тим у сотрудніцтве з Одбором за лингвистику Дружтва.

Вецей роки ше робело на Словніку медицинскей терминології (сербско-латинско-руским) и Словніку защиты рошлінох и животного штрєдку (сербско-руско-латинско-английским), та треба дац увагу и анализи руского языка у институцийох хтори свою активносц витворюю по руски и хасную спомнути словніки. Плановац издаване подобних терминологийних словнікох.

2. У прешлим периодзе преширене, або по першираз почало **виучованс руского языка** з елементами национальной култури у значним чишле предшколских установох, основних и штредніх школах у наших рускох местох. Тераз ше витворюе у 17 руских населенох: зоз порядну наставу хтора ше отримуе у 3 школах, односно у 3 руских местох и у понад 30 школах дзе ше руски язык виучуе як виборни предмет з елементами национальной култури.

Зоз тим числом школах облапени понад 400 школяре у порядней настави и коло 300 зоз виборну наставу. Прияте и едно число нових наставнікох (10-12), ожила културна активносц по руски у местох дзе ей такповесц не було. У наступним чаше треба затримац тот уровень, а кед же ше укаже можлівосц, у дзепоедних местох треба преширйовац тоти форми настави по руски, напр. на предшколским возросту, штреднім ступню образованя итд. Намагац ше обезпечиц школского над'зорніка (совитніка) за руски язык, хасноване учебнікох за порядну и виборну наставу организовац фахове усвершоване наставнікох, стретнуца рускох школах итд.

3. Попри виучованя руского языка у основним образованю, доприниоци розвою предшколского вихованя на мацеринским языку, потим розвою рускей гимназиї у Руским Керестуре, як и Одсеку за русинистику (Катедри за руски язык и литературу) Филозофского факултету у Новим Садзе. З тим у вязи намагац ше на обезпечованю достаточного числа дзецох, школярох и студентох же би тоти нашо институції могли окончовац свою діялносц и пририхтовац **кадри зоз познаньом руского языка** и ангажовац их у воспитно-образовней роботы, наставним процесу, педагогийней и наукововигледавацкей роботы.

4. Порушовац **литературни активносци** по руски, як обявйоване оригинальной творчосци, так и преклади зоз других языкох. Окремну увагу дац дзединскей литератури, часописом за дзеци и школярох, а тиж и за штредню школу итд. У рамикох популаризованя руского языка *означавац* рочніци и значни датурами з обласци языка, литератури и култури, рочніци кнїжкох, часописох и других виданьох хтори мали важну улогу и були крочай напредок у културним, просвитним и журналистичним живоче Руснацох, потим рочніци писательох, публицистох, промоції нових виданьох, меморияли културних творительох, потримовац и организовац литературни конкурси, а означавац и рочніци других национальных заседніцох у рамикох Координаційного одбору дружтвох за языки, литературу и культуру итд.

5. И надалей давац увагу **пестованю културного и духовного скарбу**. Призберовац школску, лингвистичну, етнологийну и другу документацию, фотографії, а практиковац и вистави же би материяли и прилоги були доступни цо векшому числу почитовательох. З тим у вязи, организовац *округли столи* з обласци скарбу и публикувац сообщеня у окремних публикацийох, або Зборніку Дружтва. Предлужиц едицию „Одняте од забуца”, а видац кнїжки и у рамикох других едицийох: образоване, предшколске виховане, литература, катедра, словніки и подобова творчосц.

6. Зоз **вигледавацку роботу** у обласци языка хтора розпочата зоз проєктом о розвиваню, унапредзованю и очуваню руского языка дзецох и младежи у чаше од 1996-2020. року (штири фази вигледованя), реализовани значни активносци хтори би, по шицким судзаци, требаби буц главне опредзелене у роботы нашей організації и у наступним чаше, та з тим у вязи предкладац и други вигледованя з обласци языка, як екипни и вецейрочни активносци. Зоз тим ше анимируе векше число наших и других фаховцох з тей обласци и ширше. Организовац тематски науково-фахово сходи и конференції з обласци руского языка, литератури, просвити и скарбу (у рамикох

Дньох Миколи М. Кочиша, Мемориялу проф. Гавриїла Г. Надя), трибини на Одсеку за русинистику итд. Мацюци у оглядзе же руски (русински) язык не единствени у швецце, провадзиц стандардизацию хтора завиши насамредз од социолінгвистичних уплівох и участвовац на сходах хтори ше з тим у вязи отримую у нас и у швецце (Европа, ЗАД итд).

7. Порушоване и унапредзоване **культурней діялносци** у обласци рускей подобовей, музичней, театралней, рецитаторскей и других обласцох. Предлужиц активносци на плане видаваня капиталних ділох, як напр. нове виданє руских народних шпиванкох з обласци музичней творчосци, а у обласци подобовей уметносци организовац вистави (колективни, самостойни), подобово колонії (за дзеци и одроснутих), анимиравац уметнікох за участвованє на виставах, конкурсох як у рамикох наших (руских), так и ширше. Участвовац на смотрох и змаганьох у рецитованю, стретнуцох театралней, музичней творчосци и подобових сходах.

8. Дружтво тих рокох ма 1255 порядних, 126 почесних и 106 помагаючих **членох** и роби у рамикох 9 секційох хтори основани у Руским Керестуре, Коцуре, Новим Садзе, Дюрдьове, Вербаше, Кули, Новим Орахове, Шидзе, Сримскей Митровици, Господінцох, Бачинцох, Бикичу, Београдзе, Кичинеру (Канада), Миклошевцох и Петровцох (Горватска) непоштредно зоз членми у Суботици, як и у рамикох вещей фахових роботних целох, одборох, активох, редакційох и комисійох. Треба збогацовац змисти роботи секційох и роботних целох з новима акциями и опредзельовац ше за таки хтори прицагаю цо векше число почитовательох.

9. Отримац потерашні ступень **видавательной діялносци**: видавац периодични публикації як цо насампредз Зборнік роботох „*Studia Ruthenica*”, предлужиц з роботу на правописним словніку, предлужиц видавац едиції з обласци образования и воспитаня (сликовніци за предшколски дзеци, монографії о руских школах, музичней творчосци итд.), публикаційох о руским скарбу *Одняте од забуца* (облапиц и культурни активносци вязани и за руски штредки, живот и роботу Руснацох), а порушовац и други форми издавательней діялносци з обласци языка, лингвистики, литератури и культури.

10. **Медзинародну активносц** Дружтва витворїовац у рамикох скорейших обсягох. Кед ше укаже можлівосц, поволовац учашнікох на нашо сходи, а участвовац и на сходах у иножемстве (напр. у рамикох шветових конгресох и сходах). Обявіовац роботи науковцох и почитовательох з иножемства, черац фахову литературу. Комуникацию зоз фаховцами за руски язык (русинистами, славистами), отримовац и преїг електронских медійох (интернет), як и других средствох информования (гласніки, часописи, билтени итд.).

11. **Сотрудніцтво зоз другима організаціями**, насампредз у рамикох фахових програмних активносцох було успишне у прешлим периодзе, а треба го предлужиц и у наступним периодзе. Сотрудзовац зоз дружтвами за языки, литературу и культуру, рускими організаціями, руску Грекокатолїцку церкву, издавательними и информативними установами, образовними и культурними институціями итд. У рамикох руских організаційох у иножемстве (руска диаспора) предлужиц сотрудничтво з організаціями Руснацох у Канади, Горватскей, Немецкей, Словацкей, Польскей, України, Мадярскей, Ческей, Шведскей итд.

*

Програмни задатки Дружтва ше буду витворїовац през рочни програми роботи, календар мешачних активносцох, роботу секційох и фахових целох, одборох, редакційох, комисійох итд.

НОВИ ЧЛЕНИ ДРУЖТВА
(2020)

Порядни члени:

- 1024. Цецилия Рац Хвиезд, Футог, 2020
- 1025. Марина Рамач Сабадош, Нови Сад, 2020

Почесни члени:

- 127. Моника Войтер Пулаи, Бачка Тополя, 2020
- 128. Жужана Шавелин Зелени, Ново Орахово, 2020

Помагајуци члени:

- 107. Нимрод Томик, Бачка Тополя, 2020
- 108. Владислав Папуга, Бачинци, 2020
- 109. Саня Папуга, Бачинци/Суботица, 2020
- 110. Божидар Загорјански, Бачинци, 2020
- 111. Пера Майхер, Бачинци, 2020
- 112. Славица Надь Видович, Бачинци, 2020
- 113. Ксенија Бучко Литрич, Бачинци, 2020

В с ђ н о **1266**

Порядни члени	1025
Почесни	128
Помагајуци	113

**Видаване часопису „Studia Ruthenica” 25
за 2020. рок помогли:**

1. Любица Малацко, Нови Сад
2. Мария Злата Надь, Руски Керестур
3. др Михайло Фейса, Коцур
4. Йоаким Чапко, Дюрдьов
5. Гелена Канюх, Ветерник
6. Владимир Папуга, Нови Сад
7. Мария Канюх Йозанов, Нови Сад
8. др Юлиан Рамач, Коцур
9. Ирина Папуга, Нови Сад
10. Олгица Лендер Радович, Београд
11. Агнета Буила Маслар, Нови Сад
12. мр Гелена Медеши, Руменка
13. Блаженка Хома Цветкович, Нови Сад
14. Вероника Вуячич, Нови Сад
15. др Михайло Лікар, Нови Сад
16. Елена Перкович, Петроварадин .
17. Йовген Мудри, Нови Сад
18. Владимир Сабадош, Зомбор
19. Саша Сабадош, Зомбор
20. Татьяна Тагасович Винай, Суботица
21. Сузана Мамужич, Суботица
22. Мелания Арваї, Кула
23. Гелена Крклюш Фейди, Господінци
24. Леона Гаєр, Нови Сад
25. Гелена Гафич Стойков, Нови Сад
26. Леона Лабош Гайдук, Нови Сад
27. Олена Папуга, Нови Сад/Руски Керестур
28. Владимир Салонски, Господінци
29. Владимир Кочиш, Нови Сад/Дюрдьов
30. др Микола Новта, Нови Сад
31. Ана Винаї, Руски Керестур

Виданя Дружтва (2019)

Подобова вистава зоз Конкурсу Миколи М. Кочиша (2020)

ДРУЖТВО ЗА РУСКИ ЯЗИК, ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ НОВИ САД
(1970-2020)

Зборнік роботох
STUDIA RUTHENICA
25
(38)

Редакція

др Юлиан Рамач, главни редактор
др Александер Д. Дуличенко
мр Гелена Медєши
мр Ксенія Сегеди
др Оксана Тимко Дітко
мр. Сенка Бенчик
др Михайло Фейса

За видавателя

Ирина Папуга

Преклад на англійски язык

София Николаєвич
др Михайло Фейса

**Компютерски обробок и
технічне ушорене**
KALU, Нови Сад

Друкарня

FB Print, Нови Сад

ДРУШТВО ЗА РУСИНСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ И КУЛТУРУ
ДРУШТВО ЗА РУСКИ ЈАЗИК, ЛИТЕРАТУРУ И КУЛТУРУ
50 ГОДИНА ОД ОСНИВАЊА 50 РОКИ ОД СНОВАНЈА
(1970-2020)

Издавање Зборника радова
STUDIA RUTHENICA 25 (38)

помогли:

Покрајински секретаријат за културу, јавно информисање и
односе са верским заједницама

Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и
националне мањине-националне заједнице
Град Нови Сад - Градска управа за културу

Напомена: Ставови аутора изнети у књизи, не изражавају ставове органа који је
доделио средства за суфинансирање

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

821.161.2(497.11)+811.161.2

STUDIA Ruthenica : зборник радова = Studia Ruthenica :
зборник радова / за редакцију: Јулијан Рамач, за издавача:
Ирина Папуга. - 1988/89- . - Нови Сад : Друштво за руски
јазик, литературу и културу, 1989-. - 23 cm

Годишње.

ISSN 0354-8058

COBISS.SR-ID 28571404

Зборник радова „Studia Ruthenica“ 25 (38), Издавач: Друштво за руски јазик,
литуру и културу, 21101 Нови Сад, Тирпанова 27, пф. 55, Тираж:
Објављено: 12 друкарских таблица, Друковала Друкарња „FB PRINT“ Нови Сад, 2020.
064 19 75 281 * papugai@mts.rs * 021 453 365

ISSN 0354-8058